

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra Geografie

Bakalářská práce

Územně rozvojové problémy chatových osad v okrese Jihlava a jejich řešení

Vypracovala: Blanka Nováková

České Budějovice 2013/2014

Ráda bych poděkovala panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. a paní Mgr. Petře Karvánkové PhD. za odborné vedení, panu doc. RNDr. Ivanu Bičíkovi, CSc. za věcné připomínky. Mé díky patří také všem úředníkům a chatařům, kteří mi poskytli informace. Zároveň děkuji mé rodině za velkou podporu během studií.

Anotace

Novakova, B. (2013): Územně rozvojové problémy chatových osad v okrese Jihlava a jejich řešení. Bakalářská práce. Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Geografie pro veřejnou správu 105 s. + 47.

Bakalářská práce se zabývá chatařením v území okresu Jihlava, především jeho rozvojovými problémy. Práce navazuje na diplomovou práci Martina Hadravy, který v řešeném území zmapoval rozložení chatových osad a provedl typizaci osad a jednotlivých chat. Tato bakalářská práce zahrnuje diskuzi s literaturou věnovanou druhému bydlení, charakteristiku řešeného území, vyhodnocení terénního průzkumu chatových osad, vyhodnocení dotazování chatařů na problémy chataření v jednotlivých chatových osadách a analýzu řízených rozhovorů s pracovníky veřejné správy o problémech chataření v územích, která spravují. Jednotlivé problémy chatových osad byly zjištěny na základě řízených rozhovorů a terénního průzkumu v okrese Jihlava. V závěru každé kapitoly byly stanoveny návrhy řešení některých těchto problémů.

Klíčová slova:

druhé bydlení, chataření, chatová osada, geografie rekreace, individuální rekreace, územní rozvoj, okres Jihlava

Annotation

Novakova, B. (2014): Issues of territorial development in the Cottage settlements of the Jihlava district and their solutions. Bachelor work. University of South Bohemia, Pedagogical faculty. Department of geography, Geography for public administration 105 s + 47.

This bachelor thesis deals with Cottage occupation in the area of Jihlava district and especially with its development issues. My work's topic is connected to the topic of Martin Hadrava's diploma thesis, who mapped the placement of Cottage villages in the previously mentioned region and categorized all the villages and eventually the cottages themselves. This bachelor thesis includes characteristics of the district's area, an assessment of my field research on the Cottage settlements and their inhabitants while asking them about the problem of Cottage occupation, an analysis of interviews with public administration employees in each particular area, and it also includes a use of literature that deals with second housing. Based on my interviews and the field research in the Jihlava district, I discovered various problems connected to particular cottage settlements. In the end I made suggestions about solving some of these problems.

Key words:

second housing, cottage occupation, cottage settlements, geography of tourism, individual recreation, development of territory, District Jihlava

Prohlašuji, že předkládanou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích podpis.....

OBSAH

ÚVOD	8
2. DISKUZE O LITERATUŘE.....	11
2.1 Literatura charakterizující geografické prostředí zkoumaného území	11
2.2 Literatura pojednávající o chataření jako formě druhého bydlení v České republice a v Evropě.....	13
2.3 Literatura zabývající se územně rozvojovými, environmentálními, sociálním a jinými problémy chataření	17
2.4 Územně plánovací podklady o chataření.....	18
3. DATOVÁ ZÁKLADNA A METODIKA PRÁCE	20
3.1 Územní struktura chataření v okrese Jihlava	20
3.2 Dotazování chatařů na problémy v chatových osadách.....	22
3.3 Řízené rozhovory s pracovníky stavebních úřadů a jinými představiteli veřejné správy na problematiku chatových osad	24
3.4 Rozšiřující dotazník pro případové studie	26
3.5 Tvorba tabulek, grafů a map.....	27
4. CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ VE VZTAHU K CHATAŘENÍ ...	29
4.1 Poloha a vymezení.....	29
4.2 Fyzicko-geografická charakteristika ve vztahu k chataření.....	30
4.3 Sociálně-geografická charakteristika ve vztahu k chataření.....	32
5. GEOGRAFIE CHATAŘENÍ – TEORETICKÁ VÝCHODISKA	38
5.1 Definice vybraných pojmů v souvislosti s chatařením	38
5.2 Typizace chat a chatových osad	40
5.3 Problematika územního plánování a rozvoje chatových osad	43
6. ÚZEMNĚ ROZVOJOVÉ PROBLÉMY SPOJENÉ S CHATAŘENÍM A NÁVRHY JEJICH ŘEŠENÍ	46
6.1 Ochrana přírody.....	46
6.2 Přírodní nebezpečí ohrožující chaty a chatové osady.....	49
6.3. Zemědělství, zahrádkaření, sportovní rybaření a myslivost	57
6.4 Přírodní a krajinný ráz	61
6.5 Architektura chat, urbanismus, územní plánování chatových osad a vlastnictví pozemků v chatových osadách	62
6.6 Infrastruktura v chatových osadách.....	69
6.7 Kriminalita a vandalství v chatových osadách:	79

6.8 Problémy sociálního soužití v chatových osadách	84
6.9 Vztahy chatařů s autochtonním obyvatelstvem v sídlech řešeného území, s představiteli obcí jednotlivých sídel, jinými představiteli veřejné správy a turisty.....	86
7. ZÁVĚR.....	89
8.. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	93
9. SEZNAM PŘÍLOH	104
1. Případové studie VY10.L.1. Batelov – u Pilského r. a VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík, dotazník podle (Fialová 2004) (1 – 25)	
2. Tabulky charakterizující osady (1 – 13)	
3. Schéma dotazů pro řízené rozhovory (1 - 3)	
4. Fotodokumentace přeplnění kontejneru VY10.H.1. Kosov – u řeky (1 – 2)	
5. Statistické údaje ke krádežím vloupáním do rekreačních objektů v okrese Jihlava (1)	
6. Mapové přílohy (1 – 3)	

ÚVOD

Chataření v České republice se stalo v průběhu 20. století fenoménem rekreace z kulturního, ekonomického, sociologického a ekologického hlediska. O Čechách se často hovoří jako o národu chatařů. Chataření je velmi rozšířené zvláště ve Skandinávii, v Pobaltí, v zázemí Moskvy a v menší míře také ve Španělsku (Bičík 2001). Téměř každý čtvrtý občan naší republiky má možnost rekreace na chatě nebo chalupě (Vágner, Fialová, 2004). Tento fenomén je oblíbený především u lidí bydlících ve městech, toužících po venkovském odreagování.

Rozmístění chatových osad v řešeném území je značně nerovnoměrné. V okrese Jihlava se chatové osady koncentrují zejména podél řeky Jihlavy a severně od města Jihlava.

Bakalářská práce se bude zabývat zejména rekreačně-chatovými a zahrádkovo-chatovými osadami v okrese Jihlava. Bude využito již zmapovaných prostorových rozložení osad v řešeném území a jejich typů, které byly stanoveny v diplomové práci M. Hadravy (Hadrava 2007). Prioritním cílem bude analýza územně rozvojových problémů spojených s rekreačním a zahrádkovým chatařením, včetně návrhů jejich řešení. Problematika se bude zabývat environmentálními, krajinářskými, architektonicko-urbanistickými problémy osad, technickou a dopravní infrastrukturou, sociálním soužitím, vztahy mezi chataři, uživateli chat jako objektů stálého až trvalého bydlení, autochtonními obyvateli, vlastníky pozemků a turisty v osadách. Do této práce bude zakomponována diskuze s literaturou, charakteristika řešeného území, metody terénního průzkumu osad, rozhovory s chataři, pracovníky stavebních úřadů a s jinými představiteli veřejné správy.

Nejprve byla prostudována literatura uvedená ve druhé kapitole a je provedena stručná diskuze o ní. Pojednává především o územně rozvojových, sociálních a dalších problémech chataření, které jsou pro tuto práci stěžejní. Následující kapitola je spíše praktická, popisují se v ní pracovní postupy, veškerá úskalí při vzniku této práce, spolupráce s představiteli veřejné správy, stavebních úřadů a samotnými chataři. V závěru dílčí kapitoly jsou zpracována data do tabulek, grafů a map. Ve čtvrté kapitole je popsána celková charakteristika území z komplexního hlediska. Pátá kapitola se zabývá teoretickou stránkou chataření. Analytická část práce (6. kapitola) je věnována rozvojovým problémům chataření a jsou navržena řešení některých těchto problémů.

V závěrečné kapitole se vyhodnocují hypotézy a dochází k rekapitulaci nejzásadnějších problémů.

Chatu sice naše rodina nemá, ale od útlého dětství jsem ráda trávila čas na chatě u známých a díky tomu jsem se mohla zapojovat do akcí pořádaných chatařskými spolky. Nyní, s odstupem času, se můj pohled na chataření poněkud změnil. Už v něm nevidím pouze příjemné pobývání na chatě, ale vnímám také problémy chataření. Ráda bych se dozvěděla například, co samotným obcím přináší chataření, jaké jsou nejčastější problémy chatařů, zda panuje soulad mezi nimi a jiné. Jedná se o práci částečně popisnou, ale hlavně praktickou a řešící. Spolupracovat budu s představiteli veřejné správy, kde bych chtěla být v budoucnu zaměstnána, a proto se domnívám, že práce pro mě bude přínosem.

Cíle bakalářské práce:

- Hlavním cílem bakalářské práce je analýza, systematizace a poznání územně rozvojových problémů spojených s chatařením v řešeném území společně s návrhem jejich řešení. Půjde především o záležitosti životního prostředí, krajinného rázu, architektonicko-urbanistického řešení chatových osad, technické infrastruktury, povodňového ohrožení nebo soužití chatařů a chatařů s autochtonními obyvateli.
- Doplňujícím cílem je například diskuze o literatuře, týkající se dané problematiky, nebo geografická charakteristika řešeného území ve vztahu k chataření.

Na základě prostudované literatury, autorčiných dosavadních poznatků a terénního průzkumu v letech 2011 a 2012 jsou stanoveny následující **hypotézy**:

1. (Fialová 2004, Bičík 2001) uvádějí, že v chatových osadách bývají problémy s nedostatečnou dopravní infrastrukturou. Autorka práce předpokládá, že v řešeném území budou příjezdové cesty většinou nezpevněné nebo zpevněné nedostatečně. Zvláště cesty uvnitř osad nebudou mít zpevněný povrch. Zásadním problémem bude přístup k chatovým osadám v nepříznivém období srážek. Předpokládá se, že se tento problém bude týkat většiny osad v řešeném území.
2. V masmédiích se často řeší problematika vandalství a vykrádání chat (krádeže, vloupání, přespávání bezdomovců, atp.) (Papežová 2011) uvádí, že po skončení

chatové sezóny (červen-září) jsou chaty opuštěné a tím se zvyšuje kriminalita v osadách. (Millerová 2011) tvrdí, že policisté zanechávají při kontrolách osad v Jihočeském kraji kontrolní kartičky. Autorka předpokládá, že v okrese Jihlava budou také územně příslušní policisté zanechávat kontrolní lístky při obchůzkách. (Křištofová 2011) uvádí, že zloději preferují odlehlé a nedostatečně zabezpečené objekty. V okrese Jihlava převažují menší a rozptýlené chatové osady lokalizované v hůře přístupných oblastech vodních toků. V zimním období jsou chaty opuštěné, a tím se rozptýlené osady stávají pro zloděje atraktivní. Předpokládá se, že se s tímto problémem bude potýkat většina osad tohoto typu v řešeném území.

3. (Kubeš 2009b) uvádí, že zahrádkové osady, zvláště ty, které leží v rozvojově exponovaných prostorech města a aglomerace a leží na cizí půdě, mohou být v ohrožení. (Vágner 2004) uvádí, že zahrádkových osad ubývá v důsledku stavebního rozvoje v intravilánech měst, dodává, že zahrádkovému zákonu se obce brání kvůli možné přeměně zahrádek na rozvojové aktivity měst. Autorka práce předpokládá, že v řešeném území dojde ke zrušení alespoň části zahrádkových osad z důvodu výstavby dopravní infrastruktury. Zároveň předpokládá, že bude upřednostňována výstavba komerčních center na úkor rušení zahrádkových osad.
4. (Toušek, Vunc, Vystoupil a kol. 2008) uvádí, že u víkendové chatové rekreace hraje největší roli vzdálenost. Rekreční objekty jsou lokalizovány většinou v zázemí měst a velkoměst. Předpokládá se, že většina chatařů bude mít trvalý pobyt od rekreačních objektů do vzdálenosti 30 km v osadách VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík a VY10.L.1. Batelov – u Pilského r. (v osadách, které byly vybrány pro případové studie). Objekty budou využívány častěji k víkendové rekreaci a bude zde hrozit menší kriminalita.

2. DISKUZE O LITERATUŘE

Následující subkapitoly jsou věnovány článkům, monografiím a jiným textovým i ústním zdrojům, které souvisí s tématem bakalářské práce. Kompletní seznam použité literatury je uveden v závěru práce.

2.1 Literatura charakterizující geografické prostředí zkoumaného území

Dílo **Demek, Mackovčín a kol. (2006)** nejprve popisuje vývoj a třídění georeliéfu ČR, stručně nastiňuje vegetační stupňovitost ČR a podrobně pojednává o geomorfologickém členění ČR. U dílčích geomorfologických celků je popsána: poloha, rozloha, charakter, zastoupení vegetace, geologické podloží, nejvyšší vrcholy a zajímavosti. Kniha se stala přínosem v kapitole fyzickogeografické charakteristiky okresu. Určitou výhodou oproti publikaci vydané roku 1987 je zdokonalená mapová příloha geomorfologického členění, pro snazší orientaci a představu umístěná na konci knihy. Jednotlivé geomorfologické celky, zejména z biogeografického hlediska charakterizuje i **Culek a kol. (1996)**. Jedním ze zdrojů informací o fyzickogeografickém prostředí je publikace **Chábera a kol. (1988)**, ve které se autor zabývá geologickými, hydrologickými a geologickými poměry v jihočeské oblasti. Pro tuto práci byly použity informace o území, jež zasahuje do řešeného území. Nejen environmentálně, ale také geologicky, geomorfologicky a klimatologicky je charakterizován okres v publikaci **Kolektiv (2002)**, konkrétně v VII. svazku zabývající se i Jihlavskem. Monografie se stala nejvýznamnějším podkladem informací o chráněných územích, vyjma těch, která byla vyhlášena po roce 2001 (například přírodní rezervace Údolí Brtnice).

Informace o vodstvu byly čerpány z několika zdrojů, jelikož souvisí s chatařením velice úzce. Vodní toky a nádrže spadající do okresu Jihlava, které byly využity v práci, jsou charakterizovány v monografii **Vlček a kol. (1984)**. V publikaci **Kolektiv (2006)** je řešena i problematika znečištění toků, kvalita vody jako taková, přírodní vlivy, povodně, protipovodňová ochrana atp. Mimo charakteristiku vodstva řešeného území jsou zde uvedeny také legislativní aspekty. Ke zlepšení kvality vody přispěla výstavba čistíren odpadních vod a změny v průmyslu a v zemědělství.

Při tvorbě charakteristiky klimatických poměrů bylo čerpáno z **Kolektiv (2007)**.

Pro subkapitolu 4.2 věnující se půdám byl využit atlas půdních typů **Kozák a kol. (2009)**. Jsou zde popsány a názorně vyobrazeny jednotlivé půdní typy a subtypy v ČR, tedy i v řešeném území. V okrese Jihlava jsou zastoupeny nejvíce podzolované a částečně hnědé půdy. V mapových přílohách jsou mapy půdních substrátů, geomorfologické mapy, atp.

Charakteristika okresu z fyzickogeografického hlediska je rovněž zpracována v diplomových pracích na totožné řešené území. V práci **Svobodová (2006)** se autorka zabývá fyzickogeografickou a socioekonomickou charakteristikou okresu podrobně, ale stěžejní částí je analýza zemědělství v řešeném území. **Hadrava (2007)** ve své diplomové práci řeší charakteristiku daného území ve srovnání se **Svobodovou (2006)** spíše sporadicky. Charakteristika zkoumaného území je komplexní a nevztahuje se pouze k chataření.

Sociálněgeografické informace o řešeném území jsou čerpány převážně z internetové stránky www.czso.cz. Na tomto zdroji autorka porovnávala údaje z posledních sčítání. Další informace týkající se kapitoly 4.2 byly získány na webových stránkách www.risy.cz, www.jihlavsko.cz a www.kr-vysocina.cz.

V Atlase **Vystoupil a kol. (2006)** lze nalézt profily krajů ČR z hlediska cestovního ruchu, potenciál a předpoklady cestovního ruchu, ubytovací zařízení, se zmíněním chataření a chalupaření. Pro kapitolu cestovního ruchu byla využita monografie **Kolektiv (2005)**. Lexikon popisující turistické, vlastivědné, historické, přírodní, technické a jiné další památky. Lexikon koresponduje s Turistickým atlasem Česko **Kolektiv (2005b)**, který je zpracován v měřítku 1: 50 000. Základem je turistická mapa, doplněná cyklotrasami a vrstevnicemi vzdálenými po 10 m. V atlase je znázornění v souřadnicovém systému UTM WGS 84. Další informace o cestovním ruchu byly čerpány z internetového časopisu Vysočina na dlani vydaného Sdružením obcí Vysočiny. Publikace se stala součástí stejnojmenného projektu a zahrnuje tipy na výlety autem, pěšky i na kole v kraji Vysočina. Je zde zahrnuto 103 obcí kraje, které jsou členy Sdružení obcí Vysočiny a jsou zdůrazněny nejvýznamnější turistické atraktivita kraje. Statistické informace byly získány na www.czechtourism.cz.

2.2 Literatura pojednávající o chataření jako formě druhého bydlení v České republice a v Evropě

Následující subkapitola zpracovává zejména českou geografickou literaturu zabývající se druhým bydlením s důrazem na chataření. Nejčastěji na dané téma publikovali geografové z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK v Praze, jmenovitě Dana Fialová, Jiří Vágner, Ivan Bičík a jejich bakaláři a diplomanti. První články o individuální rekreaci vydává S. Šprincová v období 1959-1988. V 60. a 70. letech probíhal průzkum druhého bydlení v zázemí Prahy (Gardavský) a Ostravy (Havrlant, Librova), v 70. a počátkem 80. let v zázemí Brna (Vystoupil). Nejproduktivnějším obdobím publikování záležitostí geografie druhého bydlení bylo období prvních pěti let po roce 2000. Rozmístění objektů individuální rekreace je ovlivněno množstvím jevů a procesů, které se vyznačují v každém místě s určitými specifiky. Na projektu „Druhé bydlení v ČR a vztah k jiným formám cestovního ruchu“ podpořeným Grantovou agenturou ČR, Vágner a Fialová spolupracovali s univerzitami v Českých Budějovicích, Plzni, Brně, Ústí nad Labem, Liberci, Olomouci a Ostravě. Na základě tohoto projektu byla sepsána monografie (**Vágner, Fialová 2004**). Katedra geografie PF JU v Českých Budějovicích se také zabývala výzkumem v oblasti druhého bydlení, zvláště chataření, (jmenovitě doc. Kubeš a diplomanti Martin Hadrava, Radim Válek, Jiří Zouhar, a další). O problematice druhého bydlení publikoval také brněnský geograf Alois Hynek a plzeňská geografka Marie Novotná. V 70. letech se problematikou chataření, jeho rozšiřování v krajině zabývali odborníci ze sféry územního plánování, například z VÚVA Praha a další. Po roce 2005 nastal určitý útlum produkce publikací na dané téma, i když pražští geografové Dana Fialová a Jiří Vágner o druhém bydlení publikují stále.

Důležitou publikací pro sledované téma lze uvést monografii **Bičík a kol. (2001)**. Jedná se o nejčastěji citovanou publikaci o druhém bydlení v České republice, skládající se z 12 kapitol, přehledných tabulek a názorných obrázků. V publikaci se například popisuje způsob, jakým se počítaly objekty druhého bydlení, co všechno se za objekt druhého bydlení v historii považovalo. Zajímavé je srovnání dat zpracovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním a Českým statistickým úřadem. Publikace je rozdělena do kapitol, které řeší druhé bydlení v širším kontextu a některé se zabývají určitou oblastí, jako například region Dolní Kocába.

V kapitole **Bičík (2001)**, autor řeší vymezení cestovního ruchu a jeho členění, včetně druhého bydlení. Následně se věnuje situaci druhého bydlení v ČR a také v dalších vybraných zemích: v USA, Finsku, Norsku a Francii, ve kterých je tento fenomén také významný. Vyzdvihuje klady a zápory druhého bydlení. V závěru článku se autor zmiňuje o vlivu objektů individuální rekreace na společnost České republiky a popisuje změny druhého bydlení, ke kterým došlo po roce 1990.

V kapitole **Bičík, Fialová (2001)** autoři popisují problematiku druhého bydlení v zázemí Prahy mezi lety 1991–1997. Podobně jako **Bičík, Simoníková (2001)** uskutečnili terénní průzkum a řízené rozhovory s chataři. Dotazníky se postupem času měnily kvůli zefektivnění práce. Výsledky z dotazníkového šetření jsou považovány za přesvědčivé a slouží k hlubší analýze problematiky druhého bydlení. Sekundární data byla převážně čerpána ze Statistického lexikonu obcí ze Sčítání 1991. Kolektiv (1994). Autoři upozorňují na stále častější výskyt přeměňování objektů bydlení na objekty trvalého bydlení. Tímto faktem se zabývá také autorka této práce.

Článek **Kučera (1992)** analyzuje výsledky Sčítání 1991 (Kolektiv 1992). Autor se zaobírá metodikou sčítání objektů individuální rekreace použitou při Sčítání 1991. Je zde popsán vznik, průběh a výsledky úhrnu objektů druhého bydlení zjištěné během Sčítání 1991. Autor se v příspěvku také vrací k výsledkům sčítání objektů druhého bydlení z let 1970, 1980 a v závěru vyzdvihuje Sčítání z roku 1991, protože data o objektech druhého bydlení získaná z tohoto sčítání jsou kvalitní. Zároveň v kapitole **Kučera (2001)** odhaduje, že i tehdy nebylo započítáno 50 000 objektů. **Fialová (2001a)** hovoří o Sčítání 1991 individuální rekreace jako o poměrně přesném na rozdíl od M. Kučery. Zároveň podotýká, že existuje přibližně 80 000 objektů v zahrádkových osadách, které nebyly do Sčítání zahrnuty.

V příspěvku **Vágnér (2001)** se autor věnuje jednotlivým etapám druhého bydlení. Po usazení trampingu vznikly ve 20. letech 20. století trampské chaty, později vznikaly kolem těchto chat rodinné rekreační chaty hlavně v období po roce 1945 do konce 60. let. Upozorňuje také na stále častější fenomén přeměňování objektů druhého bydlení na objekt prvního bydlení z různých hledisek, nejčastěji však z ekonomického. Čím dál více dochází ke stírání rozdílů mezi objekty k trvalému a k přechodnému bydlení, protože objekty druhého bydlení jsou často využívány k dlouhodobějším pobytům. Dříve se jednalo o prázdninovou několikátýdenní rekreaci, v současnosti se jedná i o víkendový a sezónní pobyt. Jako problematiku uvádí zajištění dostupnosti, infrastruktury a služeb a změny v legislativě obecního úřadu. Problematiku druhého

bydlení nastínil také **Borovička (1994)**, který zároveň určil typologii objektů druhého bydlení na základě legislativních jevů, architektonicky-stavebních a urbanistických, podle období jejich vzniku v souvislosti s politickou situací a dalšími socioekonomickými aspekty. Borovička se zároveň vyjadřuje ke Sčítání 1991 podobně jako někteří výše zmínění autoři a podotýká, že by se měly do Sčítání zahrnovat také zahrádkové altány. Odlišnou typologii chat a chatových osad stanovil **Kubeš (2004a)**, který na příkladu zázemí Českých Budějovic provedl územní analýzu druhého bydlení. Autor na základě typologie (funkční, architektonicko-urbanistická, půdorysná, terénně-polohová, velikostní, vegetační a z hlediska trávení volného času chatařů) rozděluje chatové osady a chaty. Zároveň zde definuje terminologii druhého bydlení. V práci **Kubeš (2004b)** se autor zabývá vývojem chataření v zázemí Českých Budějovic. Jsou zde charakterizovány jednotlivé etapy chataření (období 1920-45, 1946-69, 1970-89 a období po roce 1989.) Největší boom výstavby chat přišel v období mezi 70. lety až do začátku 90. let, kdy jejich výstavba téměř skončila. Autor vychází z terénního průzkumu uskutečněného v letech 2001-2003 společně s Ondřejem Voráčkem, který se touto problematikou zabýval v rámci své diplomové práce **Voráček (2003)**.

Chatařením se zabývali také předchozí diplomanti katedry geografie PF JU. Někteří v rámci DP řešili komplexně chataření v ČR. Například **Plucha (2006)** se zabýval prognózou počtu chat v jednotlivých oblastech ČR. Vycházel z dat získaných při Sčítání 1991, z dat získaných z terénního průzkumu zahrádkového chataření v zázemí Českých Budějovic doc. Kubešem, terénního průzkumu zahrádkového chataření v Jihlavě uskutečněného M. Hadravou a doc. Kubešem, M. Hadravou v Telči a M. Zouharem v Hodoníně. S touto prací souvisí diplomová práce **Hulešová (2006)**, která vytvořila mimo jiné mapy z dat poskytnutých **Pluchou (2006)**. V různých částech republiky zmapovali a nastínila problémy v chatových osadách také například **Kapicová (2004)**, **Zouhar (2009)**, **Hadrava (2007)**. Druhým bydlením (včetně chalupaření) se ve své práci zabývala také **Smékalová (2009)**. Ve své práci se snaží objasnit jevy a určité historické, kulturní, politické a další souvislosti, které tento fenomén v Čechách ovlivnily. Také **Keyzlarová (2012)** se snaží ve své disertační práci vysvětlit aspekty ovlivňující rozmístění zahrádkaření a chataření na příkladu města Brna. **Pospíchalová (2013)** se zabývá druhým bydlením komplexně v rámci ČR (vývoj, postavení druhého bydlení v rámci cestovního ruchu, analyzuje Sčítání 1961–1991), druhá část je věnována modelovému území Jindřichohradecka, ve kterém provádí sociogeografický průzkum.

Článek **Marjavaara, Müller (2007)** pojednává o druhém bydlení ve Švédsku. Poukazují na skutečnost, že Švédsko je jednou z předních zemí provozující tento typ rekreace již dlouhou dobu, srovnatelně jako v ostatních skandinávských zemích, V posledních letech dochází k renesanci druhého bydlení ve Švédsku, především u mladé populace, která v tomto typu rekreace vidí také zisk. Švédské lokality jsou přírodně bohaté. Švédský autor **Marajavaar (2007)**, který poukazuje na oblíbenost druhého bydlení ve Švédsku. Ve své práci vymezuje oblasti, které jsou pro lokalizaci druhého bydlení ve Švédsku atraktivní, a zaměřuje se také na jeho vývoj. Autor poukazuje na hypotetické konflikty mezi trvalými obyvateli a majiteli druhého bydlení. Podobně jako **Džupinová, Pšenka (2010)**, kteří se zabývají druhým bydlením na Slovensku. Autoři dodávají, že článek problematiku pouze nastiňuje, a nutností je terénní průzkum, který je předmětem jejich výzkumu. Mimo to popisují jak chataření, tak i chalupaření a vycházejí z dat nashromážděných ze Sčítání 2001. Zaměřují se na 4 nejfrekventovanější slovenské oblasti druhého bydlení využívané k trvalému bydlení. V tomto článku je zajímavé srovnání výskytu rekreačních objektů v obou zemích.

V článku **Kubeš (2011)** autor zdůrazňuje, že vymezení chatových osad podle okresů není vhodné, protože chataření se váže k přírodnímu prostředí. V článku je opět uvedena základní terminologie týkající se geografie druhého bydlení. Vymezení chatových oblastí vycházelo ze Sčítání 1991. Při podrobném průzkumu chat byl zjištěn čtyřprocentní nárůst od roku 1991. Výzkum chatových osad proběhl v okresech: Český Krumlov, České Budějovice, Pelhřimov, Jihlava, Třebíč a Hodonín v rámci diplomových prací. Detailní mapování zahrádkových osad proběhlo také v jiných městech. Autor zmiňuje potenciály vhodné pro rekreační chataření. Chaty jsou nejčastěji stavěny v blízkosti řek, vodních nádrží, méně často v pahorkatinách až vrchovinách. Zahrádkové osady postupně někde mizí díky stavebnímu rozvoji. Také v práci **Zouhar (2009)** autor uvádí, že k nárůstu počtu chat dochází v lokalitách, které jsou spojeny s vodními nádržemi vhodnými pro sportovní rybolov, nebo atraktivní území z hlediska cestovního ruchu. Na druhou stranu úpadek postihl chaty s tradicí trampingu. V závěru autor nastiňuje problematiku rozvojových problémů způsobených především přeměnou chat na objekty trvalého bydlení.

2.3 Literatura zabývající se územně rozvojovými, environmentálními, sociálním a jinými problémy chataření

Otázkou, zda dojde k většinové přeměně chat v zázemí Prahy na trvale obývané objekty a jaké dopady tento proces vyvolá, se zabývá **Fialová (1999)**. Proces suburbanizace vyvolal u mnohých Pražanů vlastních byty v centru přeměny chat na objekty stálého bydlení. Některé chaty byly komfortnějšího rázu (prostornost, izolace, centrální vytápění, přívody vody a elektřiny), jiné potřebovaly úpravy. Autorka v roce 1991 uskutečnila výzkum, kterým zjistila, že ve druhé polovině 90. let se proces suburbanizace projevil ještě výrazněji a o přeměně chat se kladně vyjádřilo ještě více respondentů. Výzkum probíhal v atraktivních lokalitách, kde je zároveň reálná transformace, tudíž jsou hlasy pro přeměnu tak vysoké.

Ze zahraničních autorů se ve svém článku zabýval problematikou také **Hiltunen (2007)**, který analyzoval dopad na životní prostředí způsobený uživateli druhého bydlení. Za zásadní problém považuje přeměnu objektů na trvalé bydlení a s tím spojenou zvýšenou mobilitu. Podkladem pro článek byl dotazník, do něhož byli zapojeni respondenti z okolí Helsinek.

Vývoji druhého bydlení na Ústecku se věnuje **Anděl (2004)**. Významněji se zaobírá lokalitou Brné nad Labem. Autor zmiňuje, že ke konci 90. let výstavba chat v dané lokalitě upadá, ale dochází ke zkvalitnění postavených chat. Jako klad v daném místě uvádí stav ovzduší a vody, který se v posledním desetiletí zlepšil. Zápor vidí v hluku a prachu vyvolanými zejména rozvojem dopravy. Autor také podotýká, že většina autorů zabývajících se druhým bydlením ve svých analýzách řeší chataření a chalupaření dohromady.

Kapitola **Fialová (2004)** se stala inspirací pro dotazníková šetření použitá v této bakalářské práci. Terénní výzkum slouží k ověření statistických dat a umožňuje získat další informace. Dotazník se týkal problematiky druhého bydlení a cílem bylo zjistit úvahu o možné transformaci objektu druhého bydlení na objekt trvalého bydlení a odpovědi na četné otázky týkající se možných problémů (zásobování, odvoz komunálního odpadu,...). Dotazník a systém dotazování zaznamenal postupný vývoj pro větší efektivitu.

Článek **Mejsnarová a kol. (2004)** pojednává o problematice územního plánování chataření, podložené průzkumem obsazenosti chat ve dvou osadách u Prahy. Autorka uvádí, že většina chat není připravena na využívání ke stálému. Autorka za

největší problém považuje likvidaci splašků. Splašky často odtékají mimo jímky, které jsou zřídka vyváženy. V mnohých případech jsou jímky těžko dostupné a vozidlo pro odvoz splašků má velké problémy.

V článku **Vágner (2004)** se autor nejprve věnuje historii zahrádkaření v Evropě a u nás. Jedním z prvotních faktorů pro počátek zahrádkaření bylo tzv. zahrádkaření chudých obyvatel měst, kterým byla propůjčována půda na počátku 19. století. Mimo další faktory bylo zahrádkaření ovlivněno také příměstským zelinářstvím a zemědělskými pozemky měšťanů Kubeš (2004b). V České republice se začaly zřizovat zahrádkové osady během 1. světové války. V 60-80. letech se zahrádkaření vázalo spíše k méně majetným obyvatelům socialistických měst. V 60. a 70. letech se zahrádkaření zakládalo na okraji intravilánů měst, v 80. letech se osady přesouvaly dále za město a často vznikaly zahrádkovo-rekreační kombinované chatové osady Kubeš (2004b). Český zahrádkářský svaz po roce 1989 upadá (jenom v okrese Jihlava je v současnosti 19 organizací) (údaj k 1. 2. 2014). Autor uvádí, že zahrádkovému zákonu se obce brání kvůli možné přeměně zahrádek na rozvojové aktivity měst. V roce 2013 lze konstatovat, že tento zákon byl skutečně zamítnut.

Problematikou se rovněž zabývali v rámci diplomových prací také **Bartesová (2008)**, která mimo srovnání rozmístění chataření v okresech Jihlava a Pelhřimov věnovala také kapitolu možným problémům, podobně jako **Hadrava (2007)**, který považuje za zásadní problém odvod odpadů, nedostatečnou dopravní a technická infrastrukturu a přeměnu objektů druhého bydlení na objekty základního bydlení.

Publikace **Kubeš (2009)** řeší historii českobudějovického chataření. Autor zdůrazňuje zejména vývoj prostorového rozmístění, trendy a také územně rozvojové problémy, které jsou pro tuto práci vhodným podkladem. Popisuje vznik trampingu, rekreačního chataření a zahrádkaření. Článek je doplněn mapami a tabulkami pro snazší pochopení textu. Primární data pro zahrádkaření byla použita z databáze ČZS 1992.

2.4 Územně plánovací podklady o chataření

V příspěvku **Fialová (2004b)** upozorňuje na porevoluční dopad osamostatňování částí sloučených obcí. V roce 1991 platila vyhláška č. 83/1976 Sb., která určovala parametry o maximální zastavěné ploše pro jednotlivé typy chat. Vyhláška byla obměňována a možnosti rozšíření chat se zvětšovaly. Neomezený rozměr rekreačních objektů nastal

díky vyhlášce č. 137/1998 v roce 1998. Autorka rovněž uvádí, že k nelegálnímu rozšíření chat docházelo i po kolaudaci, přestože nebyla v platnosti ještě tato vyhláška. V článku je rovněž uvedena typologie území na základě srovnání přírodního rekreačního potenciálu.

Důležitými podklady pro zpracování této práce je Program rozvoje kraje Vysočina^[1] a dále Zásady územního rozvoje kraje Vysočina^[2], který je dle stavebního zákona podřízen Politice územního rozvoje a nadřizený územním plánům a regulačním plánům obcí. V práci byly využívány územní plány obcí, na jejichž katastrech se chatové osady nachází.

Zároveň je nutné uvést Stavební zákon 183/2006 Sb. Stavební úřady jsou legislativně limitovány tímto zákonem při rozhodování o povolování staveb a zároveň jsou omezovány územními plány.

3. DATOVÁ ZÁKLADNA A METODIKA PRÁCE

3.1 Územní struktura chataření v okrese Jihlava

Chataření v okrese Jihlava bylo zmapováno v diplomové práci Hadrava (2007), která vznikla na katedře geografie PF JU v Českých Budějovicích pod vedením doc. Kubeše. Názvy chatových okrsků i většiny chatových osad v okrese Jihlava byly převzaty z diplomové práce (Hadrava 2007).

Vzhledem k upřesnění terminologie se dále neužívá termín chatová lokalita, jako tomu bylo v práci (Hadrava 2007), ale chatový okrsek.

V okrese Jihlava byla vymezena jedna velká chatová oblast (Jihlava jihlavská – VY10.) a dále sem zasahují 4 části jiných chatových oblastí (Křemešnická vrchovina – VY7., Javořická vrchovina – JC 18., Povodí horní Želetavky a Rokytne – VY11. a Křižanovská vrchovina – západ – VY8.) (Hulešová 2006, Plucha 2006, Hadrava, 2007, Kubeš 2011). Hranice mezi jednotlivými chatovými oblastmi byla vyznačena v místě, kde se nachází určité rozhraní mezi přírodními útvary a zároveň rozhraní mezi hustotou chat. Těmito útvary se rozumí povodí nebo různé typy reliéfu. U chatových oblastí, které nejsou vymezeny typem reliéfu, bývá hranice neostrá (Kubeš 2011).

Územní struktura chat je v řešeném území značně nerovnoměrná (viz mapa 2). Chatové osady jsou nejvíce soustředěny v okolí vodních toků, rybníků, nádrží a lesů. Významnou linií s vysokou koncentrací chat je oblast podél řeky Jihlavy, především před městem Jihlava a poté v úseku od Jeclova po Vržanov. Zde jsou situovány především rekreační chaty. Největší koncentrace zahrádkových a zahrádkovo-rekreačních chat je v městském a příměstském prostředí Jihlavy, Telče a Třeště. Nejméně chat bylo zaznamenáno na severovýchodě a jihovýchodě řešeného území (Hadrava 2007).

Na základě terénního průzkumu Hadrava (2007) se došlo k závěrům, že v okrese Jihlava se nachází celkem 4115 chat, z toho 3872 se soustřeďuje do 120 chatových osad a zbylých 243 chat je zařazeno do kategorie chaty ležící mimo chatové osady. Podle stejné metodiky autorka práce spočítala při terénním průzkumu 4127 chat, z toho 241 je zařazeno do kategorie chaty ležící mimo chatové osady. Počty chat v jednotlivých osadách se pohybují ve škále od 5 do 258 chat. Minimální počet objektů pro chatovou osadu je uměle stanovený termín, aby se nemusely mapovat jednotlivé chaty (Kubeš, 2004b). Při SLDB 1991 bylo v okrese sečteno 2634 chat. Tento počet je odlišný od

autorčinych dat, především z důvodu odlišné metodiky sčítání. Autorka při terénním průzkumu počítala pouze chaty v chatových osadách (shluk minimálně 5 chat ležících nedaleko od sebe (Kubeš 2004b), nikoliv jednotlivé chaty, jako tomu bylo při Sčítání 1991. Větší počet chat po roce 1991 není zapříčiněn výstavbou, nýbrž zlegalizováním stávajících objektů. Dalším důvodem navýšení počtu spočívá v přičtení zahrádkových chat, které nebyly do Sčítání 1991 zahrnuty (Kolektiv 1992). Zahrádkové altány nebyly do součtu zahrnuty, ačkoliv Borovička uvádí, že by to bylo vhodné (Borovička 1994). Údaje o počtu objektů druhého bydlení se dají získat ze Sčítání 1991, anebo na CUZK, nejpřesnější data jsou ovšem výsledky terénního průzkumu. V řešeném území je dosud mnoho objektů, které nejsou zaneseny na CUZK. Přitom každý objekt individuální rekreace splňující parametry (podezdívka, základy pevně spojené se zemí, půdorys větší než 16 m²) podléhá povinnosti nahlášení na CUZK do 30 dnů ode dne nabytí kolaudačního rozhodnutí. V okrese Jihlava oddělení CUZK OOKO provádí místní šetření, po odhalení nezaevidovaného objektu zasílají majiteli nemovitosti upozornění. V novém katastrálním zákoně (č. 256/2013 Sb.)^[3] jsou stanovena vlastnická práva k nemovitostem a jejich polohová určení.

Počet osad se od výsledků (Hadrava 2007) neliší, přesto došlo ke změnám. Zanikla osada VY10.Z.12. Batelov – CHAAZ – ves, která se dle územního plánu přeměňuje na plochy pro rodinné domy (Kolektiv 2012). Při terénním průzkumu (srpen 2013) již byly postaveny hrubé stavby domů. Naopak v roce 2009 vznikla nová osada VY7.Y.3. Zbilidy – Maršov – CHAARD.

Největším chatovým okrskem je VY10.B. Rantířovská Jihlava čítající 614 chat, lokalizovaných podél řeky Jihlavy, rozprostírajících se od Dvorců k Rantířovu. Okrsek je rozdělen do 5 osad. Druhým nejpočetnějším okrskem je VY10.A. Pávovský rybník – Zborná zahrnující 327 chat. Následuje okrsek VY10.G. Jihlava město – Sasov, čítající 261 chat. Tento okrsek leží na jihovýchodním okraji města Jihlavy při řece Jihlávce.

Největší chatovou osadou okresu Jihlava je VY10.B.3. Rantířov – Rounek – u Pekelského mlýna zahrnující 258 chat. V osadě VY10.F.1. Jihlava – CHAAZ – podél Koželužského potoka převažují zahrádkové a zahrádkovo-rekreační chaty. V této osadě je celkem 164 chat.

Autorka převzala také kódování osad řešeného území z práce (Hadrava 2007), názvy a kódy zájmových území z prací (Plucha 2006) a (Hulešová 2006). Jsou tvořeny z kódu zájmového území (např. VY10), z písmene označující chatový okrsek (např. A) a z čísla určujícího pořadí chatové osady v chatovém okrsku (např. 1). Pro snazší

orientaci byly k těmto kódům přiřazeny kódy základních sídelních jednotek, na nichž se osady rozprostírají. Dále se v řešeném území vyskytují ZBCHS= zbytkové chatové osady, čili osady, které nevytvořily chatový okrsek.

Byly použity metody: dotazníkové a terénní šetření, studium mapových podkladů, analýza textů a dokumentů (především, zákony, územní plány, strategické plány regulační plány a prezentace týkající se daného tématu, aj.) Mnoho dat bylo získáno také z ČSÚ, MMR a CUZK a stránek obcí. Důležitým podkladem bylo prostudování diplomových prací zaměřených na druhé bydlení (Pospichalová 2013, Smékalová 2009, Voráček 2003 a jiné). Byl sestaven předpokládaný obsah, který se vývojem měnil. Data pro praktickou část byla získána především z rozhovorů s chataři a představiteli veřejné správy (viz subkapitola 3.2 a 3.3).

3.2 Dotazování chatařů na problémy v chatových osadách

Dotazování chatařů probíhalo od června 2012 do března 2014 podle předem daného schématu, který byl shodný pro všechny bakalářské práce zaměřené na toto téma. Schéma bylo zpracováno doc. Kubešem a dvěma studentkami, které měly již zmapované území předchozími diplomanty a ve své práci řešily především územně rozvojové problémy chataření. Schéma (schéma je uvedeno v příloze č. 3) bylo inspirováno odbornou literaturou zmíněnou ve 2. kapitole, prezentacemi Vágnera a Fialové, diplomovými pracemi, ve kterých byla tato problematika nastíněna, poznatky odborníků a v neposlední řadě také zkušenostmi. Ve schématu byly kurzívou vyznačeny takové parametry, které šly zjistit vizuálně. Podtržené parametry symbolizovaly dotazy chatařů a tučné znamenaly prodiskutovat problém s představiteli obcí a úředníky stavebních úřadů. Autorka práce na základě tohoto schématu sestavila na jaře zestručněný dotazník (arch). Při řízených rozhovorech vždy využívala schéma i arch, do něhož zapisovala zjištěná fakta. Po příjezdu do chatové osady byly nejprve identifikovány problémy, které šly zjistit okometricky a následně zaznamenány do archu. Poté proběhly rozhovory s místními chataři. Počet rozhovorů se odvíjel od celkové velikosti chatové osady. Například v chatové osadě čítající 5 chat byly provedeny jeden až dva rozhovory a v chatové osadě s 258 chatami jich bylo uskutečněno jedenáct. Počet rozhovorů se také odrážel od vztahů chatařů mezi sebou v osadě. Oslovování jednotlivých respondentů bylo náhodné. V osadách, kde existují jisté spolky, nebo alespoň panují dobré vztahy, se stačilo dotazovat méně chatařů.

Náhodně vybraní respondenti často navedli autorku ke správci, pamětníkovi, kronikáři anebo představiteli dalších „zodpovědných“ funkcí v osadě, jenž odpovídal souhrnně za celou osadu. Někteří své výpovědi podložili fotodokumentací. V autorce práce viděli určitý potenciál možného rozvoje osady. Takoví respondenti šetření usnadňovali. Na druhou stranu se našli i tací, kteří na sebe „lili špínu“. V takových případech byla snaha kontaktovat obě strany a přimět je k rozhovoru, aby se došlo k objektivnímu závěru.

Souhrn otázek vyvolával v respondentech různorodé reakce na dílčí okruhy. Autorka si scénář rozhovoru upravila po prvních 3 uskutečněných rozhovorech. Choulostivá témata nastala v závěru rozhovoru poté, co si autorka práce vydobyla určitou důvěru, a lidé se sami rozvyprávěli. Mezi nejjízlivější témata patřily: způsob a interval vyvážení septiků, způsob likvidace pevných odpadů, kriminalita a ochrana před ní. Různorodá ochota odpovídat nastala v reakcích na otázky týkající se sociálního soužití chatařů, vztahy chatařů s představiteli obcí a s trvale bydlícími. Na otázky s tématy přírodního nebezpečí a infrastrukturního vybavení dotazovaní většinou ochotně reagovali.

Terénní průzkum probíhal téměř celé dva roky, jak již bylo avizováno výše. Především a nejintenzivněji však v období května až září, kdy chaty byly z větší části obsazeny. Řízeným rozhovorům napomohlo také slunné počasí, kdy rekreanti trávili čas na zahradách před chatami. Oslovování bylo snazší, než se pokoušet vyvolat rozhovor vstupem do chat. Nejpřístupnější a zároveň nejochotnější respondenti byli lidé v důchodovém věku, především muži. Naopak rekreanti věkové kategorie (odhadem) 30-45 let byli nakloněni rozhovorům méně.

Většina osad byla autorkou navštívena více než jednou. Po uskutečněných rozhovorech data postupně zpracovávala do přehledných (pracovních) tabulek s rozsáhlými poznámkami. Následně se snažila oslovovat průběžně pracovníky veřejné správy, kde byla podstatně složitější komunikace (viz kapitola 3.3). Do osad se autorka práce vracela kvůli pořízení vlastní fotodokumentace a přesvědčení stavu osad v zimních obdobích (komunikace, kontroly, trvale bydlící v zimě, atp.) Reakce, které autorka zanalyzovala po jednání s představiteli veřejné správy, sdělila chatařům (zpravidla předsedům osadních výborů) a následně se snažili společně najít východisko rozvoje.

Mimo osady, které byly zvoleny pro případové studie, autorka nejčastěji navštívila osadu VY10.B.5. Dvorce – Kostelec u J. – žel. zastávka Dvorce (celkem 9 návštěv osady + osobní schůzky s představiteli veřejné správy). V průměru byla většina

osad navštívena třikrát. Při první návštěvě autorka prošla osadu a náhodným výběrem se chatařů dotazovala. Při druhé návštěvě, prováděné zpravidla při méně vlnném počasí, byla úmyslně pořizována fotodokumentace, protože u některých chatařů po uskutečnění řízeného rozhovoru autorka vyvolala nepříjemné reakce (poté co se dotazovala na jímký, zabezpečení chat atp.) Další návštěvou osady se autorka snažila vyřešit určité jevy, které jí chataři sdělili při předchozí návštěvě (návštěvách) a které řešila s nejrůznějšími představiteli veřejné správy.

Chataři byli tázáni na podtržené otázky a v některých případech docházelo k doptání se na údaje zjištěné vizuálně. Jeden řízený rozhovor trval v průměru 20 minut (autorka nestopovala nikdy přesný čas). U některých chatařů si autorka nevydobyла takovou důvěru a dotazování skončilo dříve (například dotazování chatařky v VY10.G.5. Jihlava – CHAAZ Sasov – Ráj – SZ, kde respondentka tvrdila při dotazování, že jí přichází návštěva, ačkoliv žádnou autorka neviděla. Avšak ve většině případů dotazování bylo dotaženo až dokonce. V některých případech si autorka vyměnila s chataři e-mailový kontakt kvůli zaslání určitých podkladů (fotografií a jiných dokumentací, které byly v rozhovoru dohodnuty). Naopak někteří chataři byli neodbytní a autorku práce spíše zdržovali.

Řízené rozhovory s chataři podstatně napomohly autorce práce pro zjištění možných problémů. Přestože osada může působit až idylickým dojmem, může zde docházet k velkým střetům zájmu. Celkem je v řešeném území 4127 chat a bylo osloveno 246 chatařů. Žádný dotazník nebyl vyplněn samotným chatařem, protože pro autorku bylo podstatné doptávat se na určité jevy. Samozřejmě ne všichni byli ochotni zodpovědět na vše, proto se autorka snažila pokládat některé otázky nepřímo. Zároveň někteří oslovení chataři odmítli rozhovor úplně.

3.3 Řízené rozhovory s pracovníky stavebních úřadů a jinými představiteli veřejné správy na problematiku chatových osad

Řízené rozhovory byly uskutečněny se zástupci Stavebního úřadu v Jihlavě s panem Bc. Alešem Náhunkem a s panem Janem Knížetem, v Brtnici s panem Jiřím Suchánkem a v Batelově s paní Danou Zemanovou. Osobní schůzka byla rovněž provedena na Odborech životního prostředí Magistrátu města Jihlava s vedoucí paní Ing. Katarínou Ruschkovou a s referentem odpadového hospodářství panem Ing. Janem Machančíkem.

Autorka rovněž hovořila s tiskovou mluvčí Policie kraje Vysočina pro ÚO Jihlavu a Třebíč s paní Bc. Janou Kroutilovou, která autorce některé informace zjištěné z rozhovorů s chataři potvrdila a zároveň poskytla potřebné statistiky.

Nejprve byla dohodnuta telefonicky nebo elektronicky osobní schůzka. Na Stavebním úřadě v Telči vedoucí odboru autorce odpověděl na některé otázky elektronicky a autorku odkázal na odbor Územního plánování, který posléze navštívila osobně. Také na Stavebních úřadech v Třešti s panem Ing. Luděkem Rudolfem a v Polné s paní Ing. arch. Martinou Pavlasovou, Ph.D. probíhala komunikace především prostřednictvím telefonických rozhovorů a elektronické pošty. Na všech jiných stavebních úřadech došlo minimálně k jedné osobní schůzce.

Po uskutečnění terénního průzkumu a prostudování důležitých podkladů (především územních a strategických plánů) autorka práce otázky v dotazníku pro představitele veřejné správy konkretizovala, aby dotazník nebyl zbytečně dlouhý. Výzkum se týkal existence či neexistence územních plánů pro chatové osady, zda je dodržován. Co se děje s chatami postavené bez povolení na cizím pozemku? Zda dochází k odkupu pozemků pod chatami, pokud k němu ještě nedošlo. Na odborech územního plánování se autorka doptávala na informace z různých zdrojů (z rozhovorů s chataři, z masmédií atp.), na prognózy v souvislosti s chatovými a zahrádkovými osadami v budoucnu. Nelze jednotně říci, že všichni považují chataření za druhotnou záležitost, ale z rozhovorů to bylo patrné. Na menších stavebních úřadech mají logicky větší přehled o řešeném území, proto autorce práce velmi napomohly návštěvy stavebních úřadů v Brtnici a v Batelově.

V některých případech autorka uznala za vhodné navštívit také obecní úřady, na jejichž katastrech leží osady. Schůzky s některými představiteli obcí byly přínosné, ale někteří nepovažovali chataření za příliš důležité, proto na elektronické zprávy většinou nereagovali. Lépe se osvědčil telefonní rozhovor, ale nejpřínosnější byly osobní schůzky. Je nutné podotknout, že informace zjištěné z těchto rozhovorů jsou důležité, protože autorka opět dostala objektivní nadhled a zároveň byla potvrzena nebo vyvrácena některá fakta uvedená v této práci. Některé osady leží na více katastrálních územích a zároveň jsou v kompetenci více obcí. V takových případech musela autorka navštívit více obecních úřadů kvůli jedné osadě po uskutečnění terénního průzkumu, na kterých se snažila řešit zjištěné problémy s příslušníky veřejné správy. Příkladem lze uvést chatovou osadu VY10.B.5. Dvorce – Kostelec u J. –žel. zastávka Dvorce, kde bylo třeba navštívit starostku Dvorců paní Evu Duchanovou, která poskytla údaje pouze

za chataře ve Dvorcích, protože se nachází na jejím katastru a o chatách shlukovaných na jiném katastrálním území tyto údaje logicky neposkytla, proto bylo potřeba navštívit zároveň starostu obce Kostelce u Jihlavy pana Ing. Jaroslava Matulu a také několik představitelů odborů Městského úřadu v Jihlavě. Rozdíl se týká například výběru poplatků za svoz komunálního odpadu. Toto může vyprovokovat konfrontaci mezi jednotlivými chataři. Podobně tomu bylo i v jiných osadách řešeného území. Časté dotazy se týkaly přeměny objektů druhého bydlení na objekty trvalého bydlení, poplatků za odpady atp.

Rozhovory s představiteli veřejné správy a jinými orgány byly pro práci velmi přínosné. Tato fáze práce byla zároveň hodně zdlouhavá, protože úředníci určovali termíny schůzek většinou sami. Nejobtížnější domluva byla s neuvolněnými starosty obcí, kteří si udělali čas pouze v době oficiálních úředních hodin, kdy lidé zároveň chodili hradit poplatky a vyřizovali různé záležitosti.

Doba dotazování se lišila podle množství problémů v osadách, podle nejasností z prostudovaných územních plánů, ochoty úředníků atp. Nejdéle autorka práce byla na Odboru rozvoje a územního plánování v Telči (přibližně 2,5 hodiny), na Odboru životního prostředí Magistrátu města Jihlavy byla také opakovaně, ale nejdelší schůzka trvala přibližně 2 hodiny.

Je třeba konstatovat, že domluva s pracovníky úřadů byla obtížná, protože mnoho oslovených uvedlo nepřímo, že jsou zaneprázdnění svojí prací, někteří dokonce přímo a odpovídali velmi stručně. Na druhou stranu se autorka setkala i s příznivějšími reakcemi. Například referent Odboru rozvoje a územního plánování v Telči, pan Ing.arch. Lukáš Pivoňka, po osobní schůzce zaslal slíbené podklady ještě tentýž den a dodal, že také v nedávné době studoval a ví jak je obtížné získat některé podklady a informace na úřadech. Autorka se rovněž setkala s kladnou reakcí na tuto práci při výkonu praxe na Odboru životního prostředí v Jihlavě, kde po autorce práce chtěli výsledky dokončené práce zapůjčit.

3.4 Rozšiřující dotazník pro případové studie

Řešení případových studií probíhalo v poslední fázi výzkumu. Pro rozšiřující dotazník byly vybrány osady, kde existovala dobrá spolupráce s chataři i představiteli veřejné správy. Dalším kritériem výběru byly výsledky předchozích rozhovorů týkajících se územně rozvojových problémů. Osady, v nichž by bylo potenciálně možné rozvíjet

území rodinné rekreace. Autorka se zároveň snažila vybrat takové, které by bylo možné porovnat.

Schůzky s představiteli veřejné správy si autorka dohodla většinou přes elektronickou poštu. Pouze se starostou obce Čížov, panem Přemyslem Moravcem, se domluvila na setkání telefonicky. Předem připravila SWOT analýzu, kterou zpracovala na základě poznatků zjištěných v terénu řešeného území, z dotazování chatařů, ze schůzek s nejrůznějšími představiteli veřejné správy, z masmédií a dalších zdrojů. O analýze diskutovala s představiteli obcí dotčených území, aby byly veškeré údaje rovněž podloženy.

Nejprve byl sestaven dotazník inspirovaný (Fialová 2004), který autorka testovala na 8 náhodně vybraných chatařích. Dotazník následně upravila společně s doc. Bičíkem do vhodné podoby. Účelem dotazníku kromě zjištěných faktů byla stručnost, jasnost a aplikace na řešené území. Zvláštní důraz se týkal přeměny objektů druhého bydlení na trvalé bydlení a další otázky, které mohou napomoci obecním úřadům k řešení problematiky (například k uspokojování potřeb chatařů). Otázky z tohoto dotazníku byly pokládány formou řízeného rozhovoru. Žádný dotazník nebyl vyplněn samotným chatařem, vždy se autorka práce doptávala, aby se předešlo nejasnostem. Autorka provedla v CHO VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík 84 rozhovorů a v CHO VY10.L.1. Batelov – u Pilského r. 46. Rozhovor odmítli celkem 4 chataři a zbytek chatařů nebyl opakovaně zastížen. Autorka dotazování uskutečnila během 4 víkendů na přelomu března a dubna v roce 2014.

3.5 Tvorba tabulek, grafů a map

Tabulky byly vytvořeny v programu MS Excel. Skládají se z kódů osad většinou převzatých z (Hadrava 2007), kódů základních sídelních jednotek, na jejichž území osady leží. Osady jsou součástí okrsků a několik okrsků tvoří chatovou oblast. Na konci tabulky jsou zbývající chatové osady v chatové oblasti, které nenáleží k žádnému okrsku chatové oblasti. Jsou označeny ZBCHAS. V tabulce je zaznamenán celkový počet chat a následně je rozdělen podle architektonicko-stavební typologie. Zde jsou rovněž zaneseny nejfrekventovanější problémy ohodnocené 1-3 (1 symbolizuje minimální problém, 2 značí problém a 3 znamená zřetelný problém), pokud se objeví

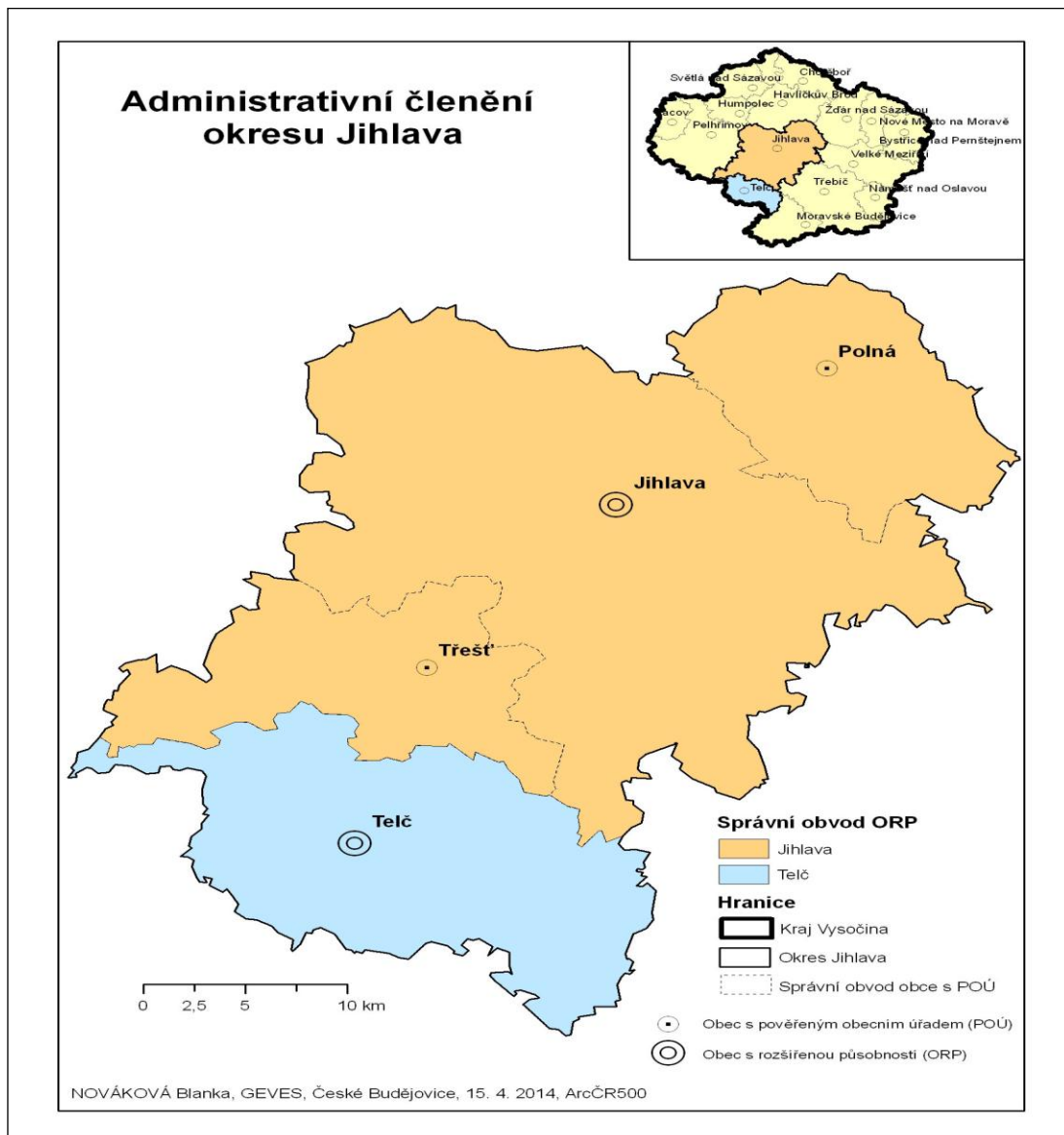
znaménko plus (+) (znamená to kladný příklad) a vykřičník symbolizuje vážný problém. Pokud se problém v osadě nevyskytuje, pole v tabulce je prázdné.

Tvorba map byla uskutečněna v programu ArcGIS 9.3. Podkladem pro digitalizaci byly mapy z (Hadrava 2007), základní mapa 1: 50 000 a mapy z WMS serveru pro přesnější lokalizaci osad. V programu ArcCatalog byly vytvořeny nové shapefilly a v Arc Map samotné mapové výstupy. Do atributové tabulky byla zanesena data z MS Excel (viz příloha č. 2). V ArcCatalogu autorka vytvořila nové bodové shapefilly pro jednotlivé chatové oblasti, dále základy atributových tabulek pro jednotlivé shapefilly, které obsahovaly pole: kód osady, počet chat celkem, počty CHAAR, CHAARD, CHAAS, atp. V Arc Map autorka provedla digitalizaci zájmového území. Poté byla provedena editace údajů v atributové tabulce. Tabulka vytvořená v MS Excel (příloha č. 2) byla propojena s atributovou tabulkou nově vytvořených shapefilů v Arc Map prostřednictvím programu MS Access. Údaje v atributové tabulce byly podstatné pro vytvoření proporcionálních symbolů a výsečových grafů v mapových výstupech. Poté autorka vytvořila požadované mapy v rozlišení a velikosti, které zajišťuje dostatečné a bezproblémové čtení údajů v nich (administrativní mapa, formát A4, rozlišení 200 dpi, zbytek map formát A3, stejného rozlišení), aby se daly přiblížit, aniž by byly rozmazané.

4. CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ VE VZTAHU K CHATAŘENÍ

4.1 Poloha a vymezení

Mapa 1: Administrativní členění okresu Jihlava

Zdroj: vlastní zpracování (2014)

Okres Jihlava se rozprostírá ve střední části Českomoravské vrchoviny, na rozhraní historických území – Čech a Moravy. Tato hranice byla uznávána až do konce 2. světové války. Správně spadá do kraje Vysočina a sousedí na západě s okresem Pelhřimov, na severu s okresem Havlíčkův Brod, na východě s okresem Žďár nad Sázavou a na jihovýchodě s okresem Třebíč. Jižní hranici tvoří s okresem Jindřichův

Hradec, který je součástí Jihočeského kraje. Metropolí kraje Vysočina a okresu je město Jihlava, nejstarší horní město českých zemí, které zejména díky těžbě stříbra ve středověku a výhodné poloze patřilo k nejbohatším městům českého království. Svou rozlohou 119 926 ha je nejmenším okresem v kraji. Nejsevernějším bodem okresu je kóta Kobylský, nejnižší bod v nivě říčky Želetavky pod křížkem na silnici Budeč-Radkovice. Pod Olšovským rybníkem, ve vzdálenosti 1,25 km od sídla Panské Dubenky, se nachází nejzápadnější místo. Nevjýchodnější lokalita leží v polích u sídla Kamenice (Kolektiv 2002). Průměrná nadmořská výška se pohybuje okolo 540 m. Nejvyšším vrcholem řešeného území je Javořice (837 m) a nejnižší poloha okresu se nachází v údolí při řece Jihlavě u Dolního Smrčného (422 m).^[4]

4.2 Fyzicko-geografická charakteristika ve vztahu k chataření

Z hlediska geomorfologického členění, podle (Demek, Mackovčín a kol. 2006), okres Jihlava spadá do systému Hercynského, subsystému hercynské pohoří, provincie Česká vysočina, do Českomoravské subprovincie a oblasti Českomoravská vrchovina (IIC), která se člení do 7 celků. Řešené území se rozprostírá na 4 celcích, kterými jsou: Křemešnická vrchovina (IIC-1), Hornosázavská pahorkatina (IIC-2), Křižanovská vrchovina (IIC-5) a Javořická vrchovina (IIC-6) (Demek, Mackovčín a kol. 2006).

Okresem prochází hlavní evropské rozvodí Černého a Severního moře. Síť vodních toků je zde hustá. Nejvýznamnějším tokem je řeka Jihlava pramenící v Jihlavských vrších na svazích Lísku ve výšce 760 m n. m.^[5] Řeka Jihlava odvodňuje jižní a centrální část řešeného území. Jejimi pravostrannými přítoky ve sledovaném území jsou například Jihlávka, Koželužský potok a Brtnice a levostrannými Rohozná, Jiřinský, Smrčenský, Kamenický a Maršovský potok. V okrese Jihlava pramení několik toků, náležících k povodí Sázavy. Jsou jimi například Úsobský potok, Zlatý potok a potok Šlapanka tekoucí na sever a Hejnický potok tekoucí západním směrem. Je zde také Moravská Dyje, která odvodňuje jižní část okresu.

Jak již bylo zmíněno, v řešeném území jsou chaty hojně koncentrovány podél řek a rybníků. Řeka Jihlava a její údolí je zajímavým přírodním fenoménem, který chataři pro výstavbu chaty hledali a ve kterém se při svém pobytu na chatě realizují. Také významná součást jejich rekreačního pobytu, sportovní rybaření, je úzce spjata s řekou Jihlavou, ale i jinými vodními toky a plochami. V některých úsecích řeky dokonce existují pstruhová pásma. Chaty ležící v nivě řek mají vysokou hladinu spodní

vody a často se potýkají s jarními a letními záplavami. Pro rekreační objekty lokalizované na prudkých údolních svazích je obtížnější budování infrastruktury (viz kapitola 6.6).

Základním zdrojem pitné vody je skupinový vodovod Jihlava, který zásobuje obyvatelstvo žijící jižně od Polné a severně od Telče. Z povrchových vodních zdrojů jsou podstatnými zdroji pitné vody pro skupinový vodovod Jihlava vodní nádrž Hubenov a Pístovské rybníky. Nejvýznamnějším zdrojem podzemní vody, dodávajícím vodu do skupinového vodovodu Jihlava, je prameniště Řásná, které slouží jako zásobárna pitné vody pro město Telč. Vodní nádrž Hubenov, ležící na Maršovském potoce, je nejvýznamnějším povrchovým zdrojem pitné vody v řešeném území.^[6] Vodní nádrž nemá však ideální předpoklady pro úpravu na pitnou vodu. Podle chemických ukazatelů nádrž spadá do kategorie upravitelnosti A2, tedy voda, která musí projít běžnou fyzikální a chemickou úpravou a také dezinfekcí. V Hubenově byly naměřeny vysoký podíl niklu a vyšší hodnoty manganu a železa.^[6] Druhou nádrží je Novoříšská přehrada ležící na Olšanském potoce. Vybrané chatové osady leží v druhém pásmu těchto dvou nádrží (viz kapitola 6.1). V okrese je poměrně silné zastoupení rybníků. Mezi nejvýznamnější patří Malý Pařezitý, Velký Pařezitý, Maršovský, Černý, Peklo, Pávovský, Rohozenský, Zhejral, Trpaslík aj.

Z půdních typů zde převažují, podle Kozák 2009, podzoly a kryptopodzoly. Ve větší míře se zde vyskytují také kambizemě. Podzolované půdy se objevují v nejvyšších polohách, ve velmi vlhkém a chladném klimatu. Matečným substrátem jsou horniny typu: žula, rula, svor, pískovce, ale i jiné. V žulové hornině je obtížnější vykopat studny pro chatové osady. Podzolované půdy se nachází ve výškách 800 m n. m. Z půdních druhů převažují půdy hlinitopísčité a písčité (Tomášek 1995).

Z klimatického hlediska území spadá do mírně teplé oblasti MW4, která je charakterizována 140-160 dny s průměrnou teplotou 10 °C a více, 110-130 dny s mrazem, 40-50 ledovými dny. Průměrný počet dní se srážkami 1 mm a více je 110-120. Průměrný počet dní se sněžením je 70-80 dle Quittovy klimatické klasifikace. (Kolektiv 2007). Teplotní poměry jsou pro letní chataření příznivé zvláště, když se chatové osady nacházejí v údolích toků a v blízkosti vyšší vegetace. Zahrádkaření v nadmořských výškách 500-600 m n. m. je již poněkud obtížnější, neboť teplomilnější druhy ovoce a zeleniny zde poněkud strádají.

V okrese se vyskytuje 5 kategorií zvláště chráněných území vymezených zákonem z 6 možných. Velkoplošné zvláště chráněné území se v okrese nevyskytuje.

Nachází se zde pouze maloplošná zvláště chráněná území, kterými jsou: 1 národní přírodní památka (Hojkovské rašeliniště), dvě Národní přírodní rezervace (Velký Špičák a Zhejral), dále 19 přírodních památek (Bukovské rybníčky, Černíč, Čertův hrádek, Hajnice, Horní Nekolov, Jersínská stráň, Ještěnice, Jezdovické rašeliniště, Lukšovská, Míchova skála, Na Skalce, Nová Říše, Pahorek u Vržanova, Pod Mešnicí, Prosenka, Přední skála, Rašelinné jezírko Rosička, Starý Přísecký rybník, Vysoký kámen) a 20 přírodních rezervací (Doupovský a Bažantka, Chvojnov, Jechovec, Luh u Telče, Mrhatina, Na Oklice, Nad Svitákem, Rašeliniště Kaliště, Rašeliniště Loučky, Rybník Březina, Roštýnská obora, Šimanovské rašeliniště, Štamberk a kamenné moře, U potoků, Údolí Brtnice^[7], V Klučí, V Lisovech, Velký Pařezitý rybník, Vilánské rašeliniště, Zaječí skok) a obecně chráněné území Přírodní park: Čerínek (Kolektiv 2002, www.aopk.cz).

4.3 Sociálně-geografická charakteristika ve vztahu k chataření

V okrese Jihlava žije celkem 110 522 obyvatel, z toho 50,6 % žen a 49,4 % mužů. Počet obyvatel odpovídá třetímu nejvyššímu počtu obyvatel mezi okresy v kraji. Okres má nejvyšší hustotu zalidnění z celého kraje Vysočina: 92 obyvatel na km² (údaj k 26. 3. 2011).^[8]

Tab. 1. Rozdělení obyvatelstva dle věkové struktury na území okresu Jihlava k 26. 3. 2011

Obyvatelstvo dle věku	Absolutní počet obyvatel	Relativní počet obyv. [%]
0 -14 let	16 324	14,8
15 – 64 let	76 891	69,6
65 a více let	17 307	15,6

Zdroj: data Kolektiv (2013), vlastní zpracování (2013)

Průměrný věk u mužů je 39,3 a u žen 42,3 roku^[8]. Okres Jihlava má také nejpříznivější index stáří v kraji. Na 100 dětí připadá v okrese 106 osob starších 65 let. Pro žádoucí demografický vývoj je zapotřebí mít co nejpočetnější zastoupení v předproduktivním věku a postupné snižování obyvatel v postproduktivním věku, aby se zamezilo tendenci stárnutí obyvatel (Válek 2009).

Podíl městského obyvatelstva 63,1 %^[9] je ovlivněn především městem Jihlava. V celém kraji Vysočina je spíše zastoupen velký počet malých sídel s nízkým počtem obyvatelstva. Nejen obyvatelé velkých měst hledají odreagování v přírodním prostředí, proto se v důsledku rozrůstání městských sídlišť v 70. letech zvyšoval také zájem o chataření a zahrádkaření. Později v důsledku navrácení restitucí nabyli původní majitelé pozemky a někteří zakládali nové osady vně měst i v otevřené krajině okresu Jihlava. V krajském městě Jihlava žije 50 598 obyvatel (údaj k 1. 1. 2013)^[9]. V současnosti se čím dál více snižuje rozdíl mezi městským a venkovským obyvatelstvem se zájmem o chataření (Pospíchalová 2013).

Okres Jihlava je zemědělským regionem. V řešeném území se rozprostírá 58,7 % (70 398 ha) zemědělské půdy. Podíl orné půdy na zemědělské činí 74 %. Ve struktuře zemědělské půdy je v okrese nadprůměrně zastoupena bramborářská oblast, jejíž podíl vysoce přesahuje republikový průměr. Chová se zde skot a prasata. Čím dál častěji dochází k úbytku půdy v důsledku výstavby průmyslových zón v blízkosti dálnice D1 a budování fotovoltaických elektráren.^[4]

Graf č. 1: Podíl zemědělské půdy a nezemědělských pozemků v okrese Jihlava k 31. 12. 2013

Zdroj: data www.czo.cz, vlastní zpracování (2014)

Počet ekonomicky aktivních obyvatel v okrese je 54 316 (údaj k 26. 3. 2011).^[10] Míra nezaměstnanosti 7,3 %, je 3. nejnižší v kraji Vysočina a je srovnatelná s podílem nezaměstnaných v ČR (7,2 %) (údaj k 31. 03. 2011).^[11] Nejvíce pracujících je v terciárním sektoru, především ve službách. Největší zaměstnavatelé v okrese se

specializují v oblastech služeb, stavebnictví a průmyslu, především strojírenským, hutnickým, potravinářským, dřevozpracujícím a stále méně textilním. Do sekundárního odvětví spadají strojírenské podniky, často zahraničních investorů, které se zaměřují na výrobu autodoplňků, letadlových součástek a dalších. Jsou nejčastěji koncentrovány v průmyslových zónách v blízkosti dálnice D1.^[4] Mezi nejvýznamnější strojírenské podniky se řadí BOSCH DIESEL, s. r. o., Automotive lighting, Motorpal Jihlava, Moravské kovárny, a. s., Ammeraal Beltech, Tesla Jihlava atp. Ze zpracovatelských podniků jsou významné především Kostelecké uzeniny a Masozávod Krahulčí, a. s.^[12]

Okres Jihlava má v rámci kraje nejvyšší průměrnou velikost obce (916 ob/obec). Tento údaj je spíše zkreslující, protože přítomnost krajského města Jihlava průměrný počet obyvatel na obec značně zvyšuje. Pro osídlení v kraji je charakteristická značně členitá sídelní struktura, vyznačující se velkým počtem malých obcí.^[13]

V řešeném území se nachází 123 obcí a z toho 5 má statut města (Polná, Třešť, Telč, Brtnice a Jihlava). Statut městys přísluší Batelovu, Dolní Cerekvi, Kamenici, Lukám nad Jihlavou, Mrákotínu, Nové Říši, Staré Říši, Stonařovu a Větrnému Jeníkovu.

Jihlava je statutárním a zároveň krajským městem. Je zasazena do rurální krajiny, podobně jako ostatní okresní města v kraji a nevytváří aglomerované území, jako je tomu v případě prakticky všech ostatních krajských měst ČR. Jihlava vyniká nad ostatními okresními městy v kraji svojí pracovní funkcí, která se odvíjí od počtu obsazených pracovních míst. Město je výhodně napojeno na dálnici D^[14]. Podle (HAMPL 2005) je v ČR vymezeno 12 meziregionálních center, do nichž spadají všechna krajská města s výjimkou Jihlavy. Absence Jihlavy je zapříčiněna především nízkou populační velikostí a lokalizací mezi dvěma největšími aglomeracemi v zemi – pražskou a brněnskou (HAMPL 2005). Na základě územně plánovacích dokumentů lze předpokládat, že se krajské město zařadí v dohledné době na úroveň meziregionálního sídla díky dynamickému rozvoji, koncentracím ekonomických činností, správní funkci a výhodné dopravní poloze (KOLEKTIV 2009). To se může odrážet v přeměně zahrádkových osad na rozvojové plochy.

Podle územně identifikačního registru ČR se okres dělí na 204 částí obcí, 201 katastrálních území a 293 sídelních jednotek.^[15] Dále se území administrativně člení na 2 obce s rozšířenou působností (ORP Jihlava, Telč) a 4 obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ Telč, Jihlava, Třešť, Polná).

Řešené území má ucelenou silniční síť. Prochází jím hlavní dopravní tepna ČR, dálnice D1, spojující Prahu s Brnem, na kterou je prospěšně napojena Jihlava. Okresem zároveň vedou dva silniční tahy I. třídy I/23 (Brno-Telč-Jindřichův Hradec) a I/34 (Znojmo-Jihlava-České Budějovice). Ačkoliv délka silnic I. třídy je 64,2 km, II. třídy je 330,3 km a silnic III. třídy 383,1 km, k chatovým osadám vedou většinou podřadné místní komunikace (údaj k 1. 1. 2014).^[16] V okrese se nachází 2 železniční uzly: v Kostelci u Jihlavy a v Jihlavě. Hlavní směry železniční dopravy táhnou na Veselí nad Lužnicí, na Brno a na Havlíčkův Brod. Ke sportovním účelům slouží letiště Jihlava Henčov.^[4]

V řešeném území leží pouze 1 nemocnice v Jihlavě, 1 psychiatrická léčebna v Jihlavě a ve zbytku zkoumaného území se nacházejí pouze polikliniky anebo ordinace praktických lékařů. Ze školských zařízení jsou zde zastoupeny: Vysoká škola polytechnická Jihlava), 19 středních a vyšších odborných škol (z toho 3 gymnázia), 43 základních škol, 13 mateřských škol, 4 základní umělecké školy a 3 speciální. V Jihlavě se nachází Dětský domov se školou a v Telči Dětský domov.^[12]

V okrese je četné zastoupení muzeí, galerií a jiných památek.^[4] Kulturní vyžití v okrese Jihlava zajišťuje známé Horácké divadlo, Divadlo Na Kopečku, studentské divadlo DIOD a také místní ochotnická divadla (například Telč, Třešť, Stonařov, Dobronín, Kamenice, Luka nad Jihlavou a jiná). Počet kin v posledních letech klesl, přesto zde provozuje činnost 6 stálých kin a v letní sezóně jsou hojně navštěvovaná letní kina.^[12]

Jak již bylo zmíněno, v řešeném území je větší zastoupení menších sídel, ta větší z nich disponují alespoň částečnou obslužnou sférou, kterou využívají také chataři.

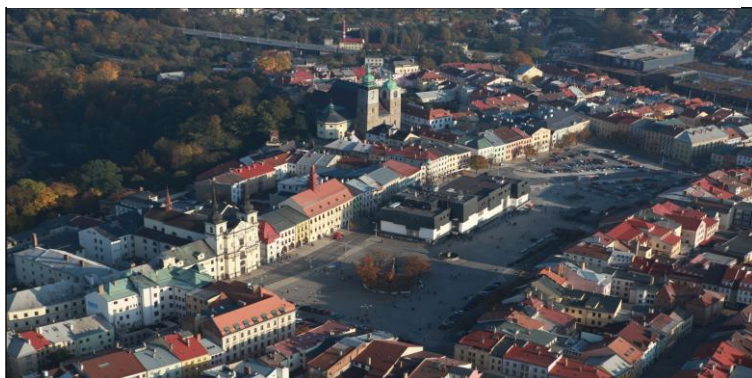
Chataři jsou z velké části odkázáni na individuální dopravu, protože dopravní spojení mezi malými sídly není ideální. V posledních letech došlo k velkému omezení frekvence autobusových linek, především ve večerních hodinách a o víkendech. Společnost ICOM transport, a. s. nechce provozovat nevytížené linky z důvodu nerentabilnosti. Malé obce mnohdy ze svého nízkého rozpočtu nemohou dotovat tyto spoje, a proto dochází k jejich rušení. Podobně je tomu v železniční dopravě.

Rozhodujícím lokalizačním faktorem většiny činností cestovního ruchu a rekreace je přírodní potenciál, který vymezuje funkčně-prostorové rozměry a také ovlivňuje diferenciaci v rekreačním využití území. Funkční využití území určují zejména: reliéf, klima, hydrologické a biografické poměry. (Vystoupil a kol. 2006)

Podle (vystoupil a kol. 2006) patří města Jihlava a Telč z hlediska městského cestovního ruchu na úroveň národního významu.

Turisticky nejatraktivnější je městská památková rezervace Telč, zapsaná na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Mimo ojedinělé historické náměstí s podloubím a renesančním zámek známým z několika filmových pohádek, je každoročně v létě hojně navštěvovaný folkový festival Prázdniny v Telči. V Javořických vrších u vsi Doupě leží hrad Roštejn, ve kterém je možné vidět exponáty sbírek z fondu Muzea Vysočiny v Jihlavě.^[17]

Město Jihlava se díky těžbě stříbra stalo jedním z nejmočnějších měst v království s právem razit mince. Masarykovo náměstí patří k největším v republice (35 653 m²). Vzhled gotických a renesančních domů obklopujících náměstí narušuje budova obchodního domu Prior postaveného v době socialismu. Zajímavostí jsou jihlavské katakomby, které vznikly propojením sklepů na obranu města v dobách ohrožení a také velká část městských hradeb. Historickými skvosty jsou kostel sv. Jakuba a Minoritský klášter s kostelem P. Marie.^[4]

Obr. 1: Jihlavské náměstí s budovou Prioru
Zdroj: www.galerie.zjihlavy.cz (2013)

Město Polná se proslavilo vraždou prosté dívky Anežky Hružové v roce 1899. Tento akt vyvolal celospolečenskou diskuzi, do vyšetřování se tehdy zapojil také Tomáš Garrigue Masaryk. Obvinění židovského občana Leopolda Hilsnera vyvolalo vlnu antisemitismu v českých zemích. Na náměstí v Polné stojí také barokní chrám Nanebevzetí Panny Marie s nejstaršími barokními varhanami v Čechách. Ze známých osobností zde krátkodobě žili Bohumil Hrabal, Božena Němcová, Vlasta Pittnerová a jiní (Kolektiv 2005).

Řešené území má ráz krajiny spíše vybízející k pěší turistice, cykloturistice, aktivnímu houbaření a agroturistice. Nachází se v Českomoravské vrchovině, kde jsou

vhodné podmínky jak pro letní, tak pro zimní sporty.^[4] Okresem prochází množství cyklistických tras a turistických stezek. S pomocí Regionálního operačního programu NUTS2 Jihovýchod se uskutečnil projekt Stříbrné pomezí. Turisticky atraktivní 260 km dlouhý systém zahrnuje jak cyklistické, tak pěší okruhy.^[18] Z cyklistických tras je asi nejznámější úsek Jihlava – Třebíč (č. 162), který vede v těsné blízkosti osad a chatařů jsou jím ovlivňováni (viz kapitola 6). V údolí řeky Brtničky leží zřícenina hradu Rokštejn, kolem kterého je vedena stezka do Brtnice, kde se nachází zámek a rodný dům Josefa Hoffmanna. Hornická naučná stezka zahrnuje 10 zastavení s informačními tabulemi v okolí vrchu Rudný. Trasa tvoří uzavřený okruh, jehož mapu lze najít na prvním stanovišti. Další zastavení, týkající se pozůstatků dolování, jsou „Štola sv. Jana Nepomuckého“ tzv. Trpasličí jeskyně, Rounek a Bílý Kámen. Město Jihlava čas od času uskutečňuje akce spojené s výročím v místě stezky.^[19]

Zkoumané území se nachází v nejvyšších částech Českomoravské vrchoviny, proto jsou v zimním období hojně využívána lyžařská střediska a běžecké tratě se dvěma závodními okruhy (Fun snowpark Brtnice, Ski areál Šacberk, Ski Club Luka nad Jihlavou, Lyžařský areál Čerínek a Lyžařský vlek Mrákotín.)

V letním období lze navštívit aquapark, koupaliště a rybníky, z nichž některé slouží k chovu ryb. Hojně využívaný je Vodní ráj Jihlava. Další možnosti koupání jsou Velký Pařezitý rybník s písčitými i travnatými plážemi, Černý rybník, koupaliště Luka nad Jihlavou a jiné vodní plochy.

V okrese je k dispozici lanový park, který je součástí stále se rozrůstající ZOO Jihlava, létání zprostředkované Aeroklubem Jihlava a AirCentrem, jízdy na motokárách zprostředkované společností Čtyřkolky Vysočina, horolezecké stěny, golfové hřiště a další. Jednou z nejvyhledávanějších forem rekreace v řešeném území je chataření, které se masově rozrostlo v 70. letech.

Přednostmi okresu jsou: tranzitní poloha kraje s ohledem na přeshraniční návštěvnost, velmi dobré ekologické prostředí, dlouhodobá poptávka domácí návštěvnosti ze dvou největších aglomerací ČR, významné události nadregionálního i mezinárodního významu. Ačkoliv kraj Vysočina patří k méně navštěvovaným krajům, okres Jihlava společně s okresem Žďár nad Sázavou jsou nejnavštěvovanější v kraji. Řešené území je turisticky nejatraktivnější v letní sezóně a z hlediska klidného a ekologicky cenného prostředí jsou v okrese nejlepší předpoklady pro rozvoj druhého bydlení a jiných forem cestovního ruchu (Vystoupil a kol. 2006).

5. GEOGRAFIE CHATAŘENÍ – TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Definice pojmů vztahující se ke geografii chataření a jednotlivé druhy typologií chat a chatových osad byly použity z prací Kubeš (2004b) a Kubeš (2011) a již dříve napsaných diplomových prací. Definice jsou oproti předchozím pracím zestručněny, ale jejich smysl zůstal zachován.

5.1 Definice vybraných pojmů v souvislosti s chatařením

Chataření je jednou z forem rekreace, která se odehrává na chatě a v jejím blízkém okolí. Spočívá především v odpočinkovém pobytu (s přespáním), který je často spojený s různými volnočasovými aktivitami, jako je zahrádkaření, rybaření, sběr lesních plodin, koupání apod. S chatařením bývají spojeny i některé společenské aktivity, zejména „tramsko-osadní“ aktivity, setkávání širší rodiny, známých a chatařů navzájem. Chataření řadíme mezi nekomerční, individuálně-rodinnou a převážně letní víkendovou a prázdninovou formu rekreace (nesmí se zapomenout na možnost zimního pobytu, celoroční, víkendové a prázdninové navštěvování, první bydlení a na přechodnou dobu stálé bydlení).

Chata (CHA) je stavebním objektem určeným pro chataření, zařízeným k přespání, pobytu a eventuálně i k některým dalším volnočasovým aktivitám spojeným s chatařením. Bývá určena především pro letní rekreaci (zařízení pro vytápění není podmínkou, ale je běžné), někdy však stavební a technické parametry chaty umožňují i zimní, lépe řečeno celoroční využívání chaty. Chata je v osobním (rodinném) vlastnictví a není spojena s komerční rekreací, ovšem existují i výjimky, jako např. chata s doplňující podnikatelskou funkcí (Kubeš 2004b). Z hlediska architektonicko-stavebního je chata menším, převážně soliterním (dvojchaty jsou přípustné), uzavřeným a uzamykatelným stavebním objektem. Jedná se o objekty relativně nové (1920 a výše) a od počátku jejich výstavby jsou určené k rekreaci. Půdorysná plocha chaty se pohybuje většinou v rozmezí 16 až 50 m², chata mívá jedno až dvě nadzemní podlaží. Elektřina je dnes do chaty přivedena téměř vždy, stejně tak i dvoustopá cesta k chatě. Chata bývá pozemkově a stavebně zaregistrována (výjimkou jsou například tramské sruby a boudy). Chata se liší od chalupy tím, že se jedná o novostavbu určenou přímo pro rekreaci na rozdíl od chalupy, která původně sloužila k trvalému bydlení a většinou

zemědělskému hospodaření. Přejdem mezi chatou a chalupou je tzv. „rekreační domek“ (viz dále), který je v této bakalářské práci považován za chatu.

Chatová osada (CHS) je shlukem či řetězcem pěti a více chat, ležících nedaleko od sebe, které jsou rozloženy ve specifickém krajinném prostředí. Chaty a chatové osady mají společnou historii vzniku a rozvoje, mívají společnou infrastrukturu a mají většinou stejnou specifickou rekreačně chatařskou funkci. Poměrně častý je určitý stupeň homogenity z hlediska architektonicko-stavební podoby chat v osadách, ale není podmínkou. Specifická funkce chat bývá jednotná. Chatová osada je chataři a trvale bydlicími v blízkosti vnímána jako základní podstata chataření v území, stejně tak je chápána v této práci.

Chatové osady se od ostatních „sídelních útvarů“ v území liší svoji funkcí, svojí fyziognomií a dalšími rysy a vlastnostmi. Typová rozmanitost osad je dána specifickou chatařskou funkcí chatové osady, obdobím vzniku a dalším rozvojem, charakterem krajinného prostředí chatové osady a jejího okolí, eventuálně i skladbou chatařů a dalšími faktory.

V krajině lze najít také samostatně ležící shluk 4 chat a méně, které se zařazují do **chat ležících mimo chatové osady (ZBCHACHK)**.

Chatový okrsek (CHK) je definovaný jako shluk blízko sebe ležících chatových osad (průměr hromadného shluku do 4 km, délka řetězce do 5 km), který se často vyskytuje v atraktivním krajinném prostředí. Chatový okrsek má minimálně 50 chat, většinou však bývá přes 100 chat v chatovém okrsku. Okrsek bývá tvořen třemi až čtyřmi chatovými osadami. Zcela výjimečně je chatový okrsek tvořen 1 velkou chatovou osadou vzdálenou od ostatních chatových osad a lokalit. Jestliže shluk či řetězec chatových osad nesplňuje tyto podmínky, spadají tyto osady do kategorie **zbytkové chatové osady chatové oblasti (ZBCHSCHO)**.

Chatová oblast (CHO) je účelově vymezeným fyzicko-geografickým regionem, který bývá vymezen přibližně na území geomorfologických celků, nebo povodí příslušné rozlohy. Charakteristický typ krajiny je daný kombinací geomorfologických, krajinně pokrývných, hydrografických, estetických a příslušných volnočasových charakteristik krajiny. Chatové oblasti by měly zahrnovat minimálně 500 chat, rozloha bývá 150-600 km². Chatová oblast mívá specifický, od okolních chatových oblastí, odlišný krajinný ráz (členitost a charakter reliéfu, zastoupení a uspořádání prvků krajinného krytu). Území, která mají koncentraci chat nižší než 500, jsou označována jako **chatové oblasti nevýrazného chataření**.

5.2 Typizace chat a chatových osad

Z jednotlivých typů chat jsou podrobněji charakterizovány pouze ty, které se nachází v řešeném území. Jednotlivé typologie byly identifikovány v terénu. Zde je charakterizována architektonicko-stavební a funkční typologie chat.

Rekreační chata (CHAAR) má nejčastější zastoupení v souboru chat. Jedná se o velmi heterogenní objekt, který se liší architekturou, stavebním materiálem, atd. Mohou se dělit dále podle použitého materiálu a konstrukce chaty. Jedná se např. o chaty montované, dřevěné, cihlové atd. Mnoho chat se do těchto vzorů zařadit nedá, protože některé prošly přestavbou a jsou směsí původních a nových prvků. Architektonicko-stavební různorodost je zapříčiněna různým obdobím výstavby.

Chaty z 30. let mívají půdorys 20 až 30 m², nízkou podezdívku a vstupní verandu. Stěny chat jsou obloženy tmavě natřenými prkny. Střechy bývají nízké a pokryté nejčastěji plechem nebo lepenkou. Suché WC bývá nedaleko od chaty.

Chaty z 50. let mají obvykle půdorys 20 až 30 m², nízkou podezdívku a prosklenou verandu. Střecha bývá pokryta plechem nebo eternitem, omítka je bílá a okenice dřevěné. WC je v chatě.

V řešeném území jsou nejčastěji zastoupeny zděné rekreační chaty s podkrovím ze 70. let, pro které je typická šikmá eternitová střecha, pod kterou je většinou umístěna ložnice, balkon bývá ve štítu. Spodní část chaty bývá zděná, horní část má dřevěné obložení. Chaty mívají technickou místnost a garáž v nejspodnějším patře. Starší chaty této dekády mají více dřevěných prvků a bývají menší než ty mladší. O něco prostornější jsou chaty z 80. let. Odlišným podtypem jsou dřevěné montované chaty z 60. až 90. let. Nejvýraznějším prvkem jsou lakované palubky pobité na dřevěné konstrukci a eternitová střecha mírného sklonu. Jelikož je celá stavba dřevěná, komín bývá umístěn mimo chatu.

Z funkčního hlediska má rekreační chata v okrese Jihlava největší zastoupení v souboru chat. Její funkce je spojena s volnočasovými aktivitami, zejména těmi, které se provozují v přírodně hodnotné krajině, především u vodních ploch a toků a také lesních komplexů. Může být využívána také jako první bydlení.

Obr. 2: Rekreační chata z 80. let v VY10.L.1. Batelov – u Pilského r
Zdroj: Nováková (2013)

Obr. 3: Stanová střecha v CHO VY10.L.1. Batelov u Pilského r.

Zdroj: Nováková (2013)

Rekreační domek (CHAARD) je podobný venkovským objektům a od chaty se liší architektonicko-stavebním vzhledem. Obvykle má obdélníkový půdorys o ploše 40 až 60 m². Většinou tyto stavby najdeme ve venkovských sídlech a jejich vzhled by se měl podobat zástavbě okolních domů. Často bývá zděný se světlými omítkami, někdy vystavěn na starých základech. Bývá podsklepen a v přízemí se nachází 1 místnost,

Obr. 4: Rekreační domek VY7.X.1. Větrný Jeníkov - u r. Struhovec

Zdroj: Nováková (2014)

kteřá má funkci obytné místnosti a kuchyně. Rekreační domek je napojen na inženýrské sítě, je opatřen tepelnou izolací a vytápěcím tělesem, které umožňuje celoroční obývání, a bývá oplocen. Jeho funkce je podobná jako u rekreační chaty, leží ovšem většinou v intravilánech venkovských sídel. Chataři v rekreačních domcích jsou zapojeni do společenství lidí v sídle společně s trvale bydlícími

a chalupáři. Rekreační domek je na rozdíl od chalupy novostavbou.

Zahrádkovo-rekreační chata (CHAAZR) je v krajině snadno rozpoznatelná, protože je odlišná od ostatních. Masová výstavba těchto poměrně jednotvárných chat proběhla většinou v 80. letech, kdy byly organizacím zahrádkářů přiděleny velkovýrobně neobdělávatelné zemědělské plochy, aby zde založili zahrádky a vystavěli malé zděné chaty, a tím zlepšili zásobování obyvatel ovocem a zeleninou. Objekt je

Obr. 5: Zahrádkovo-rekreační chaty v CHO VY10.Z.6.
Jihlava – CHAAZR u Tesca

postaven na čtvercovém půdorysu o rozměrech 16 m², bývá často podsklepen a na podezdívce je jedna místnost, jejíž součástí je i malá kuchyňka. Na střeše bývá ve většině případů eternitová šablona a fasáda bílé barvy. Okolí chaty slouží především zahrádkaření, proto zde nalezneme skleníky, zahradní přístřešky na nářadí a záhony.

Zdroj: Nováková (2014)

Zahrádkářsko-rekreační chaty se nacházejí především v příměstské zóně velkých měst, na okrajích městysů a vesnic. Tento typ bývá s ohledem na malou obytnou plochu a lokalizaci (obvykle příměstskou krajinu) využíván k přenocování a k odpočinku v průběhu roku méně často než u rekreačních chat. Najdou se ovšem i výjimky, protože zde je zastoupena podkrovní ložnice. Poměrně často bývají využívány v průběhu pracovního týdne, protože většinou leží blízko bydliště.

Zahrádková chata (CHAAZ) je architektonicky i stavebně rozmanitější než rekreační chata, protože její podoba a stavební řešení byla minimálně kontrolována stavebními úřady. Nejčastěji se jedná o přízemní dřevěnou chatu postavenou z prken, palubek, či desek, někdy i zděnou s jednou či dvěma obyvatelnými místnostmi. Jsou to i malé objekty, potřebné pro zahrádkaření (přístřešek pro nářadí, skleník). Slouží jako základna pro zahrádkaření, zároveň má však funkci druhého rekreačního bydlení, přesto přespávání v zahrádkových chatách nebývá tak časté. Tyto chaty jsou většinou oplocené, ale není to pravidlem. Zahrádkovými chatami nejsou různé boudy a altány nesplňující parametry chaty. Rozhodnout, zda se jedná o chatu či nikoli, je často

Obr. 6: Zahrádková osada VY10. M.9. Třešť – CHAAZ – u Váňovského r. - JZ
Zdroj: Nováková (2012)

obtížné. Stejně tak je obtížné rozlišit zahrádkové chaty od rekreačních, které vznikly ve starších zahrádkových osadách.

Architektonicko-specifická chata (CHAAS) je označení pro architektonicky a stavebně specifické, výše neuvedené chaty a jiné objekty. Toto označení zahrnuje maringotky, přívěsy, skelety vlaků, houseboaty nebo tramské sruby, často i s přístavbami. Bývají upravené (vylepšené střechy, dostavěné suché toalety atp.).

Obr. 7: Architektonicky specifická chata
v VY7.Z.3. Opatov – u -
Jankovského potoka
Zdroj: Nováková (2012)

Funkčně specifické chaty mají rovněž odlišný způsob využití než přechozí typy chat. V řešeném území se nachází pouze jedna chatová osada, která má větší zastoupení specifických chat. Jedná se o osadu VY10.Z.1. Henčov – u letiště, kde chataře spojuje sportovní létání. V ostatních chatových osadách se specifické chaty vyskytují spíše ojediněle.

5.3 Problematika územního plánování a rozvoje chatových osad

Územní plány (dále jen ÚP) obcí řeší komplexně a spojitě celé území správního obvodu obce a tedy i prostory chatových osad tehdy, když se na daném území vyskytují. Největší důraz se klade na zastavěná území sídel obce. Vzhledem k tomu, že chatové

osady lze považovat za určitý typ sídel, územní plány by se měly důkladněji zabývat také jimi. Chatové osady jsou z hlediska funkčnosti definovány jako území určené k individuální rekreaci, kde by nemělo docházet k přeměně na objekty rezidenční nebo výrobní. Tento funkční regulativ není zcela podchycený. V některých případech se nedodrhuje, zejména tehdy, když je jednotlivým majitelům umožněna přeměna chaty na objekt trvalého bydlení (včetně souvislostí vyvolaných touto přeměnou).

Územní plán stanovuje také regulativy morfologie zástavby. V případě chatových osad lze uplatnit pouze pro nově stavěné chaty. Regulativ určuje počet podlaží, objem, umístění, a uspořádání střechy nové chaty. Územní plány stanovují napojení zastavěných zón na síť technické infrastruktury. V případě chatových osad by měly být přivedeny elektrorozvody 22kV s trafostanicí lokalizovanou v blízkosti větší osady. Vedení by podle norem nemělo procházet vzrostlou vegetací. Rozvody 230/380 V bývají vedeny podzemně a jsou ukončeny v rozvodových skříních.^[20]

Přivedení obecního vodovodu do chatových osad lze považovat za klad, na druhou stranu ovšem toto infrastrukturní vybavení podporuje větší produkci splašků. Nejzásadnějším problémem chatových osad je záležitost odvedení, respektive likvidace splašků, neboť jejich únik ovlivňuje kvalitu vody v podzemních tocích a nádržích. Samotné vybudování kanalizace v chatových osadách a její odvod do čističky odpadních vod je velice nákladné.

Téměř žádná chatová osada nemá zbudovanou kanalizaci (s výjimkou chatové osady VY10.I.1. Čížov - Okrouhlík.) Nejčastější náhradou bývají septiky, které se ne vždy vyvážejí do ČOV. Součástí územního plánu by měla být podmínka vybudování alespoň septiků u všech chat a zároveň regulativ na způsob a časový interval jeho vyvážení. Častým problémem Jihlavska je zajištění kvalitních místních přístupových komunikací k chatovým osadám. Ve většině případů je zapotřebí zlepšit komunikace stávající, vybudovat nové, někdy i zcela změnit lokalitu cesty a umístit vhodněji do krajiny. ÚP by měl také obsahovat vymezení prostoru pro sběrná místa komunálního odpadu u chatových osad. V územním plánu byly rekreační chatové osady navrženy jako bezbariérové, tudíž chaty, respektive pozemky v osadách nemohou být oploceny. V řešeném území se najdou i oplocené chaty. V takových případech se vydává územní souhlas na oplocení pozemku. Toto ustanovení je vhodné dodržet i v budoucích územních plánech.^[20]

Jestliže je chatová osada lokalizovaná v blízkosti chráněných území přírody a krajiny, je zapotřebí stanovit v textové části územního plánu takové regulativy

provozování osad, které korespondují s vyhláškou ochrany přírody a krajiny, a které zabraňují případným kolizím. Jednalo by se o výskyt chatové osady uvnitř chráněných území. Nedílnou součástí ÚP je protipovodňová ochrana. Vzhledem k faktu, že chatové osady se často rozprostírají podél vodních toků, je její ochrana před povodněmi podstatná. Některé chaty leží v záplavové oblasti padesátileté vody. Vzhledem k přechodnosti pobytu na chatách není možné vyžadovat uvolnění inundačního pásma padesátileté vody. V takovém případě lze doporučit zkapacitnění koryta toku (prohloubením, rozšířením) a je potřeba zabránit takovým úpravám koryta, které by omezily jeho kapacitu a znemožnily průchod povodňové vlny.

Některé lokality jsou natolik oblíbené, že vzniká tlak na výstavbu nových chat v chatových osadách, popřípadě celých osad. V takovém případě je třeba zvážit územní potenciál chatových osad a krajiny. Pokud dojde k negativnímu verdiktu, pak lze vyhlásit stavební uzávěru na další výstavbu. Územní plán by měl brát v potaz zachování krajinného rázu. Nové chaty, postavené ve výše viditelných polohách nebo uvnitř vizuálně exponovaných prostor, by mohly krajinný ráz narušit a celkové panorama poškodit. Nejvhodnějším řešením vzniku nové chatové osady by mělo být naplánování prostřednictvím regulačního plánu (rozvržení pozemků, chat, komunikací a infrastruktury).^[20] Ve stavebním zákoně č. 183/2006 Sb. je uvedeno, že na stavbu rekreačních domků do 150 m² s maximálně dvěma nadzemními podlažimi (včetně podkroví) a maximálně jedním podzemním podlažím stačí pouze stavební ohlášení. Tento zákon zjednodušil výstavbu chat, ale zároveň může mít dopad na problémy uvedené v 6. kapitole.

6. ÚZEMNĚ ROZVOJOVÉ PROBLÉMY SPOJENÉ S CHATAŘENÍM A NÁVRHY JEJICH ŘEŠENÍ

Kapitola je stěžejní částí bakalářské práce. V diplomové práci (Hadrava 2007) byla stručně nastíněna problematika. V této práci dochází k prohloubení, jistému vývoji a aktualizování jednotlivých jím zjištěných problémů a těch, které autor nezmínil. Zaměřuje se na konkrétní rozvojové problémy v souvislosti s chatařením a její součástí je také návrh řešení některých těchto problémů. Výchozími elementy pro dílčí subkapitoly se staly: terénní průzkum, prostudování územních a regulačních plánů obcí (ÚP Jihlava, ÚP Telč, ÚP Batelov, ÚP Polná, ÚP Urbanov, ÚP Kamenice u Jihlavy, ÚP Brtnice, a jiné), rozhovory s chataři a řízené rozhovory s představiteli stavebních úřadů a dalšími představiteli veřejné správy.

6.1 Ochrana přírody

V okrese Jihlava je zastoupení přírodních biotopů (biodiverzita) a ekologická stabilita na poměrně nízké úrovni ve srovnání s jinými kraji ČR (Kolektiv 2009).^[14] Chatové osady, ležící ve zvláště chráněném území přírody nebo v jeho blízkosti, musí dodržovat regulativy, které vyplývají z plánu péče o tato území a chataři jsou jimi omezováni. Chráněná území jsou zmiňována v kapitole 4.2. Zde budou probírána pouze chráněná území, která zasahují do chatových osad a kde dochází ke konfrontaci.

Součástí přírodního parku Čeřínek jsou osady VY7.M.1. Hojkov – Nový Hojkov, VY7.M.2. Hutě – pod sjezdovkou, VY7.M.3. Hutě – Horní Čeřínek, VY7.M.4. Hutě – u rybníka, VY7.M.5. Hutě – pod Hut'ským vrchem, VY7.M.6. Hutě – Dolní Čeřínek VY10.J.1. Rohozná u Rohozenského r. a VY10.J.2. Dolní Cerekev – SZ. V přírodním parku jsou k vidění pozůstatky intenzivního mrazového zvětrávání-mrazové sruby, kryoplanační terasy, kamenná moře, skalní mísy a jiné tvary mikroreliefu. Osada VY7.M.3. Hutě – Horní Čeřínek je enklávou nelesní vegetace. Osady VY7.M.6. Hutě - Dolní Čeřínek z velké části obklopují rašelinné louky, s výskytem kriticky ohrožené třtiny nachové (*Calamagrostis purpurea*), suchopýru pochvatého (*Eriophorum vaginatum*) a dalších ohrožených druhů. (KOLEKTIV 2002). Tato lokalita je zároveň vytypovaná jako jedna z možných variant úložišť

radioaktivního odpadu, s čímž nesouhlasí ani chataři ani představitelé dotčených obcí. (potvrdila starostka obce Hojkov, paní Milada Duchanová).

Chatová osada VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou je součástí přírodní rezervace Údolí Brtnice, která představuje pestrou mozaiku rostlinných společenstev s lokalitami několika chráněných a ohrožených druhů. Chataři zde větší omezení nemají, protože přírodní rezervace byla vyhlášena v době, kdy chatová osada stála. Vzhledem k výskytu chráněných rostlin: kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*), bledule jarní (*Leucojum vernum*), pstružník lysý (*Herniariaglabra*) a chráněných živočichů vřetenušky ligrusové (*Zygaenacarniolica*), modráska černoskvrnného (*Maculinea arion*), modráska komonicového (*Plebicula dorylas*) a zachování druhové diverzity v území, jsou chataři povinni kosit kosou své okolí a kácet teprve poté, co obdrží povolení. Těžká mechanizace by mohla svojí nosností zničit půdní kryt, samotné rostliny, plašit živočichy, znečišťovat ovzduší a půdu pohonnými látkami, výfukovými zplodinami a oleji a k osadě by se dostávala přes potok těžko. V přírodních rezervacích je zakázáno používat biocidy, provádět terénní úpravy všeho druhu, úpravy vodního režimu, táboření, zakládat nové stavby, atd. Podle § 68, zákona č. 114/1992 Sb. (Zákon o ochraně přírody a krajiny)^[21], mohou uzavírat orgány ochrany přírody, obce s vlastníky, či nájemci pozemků písemné dohody z důvodu ochrany ve zvláště chráněných územích. Písemnou dohodou lze regulovat také způsob hospodaření (Kolektiv 1999).

Obr. 8: VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou, která je součástí PR Údolí Brtnice

Zdroj: Nováková (2014)

Obr.9: Tabule umístěná v VY10.K.4 Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou

Zdroj: Nováková (2014)

V chatovém okrsku VY10.O. Uhřínovice – Přisecký potok byl zaznamenán výskyt ohroženého druhu prstnatce májového *Dactylorhiza majalis*. Příčinou rapidního ubývání je změna vlhkostních poměrů a vegetační skladby biotopu a rovněž nezákonný

sběr. Možným řešením ochrany autorka navrhuje změnu managementu (ruční kosení luk nebo použití křovinořezu na přelomu května a června a podruhé na přelomu srpna a září a upozornění majitelům pozemků, kteří nevědí, že právě zde roste rostlina zapsaná v červeném seznamu, aby nedocházelo až už k záměrnému nebo nevědomému ničení jeho biotopu).^[22]

Rybníky v chatovém okrsku VY10.N. Třešť – Pouště patří do soustavy chráněných území evropského významu (Natura 2000). Jedná se o evropsky významnou lokalitu soustavy čtyř oligotrofních až mezotrofních stojatých vod nížinného až subalpínského stupně. Oblast je významná z hlediska výskytu puchýřky útlé (*Coleanthussubtilis*), rdestu světlého (*Potamogetonlucens*), kuňky ohnivě (*Bombinabombina*), čolka velkého (*Triturus cristatus*) a jiných. Degradace lučních společenstev se projevila v důsledku pasivní ochranné péče v území.^{[23][24]} Návrhem řešení je ruční vytrhání náletu olše a odstranění výsadby osiky, která dusí tyto chráněné rostliny a omezuje živočichy, nebo vyhlášení oblasti zvláště chráněného území, kterému se chataři brání.

Na seznam NATURA 2000 je zapsán také Lužný rybník, který je nedaleko osady VY10.Z.7 Hosov – Vysoká - u Lužného r. Patří do soustavy vodárenských rybníků. Na dně je vyvinutá makrofytní vegetace přirozených stojatých vod. Lze se setkat s rdestem trávolistým (*Potamogetongramineus*), rdestem uzlinatým (*Potamogetonnodosus*). Péče spočívá v zachování charakteru vodárenské nádrže s účelovou rybí obsádkou. Není zde možná výsadba býložravých ryb.^[7]

Evropsky významná lokalita Šlapanka a Zlatý potok je v těsném kontaktu s chatovou osadou VY8.X.1. Dobronín – CHAAZ pod železniční zastávkou. V roce 2009 byl zasažen biotop zvláště chráněných živočichů žijící ve Šlapance a ve Zlatém potoce, především vydra říční. Do Zlatého potoka se dostala směs minerálních kyselin, která byla vypuštěna na pozemku rekultivované skládky. Chráněné vydře říční se zúžila nabídka potravy.^[25] Majitelé zahrádek čerpají těž vodu z tohoto potoka.

V blízkosti chatového okrsku VY11.X. Olšany – Kladina se rozprostírá přírodní rezervace Jechovec. Na území o velikosti 3,08 ha se v rámci jarního aspektu vyskytuje ohrožená bledule jarní (*Leucojumvernium*).

Vodoprávní úřady vymezují ochranná pásma vodních zdrojů podle zákona o vodách.^[26] Kontrole podléhá především vydatnost, jakost a zdravotní nezávadnost zdrojů podzemních i povrchových vod, které jsou odebírány jako vody pitné s průměrným ročním odběrem minimálně 10 000 m³. V řešeném území se nachází

vodní nádrž Hubenov, zásobující pitnou vodou město Jihlava. Podle zákona o vodách se ochranná pásma dělí na pásma I. a II. stupně. V souvislosti s chatařením do ochranného pásma II. stupně spadá například chatový okrsek VY7.Y. Zbilidy – Maršovský rybník a chatová osada: VY10.Z.4 Hubenov – přehradní nádrž – S. Do ochranného pásma II. stupně Novoříšské vodní nádrže spadá například osada VY11.X.2. Olšany - u Vodnatého r. Chataři nejsou zákonem konkrétně omezováni. Nesmí ovšem znečišťovat vodu prosakováním jímek, mytím automobilů v přírodě, dále mají zakázáno používat technickou sůl a hnojiva. V řešeném území se nachází mimo menších vodních zdrojů pro obce také řada pramenišť a studní.

Výskyt drobných vodních zdrojů v chatových osadách je častým řešením zajišťujícím zdroj vody rekreantům. Je třeba podotknout, že kvalita vody není sledována vodohospodářskými orgány (viz kapitola 6. 6).

6.2 Přírodní nebezpečí ohrožující chaty a chatové osady

Chataření je odjakživa vázáno s přírodou, proto je obtížné zcela zamezit nebo předejít přírodnímu nebezpečí.

POVODNĚ

Chatové a zahrádkové osady, které se potýkají s problémem rozlévání vody z vodních toků a nádrží, zaplavováním pozemků a ve výjimečných případech také chat, jsou především ty, které leží v aktivní zóně záplavového území. V povodňových mapách se šetřilo zaplavování chatových a zahrádkových osad n-letou vodou. Nejvýrazněji se tento přírodní živel projevuje v chatové osadě VY10.B.5. Dvorce – Kostelec u J. – žel. zastávka. Celkem je zde ohroženo 58 objektů individuální rekreace. Chaty umístěné za tratí mají zbudovaný protihlukový násyp, který slouží také jako ochrana před povodněmi. Z rozhovorů s chataři vyšlo najevo, že se se záplavami setkávají v určité míře každoročně. K největším povodním došlo v letech 1997, 2002, 2006 a 2009. Lidé se snaží zamezit anebo alespoň zmírnit škody napáchané záplavami prostřednictvím zpevňujících výztuh z pražců či betonovými zídками se schody k řece. Úpravy břehu ovšem zužují koryto řeky. Zaměstnanci povodí Moravy neustále oponují tím, že chataři věděli již před 50 lety, že staví v záplavovém území. Dle vyjádření starostů provádějí

povodňové orgány povodňové prohlídky, a to většinou před obdobím jarního tání (zpravidla března) a před obdobím letních povodní (zpravidla konec května). Stav vody v řece kontroluje vizuálně hlídka, na příkaz předsedy povodňové komise, ihned po vyhlášení prvního stupně povodňové aktivity. Po uskutečnění prohlídek se odstraňují možná rizika při povodni (skládky, špatně zajištěné plovoucí předměty, křoviny a dřeviny) a zároveň se přijímají opatření, jenž vedou ke zkapacitnění profilů.

V současnosti se digitalizují a aktualizují povodňové plány ORP Jihlava, které jsou spolufinancovány z operačního programu Životní prostředí, Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Zmírnění škod může napomoci zbudování sítě hladinoměřů a srážkoměřů monitorujících stav hladin a srážek, vybudování bezdrátových rozhlasů pro případné varování a zavedení systému přenosu dat pro povodňovou službu, které jsou ve skutečném nově vznikajícím povodňovém plánu pro ORP Jihlava.

V osadě VY10.A.6. Zborná – ves se voda při povodních opakovaně dostává do lchaty a do několika sklepů a garáží. Zkáze přispívá skutečnost 3 roky po sobě zaseté kukuřice a pohromě naopak zabraňuje sjezdovka, která odčerpává vodu na zasněžování.

Obr. 10: VY10.A.6. Zborná – ves, bývá každoročně v určité míře zaplavována
Zdroj: Klouček (2009)

Obr 11: Ukázka zaplavených zahrad před chatami v VY10.A.6. Zborná - ves
Zdroj: Klouček (2009)

V chatové osadě VY10.A.8. Bedřichov – Pávov – Pávovský r. spadá přibližně polovina chat do záplavového území stoleté vody. Zdejší problémem jsou především znečištěné rybníky a smrkové monokultury vyrostlé na březích, dochází zde k podmáčení. Řešením by bylo odbahnění rybníka a osázení břehů vhodnějším

porostem, například jasany. Odbahnění rybníku se dle vedoucí odboru životního prostředí Ing. Katariny Ruschkové plánuje, ale neustále z finančních důvodů odkládá.

Část chat potýkající se s hrozbami záplav je také v osadách: VY10.B.1. Rounek – Vyskytná n. Ji. – u Jiřinského p. a VY10.B.3. Rantířov- Rounek – u Pekelského mlýna. V obou osadách je zakázána jakákoliv úprava a přístavba chat ležících v záplavovém území. Chaty ve vymezené zóně jsou pouze na dožití.

Problém podobného charakteru je i v VY10.D.1. Jihlava – CHAAZ pod nádražím – Kozlovka. Při vysokých vodních stavech se voda z Drážního potoka zarazí o most, zaplaví tyto zahrádky a v osadě umístěné za mostem VY10.D.2. Jihlava – CHAAZ nádraží voda způsobuje pouze nepatrnou škodu. Větším problémem zde bylo podemílání břehů, které se vyřešilo zbudováním hlubšího kamenného koryta.

Obr. 12: Část zpevněného koryta v osadě VY10.D.2. Jihlava CHAAZ nádraží
Zdroj: Nováková (2014)

V záplavovém území jsou postaveny také chaty v VY10.D.3. Jihlava – CHAAZ v nivě pod nádražím, konkrétně 3 chaty jsou ohrožovány. Pozemky patřící k chatám VY10.E.3. Jihlava – Malý Beranov – u žel. zastávky jsou každoročně zaplavovány při jarním tání. Velké škody voda způsobuje po dlouhodobých přívalových deštích v osadě VY10.F.1. Jihlava – CHAAZ podél Koželužského p., která leží téměř celá v záplavovém území. Chaty jsou ve většině případů postaveny na stráni, takže se voda dostane pouze do sklepů a zaplaví zahrady. Chataři autorce sdělili, že si musí svépomocí čistit koryto Koželužského potoka. Částečně si za zvýšené škody mohou samotní chataři, protože si individuálně staví mosty, aby měli co nejkratší cestu ke své

chatě. Při velké vodě se o mosty zachycují naplaveniny (větvě a jiný nános), eventuálně se most strhne a potok se rozlije do okolí. Chataři mají v potoce nelegálně umístěna čerpadla, které též znemožňují plynulý průtok vody. Zaměstnanci Magistrátu města Jihlava argumentují tím, že se jedná o záplavovou oblast a lidé to věděli předem, proto žádná protipovodňová opatření neplánují. Z této příčiny by se část osady měla v budoucnu přeměnit dle územního plánu v sídelní zeleň.

**Obr. 13: zaplavená zahrádková osada VY10.F.1. Jihlava
– CHAAZ podél Koželužského p. v roce 2012
Zdroj: z rodinného alba chatařky (2012)**

Tři chaty v osadě VY10.G.4. Jihlava – Sasov – Jihlávka leží v záplavovém území Q10. Dvacetiletá voda ohrožuje chatovou osadu VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou, kde se voda rozlévá po příjezdové louce a chataři musí zanechat své automobily kvůli špatné průjezdnosti a rozbahněnosti povrchu přibližně jeden kilometr od svých chat.

Jihlava – CHAAZ Pístov – u garáží se v dávné minulosti nacházely rybníky, proto je v této oblasti vysoká hladina podzemní vody, čímž jsou pozemky neustále podmáčeny a nelze budovat u objektů podsklepení. Řešením by mohla být meliorace.

Po ničivých povodních z let 1997, 1998 a 2000 byla přijata legislativní opatření, podporující odstranění škod, zdokonalení předpovědní služby a také byla zavedena opatření ke zlepšení prevence, která si kladla za cíl omezit následky povodní. Nutným opatřením je zprůchodnění koryt vodních toků a jejich úprava v zastavěném území. Stát si půjčil od Evropské investiční banky 8, 677 mld. Kč a uvolnil finanční hotovost ze státního rozpočtu na odstranění škod na vodohospodářské infrastruktuře. Peníze pokryly také nestátní vodohospodářskou infrastrukturu (vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod). Legislativní úpravy, technický rozvoj a průprava záchranných

hasičských sborů silně pomohly ke zvládnutí povodní v letech 2002 a 2006. Důležitým krokem v roce 2001 bylo vytvoření povodňových plánů u všech objektů ležících v záplavových územích, zřízení povodňových komisí podle § 80 zákona o vodách.^[27] vymezení tzv. „aktivních zón“, ve kterých nelze vydat stavební povolení na stavby. V roce 2006 došlo na základě usnesení k podpoře: protipovodňových opatření s retencí, opatření podél vodních toků, zvyšování bezpečnosti vodních děl, vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů.^{[26] [27]}

Zároveň je důležitá koordinace mezi jednotlivými regiony, protože protipovodňová opatření v jednom regionu mohou zvýšit povodňové riziko v lokalitách ležících výše nebo níže po proudu.^[27]

V chatové osadě VY10.N.1. Třešť – u r. Duchák a Petrčák došlo k zaplavení oblasti rozlítím rybníku. Původní majitel nikdy nevyužíval plnou produkční plochu, nový vlastník si opravil hráz, aby tím zvětšil produkční plochu rybníku. Zvedl dluže v požeráku nad normální hladinu vody, čímž nedodržel maximální výšku hladiny, ke které se voda může dostat, a tím zaplavil pozemky i za katastrálním územím vodní plochy. Opatřením může být porada se zkušeným rybářem, původním majitelem a dodržování maximální výšky hladiny.

Obr. 14: Rozlítí rybníku Petrčák v VY10.N.1. Třešť – u r. Duchák a Petrčák
Zdroj: z rodinného alba chataře (2013)

PÁD STROMŮ

Pády stromů hrozí především chatovým osadám umístěným v lese. Chaty postavené nekoordinovaným způsobem v době socialismu se s tímto nebezpečím setkávají poměrně často. V té době se chaty mnohdy stavěly bez povolení, některé stojí dosud a tudíž není respektováno ochranné pásmo lesa. V současnosti se výstavba chat v ochranném pásmu lesa nepovoluje. Výjimku výstavby v ochranném pásmu lesa (50 m dle zákona,^[28] lze udělit se souhlasem místně příslušného orgánu ochrany životního prostředí a s přiloženým souhlasným stanoviskem lesního hospodáře. V menší míře možný pád stromů hrozí osadám ležícím v otevřené krajině. Zde spíše záleží na mezilidských vztazích a vzájemné domluvě mezi provozovateli rodinné rekreace.

Vykácením okrajových stromů, eventuálně pruhu zdravého lesa se krajina otevře a silný vítr může polámat stromy v okolí. S tímto poměrně zásadním problémem se autorka setkala v několika osadách.

Obr. 15: VY10.N. Třešť pouště, po červencových polomech v r. 2013.
Zdroj: Filová (2013)

Obr. 16: VY10.N. Třešť pouště, po červencových polomech v r. 2013, popadalo téměř 10 000 m³.
Zdroj: Filová (2013)

V červenci 2013 došlo k bouři doprovázené silným větrem. Přírodní živel v lesích zanechal řadu vyvrácených a zavěšených stromů. Strom na žádnou z chat nespádl tak, aby musela být chata zbourána. Chatařům v chatové osadě VY10.B.2. Třešť – Zadní poušť – SV znemožnil příjezd do chatové osady i po odklizení. Podle lesního hospodářského plánu byl vysázen smrk v rozestupech 1,2 m, čímž se zrušila příjezdová komunikace i parkovací prostor. Ke stejným problémům došlo v tomto období i v osadách VY.10.I.1. Čížov-Okrouhlík, VY10.B.3. Rantířov – Rounek – u Pekelského mlýna, JC18.A.7. Mrákotín u r. Horní Mrzatec, JC18.A.1. Řásná – mezi r. Velký Pařezitý a Plodový.

Obr. 17: Stromy spadly na 4 chaty a 5 automobilů v VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík.
Zdroj: Pešek (2013)

Obr. 18: Škody napáchané červencovým silným větrem v r. 2013 v CHO VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík.
Zdroj: Pešek (2013)

Obr. 19: Následky polomů v JC18.A.7. Mrákotín u r. Horní Mrzatec.
Zdroj: Tomandl (2013)

Staré vzrostlé ovocné i listnaté stromy způsobují problémy v zahrádkových osadách. Při nevlídném počasí dochází k jejich rozlomení a tím poškození chat eventuálně skleníků. Zahrádkáři mohou využít služeb odborníků, kteří provádějí rizikové kácení stromů. Vhodným řešením je udržování správného řezu a výšky daných dřevin.

Potenciální nebezpečí pádu stromů hrozilo v chatové osadě VY10.B.3. Rantířov - Rounek - u Pekelského mlýna. Obec nechala pokácet olše, které ohrožovaly dráty vysokého napětí a chaty.

V osadě VY10.L.1. Batelov – u Pilského r., kde jsou chaty kaskádovitě postaveny ve stráni, je možná hrozba pádu stromů zabezpečena výbornou spoluprací chatařů s obecní firmou (zvaná FOWA Batelov, s. r. o.) zabezpečující mimo jiné lesní hospodářství. Kácení může provést buď samotný chatař po dohodě s obcí, nebo činnost vykoná společnost FOWA na žádost chataře. Les zvláštního určení Ve Vršku stárne a riziko pádu stromů se rok od roku zvyšuje.

Podle slov obecního hajného v Batelově: *„Kácení se může provést, ale ne vždy se to podaří bez újmy. Například v roce 2013 byl kácen silně nakloněný strom. Větve stromu odlomily okap a roh střechy. Posléze majitel objektu individuální rekreace přinesl fakturu na proplacení několika desítek tisíc korun. To není ojedinělý případ,“* dodal hajný. *V takových případech se nabízí řešení využití rizikového kácení, aby se dalo předejít podobným neshodám.*

Velmi dobré vztahy autorce vzájemně potvrdili chataři i majitel okolního lesa v osadě VY7.Y.4. Dušejov – severně od silnice I/34, kde vlastník lesa vyšel vždy vstříc majitelům objektů individuální rekreace, kteří se obávali možného nebezpečí.

Chatařům lze doporučit pojištění chaty proti přírodnímu nebezpečí. To může být v některých případech problém, protože některé chaty jsou bez povolení. V takovém případě nelze uzavřít pojistnou smlouvu do doby, než se vše vyřeší.

POŽÁRY

Jedna z kladených otázek při řízených rozhovorech se týkala požárů, ať už přírodních nebo vyvolaných antropogenní činností. Požáry chat vznikly převážně lidskou nepozorností, méně často se autorka setkala s původem požáru vyvolaného přírodní silou. S takovým případem se chataři poměrně často setkávali v zahrádkové osadě VY10.D.4. Jihlava – CHAAZ na stráni nad tratí do Brna. V dřívějších dobách suchá stráž často chytala od jiskry projíždějícího vlaku a požár někdy exponoval a zničil nejednu chatu. Problém se vyřešil nástupem vlaků s dieslovým motorem. V roce 2012 v osadě VY10.E.1. Jihlava – CHAAZR Hruškové Dvory – V zapálil chatu bezdomovec. V r. 2004 v osadě VY10.G.4. Jihlava – Sasov – Jihlávka neznámý pachatel zapálil novostavbu, kterou si majitel nestačil pojistit, a chata úplně shořela. Požár vzniklý od plechovky umístěné na přímém slunci pod obložením se stal v VY10.Z.6. Jihlava – CHAAZR u Tesca. Běžné jsou také požáry způsobené adolescenty. Lidským nedopatřením vznikl požár v VY7.Y.1. Zbilidy – Maršovský r. – S. Zde se mladí potřebovali zbavit žhavých uhlíků a nenapadlo je nic vhodnějšího než je vhodit do kontejneru na směsný odpad. Rozšíření požáru tehdy zabránil pozorný chatař.

6.3. Zemědělství, zahrádkaření, sportovní rybaření a myslivost

ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství může ovlivňovat život chatařů z různých hledisek. Při vyšší míře užívání hnojiv může zhoršit stav podzemních vod. Zápach vyvolaný zemědělskou činností dokáže znepríjemnit pobyt chatařům. Nevhodný způsob hospodaření ovlivňuje erozní činnost atp.

Zemědělská půda okresu Jihlava byla ze 77,5 % ohrožena erozí (Stehlík 1975). Na základě rozhovorů s chataři autorka došla k pozitivnímu ohlasu na tuto problematiku téměř v celém řešeném území. V minulosti se chataři potýkali se sesuvy půdy, dnes dodržováním protierozních opatření už jen výjimečně. Negativním příkladem je chatová osada VY10.A.6. Zborná ves. Nad osadou je tři roky po sobě zasetá kukuřice podporující erozi. Movitý obyvatel vesnice nechal zbudovat příkopy, ale ty se při velkém dešti provalily. Účinnějším řešením autorka navrhuje dodržení osevního

postupu a zatravnění okolí. Majitelé chat umístěných na stráni v chatové osadě VY10.B.3. Rantířov – Rounek – u Pekelského mlýna nechali zbudovat opěrné kamenné zdi proti sesuvům. V chatové osadě VY10.K.2. Vržanov – u řeky JZ se s tímto problémem před dvěma lety setkali ve větší míře. Splach ze záhumenic se tehdy dostal až na cyklostezku. Podobně tomu bylo v chatové osadě VY10.K.1. Bítovčice – podél Kamenického potoka. V bítovčickém katastru byla orná půda a při vytrvalých deštích docházelo k sesuvům. Nános zeminy se dostal až do chatových osad. Na pokyn Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva životního prostředí ČR muselo dojít ke změně kultury a zemědělské plochy. Od té doby SE Zemědělské družstvo z Vysokých Studnic řídí těmito pokyny a pracuje podle slov bývalého starosty obce Bítovčice, pana Částky, výborně. Návrhem řešení je dodržovat osevnické postupy, doplnit průlehy, eventuálně remízy a zatravnit svažité území, případně zalesnit. Upřednostňovat setbu víceletých pícnin a ozimých obilovin na úkor kukuřice.

Některé nepokoje mohou vyvolat také samotní chataři, když ilegálně sklízí část soukromé zemědělské úrody.

ZAHRÁDKAŘENÍ

Zahrádkové osady vznikaly často na zemědělsky neobdělané půdě, zamokřených pozemcích na různých skládkách atp. (Vágner 2004). Zahrádkáři společnými silami tyto pozemky zrekultivovali (provedli podle potřeby meliorace, navezli zeminu a celkově zúrodnili).

Dříve měl Český zahrádkářský svaz v pronájmu celou osadu, tudíž všichni zahrádkáři museli být jeho členy. Český zahrádkářský svaz (dále jen ČZS) čítá v okrese Jihlava 19 organizací (stav k 1. 2. 2014). Předmětem činnosti svazu je organizovat a podporovat odbornou zahrádkářskou činnost, aktivně se podílet na tvorbě a ochraně životního prostředí a krajinného vzhledu, hájit zájmy členů a poskytovat jim organizační, právní a poradenskou pomoc. Z členských příspěvků se opravují společné prostory a společná technická infrastruktura.^[29] ČZS má určité stanovy, které se musí dodržovat (například: vymezení prostoru pro umístění kompostu, chaty, pálení kletí v určitou dobu atd.). V řešeném území došlo ke konfrontaci s tímto řádem (chov drobného hospodářského zvířectva, umístění kompostů vně osady, nepovolené skládky bioodpadu, placení členského příspěvku, atp.). V zahrádkových osadách je dle zásad ČZS nepřijatelné oplocení jednotlivých parcel. Pokud obec, na jejímž katastrálním

území osada stojí, udělí výjimku, ČZS proti tomu nezmůže nic. Někteří ukončují členství ve svazu, někdy zahrádkářský svaz zcela zaniká.

Jednotlivé rekreanty ovlivňuje zásadním způsobem neobdělávaný sousední pozemek. Plevel se snadno dostane do vedlejší zahrady. Jednotlivci se snaží neudržovaný sousední pozemek alespoň kosit. Nejvhodnějším řešením by byl odprodej nebo pronájem, ale s některými lidmi je velice obtížné jednání.

Nesoulad chatařů vyvolává rozporuplný názor na chov drobného hospodářského zvířectva. Ve většině osad je chov zakázaný, ale ne všichni jej respektují. Příkladem je chov králíků a slepic v osadách: VY10.G.5. Jihlava – CHAAZ Sasov – Ráj – SZ.

V rámci terénního šetření chataři sdělovali: „*Chov drobného hospodářského zvířectva nám nevadí, pokud se o ně majitelé patřičně starají a dodržují pořádek, naopak raději uvítáme králíky před domácími mazlíčky, kteří jsou volně puštěni v osadách a zanechávají exkrementy.*“

MYSLIVOST

Přemnožení černé zvěře v posledních letech může souviset se zemědělstvím v důsledku zvětšování osevní plochy kukuřice, která slouží jako vstupní surovina do bioplynových stanic. Stavební boom zařízení tohoto typu v řešeném území nastal v letech 2010-2012.

Obavy související s přemnožením prasete divokého byly zaznamenány v osadách VY11.Z.2. Urbanov – CHAAZR u Moravské Dyje. Myslivecké sdružení Nevcehle sepsalo smlouvu o vstupu s majiteli pozemků na 10 let. Velmi dobré vztahy plynou ze snahy myslivců napáchané škody napravit, také díky společným schůzím myslivců s chataři a účasti chatařů na mysliveckých hodech. Zásadní problém s přemnožením černé zvěře mají v VY10.A.6. Zborná – ves. Prasata poškodila tři čtvrtiny sjezdovky. Provozovatel sjezdovky se snažil zabránit rozrývání pohozením lidských vlasů. Několik let tento trik fungoval, přestože má krátkodobou účinnost, ale v roce 2012 prasata zahájila ničení dřívě, než se zcela sklídila kukuřice. Účinným krokem by byl podle slov místního myslivce taktický lovecký způsob ze strany

myslivců a zároveň oblastní spolupráce myslivců se zemědělci, která bohužel nefunguje.^[30] Mimo velké obavy z občasného příchodu prasat, hledajících potravu na pozemcích, v některých případech téměř pod okny objektů rodinné rekreace, chataře trápí nepříjemný zápach přípravku Hukinol, odpuzujícího zvěř, který proti nim používají na sjezdovce.

Kraj Vysočina vyhlásil motivující opatření proti přemnožení zvěře. Úředník lesního, vodního hospodářství a zemědělství a oblast životního prostředí kraje Vysočina, který si nepřál být jmenován, uvedl motivující opatření pro úbytek černé zvěře. Autorku práce informoval o uzavřené smlouvě s okresním mysliveckým spolkem. Myslivec je motivován k odstřelu černé zvěře především v období, kdy na poli nejvíce škodí. Za každou odevzdanou dolní čelist selete získá 200 korun a za čelist bachyně 400 korun.

V osadě VY10.C.4. Jihlava – CHAAZ u tunelu na západě se při srašování sněhu vytvoří závěje, díky kterým se zajíci dostanou přes plot do zahrádkových osad a způsobují škody na zahrádkách (okusování stromků). Také v VY10.E.1. Jihlava – CHAAZR Hruškové Dvory – V respondenti uváděli okusování stromků zajíci. Osada se rozprostírá u lesa, je oplocená a zajíci se schovávají před predátory. Opatřením může být obalování kmene stromu papírovým nebo jutovým materiálem.

V obecním lese zvláštního určení zasahujícím do osady VY10.L.1. Batelov – u Pilského r. se potýkají s lýkovicem smrkovým (kůrovcem). Obecní společnost Fowa Batelov, s. r. o. zajišťuje mimo jiné také činnost lesního hospodářství. Hajný vždy po zjištění výskytu kůrovce napadené stromy včas pokácí a asanuje (odvozem, chemicky, oloupáním kůry) území. Následně provede protikůrovcová opatření. Položí klasický lapák, což je pokácený strom přikrytý větvemi, do kterého kůrovec nalétne. Takový lapák má hajný pod kontrolou a včasně může provést asanaci nebo odchytit do feromonového lapače. Lapač musí být umístěn v dostatečné vzdálenosti od stěny porostu (min. 15 m), takže se ne vždy dá použít. Nejednotný názor chatařů ohledně lesnictví ve stejné chatové osadě vyvolává polemiku. Část chatařů preferuje holou pláň, druhá část upřednostňuje relaxaci ve stínu stromů. Tento problém je třeba řešit po silném větru, námraze atp. Ideální případ podle slov obecního hajného je ten, když majitel chaty přijde a po vzájemné dohodě si strom sám zpracuje. Kácení nelze provést vždy. Viz subkapitola pád stromů.

6.4 Přírodní a krajinný ráz

Krajinným rázem se dle zákona 114/1992 o ochraně přírody a krajiny^[21] rozumí přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, který je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. V zákoně je rovněž uvedeno, že se krajinný ráz neposuzuje v zastavěném území, pro které je územním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody. Posuzování krajinného rázu v této kapitole je založeno především na subjektivním hodnocení autorky práce.

Minimum chatových osad v řešeném území negativně ovlivňuje krajinný ráz. Z hlediska estetiky krajiny lze zachytit pouze osady lokalizované ve svazích v otevřené krajině, které jsou viditelné z dálky. Jak už bylo zmíněno, v okrese Jihlava dochází k minimálnímu narušení krajinného rázu s výjimkou zahrádkových osad, které narušují většinou estetický ráz krajiny, především individuálními stavbami v nich. Zahrádkové chaty bývají velice různorodé a svými přístavbami „slepené“ z čehokoliv. Příklad narušení panoramatu krajiny lze vyřešit osázením zeleně podél osad. Zároveň je zapotřebí vzít v úvahu možná zastínění vzrostlou vegetací okrajové chaty. Na první pohled může negativně narušovat krajinný ráz VY10.Z.1. Henčov – u letiště. Na druhou stranu zdejší chaty vytvořené ze skeletů vagónů, maringotek a jiných alternativních druhů nezapadají do přírodního prostředí, ale samotný krajinný ráz je už narušen letištním hangárem a jeho příslušenstvím.

Obr. 20: Architektonicky různorodá chata, postupně přístavovaná z různorodých materiálů.

Zdroj: Nováková (2014)

6.5 Architektura chat, urbanismus, územní plánování chatových osad a vlastnictví pozemků v chatových osadách

Tato podkapitola je úzce provázána s předchozí. Architektura chat je různorodá. Při dlouhodobém terénním průzkumu se autorka práce soustředila na architektonickou jednotvárnost nebo naopak rozmanitost chat v chatových osadách. Dříve byla výstavba založena na jednotvárnosti, tudíž chaty vznikající v jedné dekádě mají podobnou, někdy i stejnou strukturu. Tuto stálou strukturu vždy viditelně „naruší“ přestavba, případně novostavba, která je ovlivňována aktuálními trendy. Pro každé období je charakteristická určitá typizace, podle které lze určit období výstavby. V řešeném území se nachází nejvíce chat postavených v 70. letech 20. století, pro které jsou typické: šikmá střecha pokrytá eternitovými šablonami, štíty zvelebené palubkami a balkonem, spodní část chaty bývá zděná (Kubeš 2004b, Kubeš 2011). Pokud dojde na radikální přestavbu chaty, je zapotřebí si stáří chaty spíše ověřit na stavebních úřadech, případně se doptat chatařů. Do proluk stávajících osad nově postavené chaty zpravidla často nezapadají a tím bývá porušen architektonický soulad. Vzhledem k faktu, že nejsou stanoveny regulativy na výstavbu chat, mohou vznikat rozsáhlé paláce zkolaudované oficiálně jako objekty pro rodinnou rekreaci vedle drobných chat. Podle zákona 183/2006 Sb.^[20] (Zákon o územním plánování a stavebním řádu) některé stavby nevyžadují stavební povolení, ale pouze ohlášení stavby, podobně je tomu s kolaudací. Zákon zároveň nevyžaduje u určitých přestaveb povolení ani ohlášku. Stavitelé disponují s rozsáhlou škálou možností, ať už v oblasti použitého materiálu, tak velikosti objektů. Současné chaty jsou nejčastěji stavěny z cihel, výjimkou nejsou ani dřevěné sruby například v osadě VY10.O.1.Uhřínovice – jižně od Oboreckého r. nebo jiných kreativních materiálů (obkladová břidlice atp.)

Obr. 21: rozestavěné kranadské sruby v CHO VY7.X.1. Větrný Jeníkov – u r. Struhovec.
Zdroj: Nováková (2014)

**Obr. 22: Chata obložená kamenem v VY10.L.1.. Batelov u Pilského r.
Zdroj: Nováková(2013)**

**Obr. 23: Rekreační domek obložený dřevem v VY10.O.1. Uhřínovice u Oboreckého r.
Zdroj: Nováková (2013)**

**Obr. 24: Chata v osadě VY7.X.2. Větrný Jeníkov – Bílý Kámen – u Jiřinského p.
Zdroj: Nováková (2013)**

V osadách se autorka při terénním průzkumu čas od času setkala s brownfields, především uvnitř zahrádkových osad. Vzhledem k výraznému nesouladu s okolními chatami jsou často na první pohled zřetelné a narušují osadu nejen z architektonického pohledu, ale také z pohledu krajinného rázu. Zároveň je třeba konstatovat, že v řešeném území těchto chat podle slov referenta Stavebního úřadu v Jihlavě pana Bc. Aleše Náhunka, ubývá v důsledku odkupu do soukromého vlastnictví.

**Obr. 25: Příklad zahrádkového brownfields v VY10.F.1. Jihlava – CHAAZ podél Koželužského p.
Zdroj: Nováková (2012)**

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

Z urbanistického hlediska v okrese Jihlava převažuje liniové uspořádání, které je charakteristické svými klady (větší soukromí), i zápory-zpravidla problematičtější dopravní možnosti (viz kapitola 6.6) Příkladem osada VY10.H.2. Jeclov u řeky.

Hromadné půdorysné uspořádání chatové osady se v řešeném území také nachází. Rekreatanti se většinou více znají. Chaty jsou uspořádány do relativně pravidelných bloků, někdy rozdělených komunikacemi, jindy jsou osady neuspořádaným shlukem jednotlivých chat. Problémy mohou nastat v důsledku sporů, protože chataři se setkávají zpravidla více než u předchozího typu.

Problém s autochtonním obyvatelstvem může vyvolat uspořádání typu Izabelin (Kowalczyk 1994), které je situováno v zástavbě rodinných domů. Příkladem takového uspořádání v řešeném území je JC18.Z.2. Klátovec – nad r. Zhejral.

Typické zahrádkové osady jsou šachovnicovitě rozčleněny na pravidelné úseky příkladem VY10.E.1. Jihlava – CHAAZR Hruškové Dvory - V. (Kubeš 2004b, Fialová 2001b). Minimálně se v řešeném území vyskytují rozptýlené osady, které jsou charakteristické dostatečnou vzdáleností jednotlivých objektů pro rodinnou rekreaci. Problémem u tohoto typu je údržba komunikací z důvodu jejího nedostatečného využívání (viz kapitola 6.6). Ve velkých chatových osadách se v důsledku urbanistického vývoje lze setkat s půdorysně kombinovanou osadou (Kubeš 2004b).

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

V okrese Jihlava je majoritní počet chatových osad součástí územních plánů (dále jen ÚP) příslušných obcí.

Při sestavování nových územních plánů mají občané možnost se k němu vyjádřit. V oblastech, kde ještě neexistuje, je nahrazen územním rozhodnutím. V minulosti vznikaly chaty nekoordinovaně často bez povolení, proto se objekty musejí odstranit nebo zlegalizovat. K výstavbě nových chat v řešeném území spíše nedochází, ačkoliv jsou v některých ÚP zkoumaného území zaneseny nové plochy pro rodinnou rekreaci. Do vybraných územních plánů se zanáší plochy pro rodinnou rekreaci, které jsou zastavěny chatami desítky let a dosud byly plochy považovány za něco jiného. K nové výstavbě chat nedojde, protože ani není zájem (potvrdil například vedoucí Stavebního úřadu Brtnice, pan Jiří Suchánek). Podobné odpovědi zaznamenala i na jiných

stavebních úřadech. Výjimkou je rozšíření chatové osady VY7.X.1. Větrný Jeníkov – u r. Struhovec, která se v budoucnu rozšíří o 14 objektů (při terénním průzkumu uskutečněném naposledy v březnu 2014 stály již 3 rozestavěné objekty), osada JC18.Z.3. Studnice u Studnického r. a nově vznikla osada v Maršově (8 rekreačních domků). Zároveň v blízké budoucnosti dojde ke zrušení osad nebo alespoň jejich částí. Týká se to například – části osady VY10.F.1. Jihlava – CHAAZ podél Koželužského potoka, která se dle územního plánu přemění v sídelní zeleň, protože se jedná o záplavovou oblast. Zároveň vnější obchvat Jihlavy zruší část chat v zahrádkové osadě VY10.F.2. Jihlava – CHAAZ Pístov – u garáží. V minulosti se v důsledku výstavby komerčního centra Siko zrušila část zahrádek v VY10.Z.6. Jihlava - CHAAZR u Tesca, ale pro tuto práci to nemá zásadní vliv, protože se nezrušila žádná chata. Podle zaměstnankyně Stavebního úřadu v Batelově, paní Danou Zemanovou, probíhá přeměna lokality CHAAZ na návsi na plochy k bydlení, která byla zahájena v roce 2013 (ÚP Batelov 2012).

Obr. 26: VY10.Z.12. Batelov CHAAZ - ves - zanikající osada; fotografie z ledna 2014
Zdroj: Nováková (2014)

V řešeném území jsou ve většině osad vyhlášeny stavební uzávěry, například osady umístěné v přírodním parku Čerřínek. Pokud se v žádosti o povolení stavby v této oblasti uvede, že se jedná o hospodářskou budovu jako seník nebo ovčín, není problém

s povolením. Takové objekty byly na Čeříнку v roce 2011 postaveny, avšak jedná se o 2 rekreační domky s dvojitými skly, balkonem atp.

**Obr. 27: Rekreační domek v osadě VY7.M.6. Hutě - Dolní Čeřínek; zkolaudovaný jako hospodářská budova.
Zdroj: Nováková (2012)**

Dále se nesmí stavět v oblastech, kde je vyhlášeno povodňové ohrožení stoletou vodou, v některých osadách v tomto pásmu není povolena ani přestavba objektů.

Při žádosti o povolení nové výstavby rekreačního objektu je třeba splňovat následující faktory: musí to povolovat územní plán, je třeba předložit projektový dokument, vlastnit pozemek/nájemní smlouvu, splňovat vyhlášky, požárně bezpečnostní řešení, vyjádření správců sítí, sousedů, dodržovat ochranná pásma (například lesa), dodržovat ochranu přírodní. Na základě těchto podkladů je žadateli vydáno stavební povolení nebo územní rozhodnutí. Pokud žadatel provádí nástavbu, přístavbu nebo stavební úpravu, potřebuje pouze ohlášku. Jednotlivé chaty musí dodržovat 10 m odstupy podle vyhlášky 501/2006^[31] (vyhláška o obecných požadavcích na využívání území). Tuto skutečnost lze obejít zaplacením výjimky, která stojí podle § 25 stejné vyhlášky 5 000 Kč.

V řešeném území jsou územní plány spíše benevolentní a omezení jsou limitována pouze zákony nebo vyhláškou. Například v osadě VY10.I.1. Čížov-

Okrouhlík může chata zabírat plochu maximálně 150 m² (Kolektiv 2004). Na některých místech sice nebyla vyhlášena stavební uzávěra, přesto výstavba nových rekreačních objektů není povolena, protože dle územního plánu to nejde. V územních plánech jsou rovněž sepsány limity a regulativy pro případné rozšíření osad.

Počet chat se v řešeném území od roku 1989 rapidně nezvýšil. Na základě rozhovorů s několika zástupci veřejné správy v okrese lze konstatovat, že rozvoj chatření je problém, protože ochrana přírody brání rozšiřování individuální rekreace zákon 114/1992 Sb.^[21] (o ochraně přírody a krajiny). V dokumentu Zásady územního rozvoje kraje Vysočina, v zásadách využívání krajiny, se dokonce uvádí, aby nedocházelo k podpoře individuální rekreace.^[2]

V územních plánech se autorka poměrně často setkala s potlačením zahrádkových osad ve prospěch územního socioekonomického rozvoje. *Tvůrci územně plánovací dokumentace by měli vzít v potaz, že narušování prstence zahrádkových osad dotvářených v 80. letech 20. století na okrajích intravilánů měst je významnou urbanistickou strukturou, která přináší do měst zeleň, ekologickou biotickou, hygienickou a estetickou kompoziční funkci.* (Kubeš 2009).

VLASTNICTVÍ POZEMKŮ

Vlastnictví pozemků pod chatami je různé, ale ve srovnání s 90. lety převažuje soukromé. Obecně lze říci, že k největšímu odkupu pozemků pod chatami dochází v posledních 5 letech. Pokud se chataři v osadě shodnou na odkupu, město to povolí, ale jen výjimečně se povolují odkupy individuální. Zároveň se upřednostňuje odkup parcel od kraje osady (informovala paní Ing. Václava Neubauerová, referentka majtkového odboru v Jihlavě). V řešeném území jsou osady, kde starosta obce trvá na odkupu pozemků pod chatami a chataři jej z velké části využily (příkladem VY10.H.1.Kosov – u řeky – V). V řešeném území jsou také obce, které nechtěly odprodat pozemky pod chatami (příkladem VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou). Vedoucí Stavebního úřadu Brtnice, pan Jiří Suchánek, se k tomuto stavu vyjádřil, že Rada města Brtnice v současnosti přehodnocuje odprodej pozemků. Části některých pozemků v osadách v řešeném území vlastní také fyzická osoba, která nabyla pozemků v restitucích (příkladem VY10.J.1. Rohozná – u Rohozenského r.)

Většina zahrádkových osad byla majetkem Státního pozemkového úřadu (dále jen SPÚ), některé byly majetkem obcí. Na základě restitucí SPÚ vrátil pozemky

původním majitelům. Pozemky, na které se restituce nevztahovaly, většinou zahrádkáři odkoupili do soukromého vlastnictví (předkupní právo členů ČZS).

VLASTNICTVÍ KOMUNIKACÍ

Příjezdové komunikace jsou nejčastěji majetkem obcí, proto by měly zajišťovat opravy a údržby (viz kapitola 6.6).

Komunikace ve společném vlastnictví jednotlivých chatařů přináší nejen výhody. Mezi nevýhody se řadí obtížná domluva na jednotném zásahu do komunikace (například oprava, prohrnování, atp.) a výhodou je společnými silami opravená cesta, kterou zpevňují stavební sutí, šterkem atp. Zde platí pravidlo čím více vlastníků, tím je obtížnější domluva. Chataři si nejednou stěžovali na finanční spolupodílnictví a neaktivitu některých chatařů. Najdou se bohužel i tací, kteří z činností osadního výboru pouze těží. Cesta ve vlastnictví pouze jednoho majitele může způsobit nesváry typu zabránění vjezdu a podobně. V řešeném území jsou také cesty majetkem Českých lesů, výjimečně jiných vlastníků.

V okrese Jihlava jsou poměrně zásadní problémy zjištěné katastrální digitalizací. V současnosti stále probíhá a ve zkoumaném území se autorka setkala s nesrovnalostmi zjištěnými digitalizací, ale dosud se vyřešilo vše dohodou mezi jednotlivci (potvrzeno zástupci stavebních úřadů řešeného území).

6.6 Infrastruktura v chatových osadách

Infrastrukturní vybavení chatových osad je nejrůznorodější subkapitolou. Najdou se v řešeném území osady bez možnosti vodního zdroje, bez elektřiny, se suchým záchodem, ale také osady, které mají tzv. nadstandardní vybavení u objektů rodinné rekreace v podobě plynu, centrální čističky odpadních vod atd. Určité osady jsou zařízeny komfortněji než některé obce v řešeném území. Příkladem je osada VY10.I.1. Čížov-Okrouhlík.

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA, PARKOVIŠTĚ, VLASTNICTVÍ CEST

Na základě terénního průzkumu lze konstatovat, že většina osad ležících v zázemí obcí mají často zpevněné, v některých případech vyasfaltované komunikace než osady rozprostřené v otevřené krajině. Na druhou stranu problém s parkovacími místy častěji řeší chataři v zahrádkových osadách ve městě a jeho zázemí. Místní komunikace vzdálenějších osad od sídel jsou ve velmi špatném stavu. Na některých místech se musí lesem přes kořeny stromů, někde je navezen štěrk a jinde je asfaltový povrch zcela rozpuštěn. Obecně lze říci, že příjezdová komunikace k osadě bývá více zpevněná než cesty uvnitř, které jsou často vymodelovány udusanou hlinou.

Příjezdové komunikace jsou nejčastěji majetkem obce, proto by obec měla zajišťovat opravy a údržby. Realita je ovšem jiná a opak je spíše pravdou. Chataři vyžadují údržbu komunikací, které jsou majetkem obce, ale v řešeném území je minoritní část dotazovaných spokojena s obecními příjezdovými komunikacemi. Zde se nabízí otázka, do jaké míry není snaha o zlepšení stavu obecních příjezdových komunikací a jak velkou roli hraje výše obecního rozpočtu. Na základě rozhovorů se starosty obcí a v některých případech pouze se zástupci autorka musí bohužel konstatovat, že finanční situace je nejzásadnějším problémem přání chatařů vyslyšet.

Ukázkou kladného případu je osada VY10.J.1. Rohozná u Rohozenského r., kde se v roce 2010 zpevnila cesta za použití recyklovaného asfaltu z hlavních komunikací. První varianta se autorce částečně potvrdila na některých obcích, kde starostové stroze odpovídali, že na to není čas, a 5 starostů dotčených území doslova řeklo, že čas i finance nejsou hlavní důvodem. Zaujímají však zásadní postoj pro zachování přírodního rázu a tvrdí, že asfaltový povrch do lesa nepatří (například Zdeněk Jirsa, starosta městyse Dolní Cerekev). Pravdou je, že lze využít na opravu lesních cest dotace v rámci Programu obnovy venkova, jak se například stalo v VY10.L.1. Batelov – u Pílského r.

V některých osadách (především u osad liniového typu) je problém s úzkou a špatnou komunikací jak pro větší automobily, tak pro terénní v případě potřeby a také pro fekální vozy. Svoz odpadů je v tomto půdorysném typu uspořádání obtížný také. Jsou osady, kam zajede svozový vůz, ale má problémy s otočením, proto bývají sběrné nádoby umístěny daleko od osady.

Odvodňování komunikací je zajištěné například v osadě VY10.K.2. Vržanov – u řeky – JZ pomocí průlehů. Původně zde byly kanálky, které se po ucpání bahnem stávaly nefunkčními. Problémy v dešťových obdobích evokují zabahnění cesty. Řešení

situace se různí. Jsou osady, kde si chataři na své vlastní náklady částečně zpevňují cesty štěrkem, pořádají brigády na vykopání struží a v řešeném území také existují osady, kde se chataři distancují, protože nechtějí financovat údržbu cizích komunikací. Podobně je to s opravou cest na jaře a zimní údržbou. Autorka prováděla terénní průzkum nejen v létě, ale také zimě, aby se o stavu silnic v nepříznivém období přesvědčila. Cesty, především v odlehlých oblastech a vně lesů, jsou v zimě prohrnovány zřídka.

Autorka práce se setkala také s omylem, který se stal v osadě VY10.G.5. Jihlava – CHAAZ Sasov – Ráj – SZ a vedl ku prospěchu 13 chat. Zde byly nejčastěji štěrkovité nebo udusané komunikace s výjimkou jedné vyasfaltované. Autorka se po prozkoumání terénu dotazovala chatařky při řízeném rozhovoru na tuto zvláštnost. Dozvěděla se, že majitel chaty umístěné o ulici výše zaujímá významný post na Městském úřadě v Jihlavě a nechal vyasfaltovat příjezdovou cestu ve své ulici. Pravděpodobně své přání špatně specifikoval nebo se spletli stavitelé silnic, ale komunikaci vyasfaltovali o jednu ulici níže. Později byly zpevněny veškeré komunikace v této osadě (z rozhovoru s paní Bendovou, potvrzeno Ing. Václavou Neubauerovou).

K přibližně 1/3 chat v osadě VY10.A.6. Zborná – ves vede nezpevněná, ale udržovaná lesní cesta. Jedná se o kratší variantu příjezdové cesty ke sjezdovce, po které přijíždí vozidlo Rychlé záchranné služby v případě potřeby na sjezdovce. Údržbu cesty zajišťuje Správa městských lesů a požadavky chatařů na zpevnění komunikace zamítá. V poslední době probíhá těžba lesa a těžkou technikou se cesta poškozuje. Správa městských lesů by musela zajistit opravy způsobené těžbou a dát komunikaci do původního stavu. Na druhou stranu chataři mají žádat o povolení k vjezdu, ale autorce přiznali, že to nedodržují až na výjimky.

VY10.E.1. Jihlava – CHAAZR Hruškové Dvory – V vede nezpevněná, pouze udusaná cesta. Chataři jsou ochotni si cestu, která je ve vlastnictví ze 2/3 Státního pozemkového fondu a z 1/3 ve vlastnictví města Jihlavy pomocí svých sil udržovat, ale požadují po magistrátu prostředky na zpevnění cest (například štěrk). Podle předsedkyně osadního výboru osady Jihlava – CHAAZR Hruškové Dvory, paní Růženy Vilímové, chataři o odkup cesty mají zájem, ale SPÚ jim vyčíslil odkup cesty na necelých 700 000 Kč, město by část cesty odprodalo mnohem levněji. Odbor dopravy Magistrátu města již jednou štěrk nechal do osady navézt, ale v současnosti je nutná obnova kvůli vyplavení. Paní Ing. Václava Neubauerová z Majetkového odboru

Magistrátu města Jihlava, slíbila, že odbor dopravy nechá navézt do osady šterk a případný odkup nechá projednat na majetkové schůzi.

Existují také osady, kde si chataři obecní cesty obstarávají sami pomocí svých finančních prostředků i vlastních sil (příkladem je okrsek VY10.N. Třešť – Pouště.)

PITNÁ VODA

Na obecní vodovod je v řešeném území napojen minoritní počet chat. Výjimkou jsou osady ve vesnicích a v zázemí měst. Některé jsou pouze z části napojeny na obecní vodovod- například VY10.J.1. Rohozná – u Rohozenského r. (22 chat). Většina chatových osad má zajištěnou vodu pomocí vlastních vrtů , eventuálně jsou jedna až tři studny pro celou osadu (příklad VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou). V řešeném území některé nemají zajištěný zdroj vody vůbec. V takovém případě jsou chataři odkázáni na dovoz pitné vody ze svého obydlí a užitkovou nabírají v řece nebo v rybníce.

O kvalitě pitné vody lze vést polemiky. Autorka práce se setkala s osadami, kde mají kvalitu vody ohodnocenou jako pitnou (příkladem VY10.N.2. Třešť – Zadní poušť – SV), dále s osadami, kde uváděli, že voda je pitná, ale rozbory nechávali dělat před lety. Je třeba podotknout, že kvalita vody není sledována vodohospodářskými orgány. Optimálně se rozbory kvality vody u soukromých studní mají dělat dvakrát až čtyřikrát za rok (podle Jiřího Javůrka ze Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko). Realita je ovšem jiná. Chataři autorce práce sdělovali, že si nechávají dělat rozbory vody v průměru jednou za dva roky. Žádný zákon nenařizuje kontroly domovních studní.

Voda může vypadat i chutnat stejně, přesto může být závadná. Nejčastější příčinou kontaminací vodních zdrojů jsou dusičnany, které se do vody dostanou únikem ze žump, septiků, skládek, pastvin a splachy ze zemědělské půdy hnojené umělými hnojivy. Odhalit zdroj dusičnanů je obtížné a často neidentifikovatelné. (Kožíšek, 2003)

Rozbory vody stojí průměrně 600 Kč. Paradoxem je, že lidé, kteří měli při posledních rozborech kvalitu vody ohodnocenou jako pitnou, ji začnou kvůli obavám využívat pouze jako vodu užitkovou do doby, než rozbor nechají provést opětovně. Pitnou vodu raději dováží nebo převáží. Jsou si zřejmě vědomi nevhodného zasahování do přírody (například prosakování vlastních septiků).

V řešeném území se nachází také lokality s nedostatečnými zásobami podzemních vod, proto chataři využívají alternativní zdroje (například plastové nádrže) na odběr dešťové vody.

**Obr. 28: Nádrž na svod dešťové vody v VY10.P.1. Brtnice – CHAAZR nad Rychlovským r.
Zdroj: Nováková (2013)**

**Obr. 29: Alternativní nádrž na svod dešťové vody VY10.Z.3. Horní Kosov – CHAAZ u vrchu Slepíček
Zdroj: Nováková (2013)**

KANALIZACE

Nejdiskutovanějším problémem je vypořádání se s odpadními vodami. V řešeném území je pouze jedna chatová osada napojena na obecní kanalizaci VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík. Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že chataři nejčastěji využívají jímky popřípadě septiky, které pravidelně vyvážejí. Na detailnější otázky bylo složité získat odpověď. Lidé odpovídali stručně a důrazně dávali najevo, aby už řízený rozhovor končil. V žádné osadě autorka nezaznamenala odpověď neekologického charakteru. Proto lze jen spekulovat nad otázkou, jakým způsobem se skutečně s odpady vypořádají. Na stavebních a obecních úřadech bylo autorce práce sděleno, že nemají dostatek času zabývat se kontrolami o vyvážení a podle referenta Stavebního úřadu Jihlava, pana Bc. Aleše Náhunka, to ani nelze, protože každý netráví čas na chatě stejnou dobu, proto nemůže po chatařích chtít, aby po určité době přinesli potvrzení o vyvezení jímky.

Dříve byly povolovány přetékající, septiky v současné době není možné zkolaudovat chatu s tímto zařízením, ale pouze s kvalitním nepřetékajícím septikem. Zároveň je zapotřebí uchovávat patřičnou dokumentaci o nich. Část chatařů disponuje se suchými nebo chemickými záchody, které by se měly také vyvážet. Většina majitelů suchých záchodů upřednostňovala zakopávání splašků na kompost před vyvážení

pomocí techniky, třeba i z důvodu úzké příjezdové komunikace. Minimum chat využívá domovní čističky odpadních vod z důvodu přerušovaného pobytu (technicky nemožné, při prodlevě průtoku bakterie hynou).

Nakládání se splašky je zásadní a ve většině případů ze strany úřadů neřešenou problematikou. Někteří starostové se hájili slovy: „*Chataři by se navzájem zrychtovali, kdyby zjistil jeden o druhém vypouštění do volné přírody*“ (starosta obce Velký Beranov, pan Bohumil Kříž). Ale popravdě to sousedé nemusí vědět anebo si mohou být vědomi skutečnosti, že sami nemají vše v pořádku. Vedoucí Odboru životního prostředí Magistrátu města Jihlava Ing. Katarina Ruschková po nastínění této problematiky odpovídala: „odbor životního prostředí identifikuje a řeší situaci až poté, co se vyskytne problém, nikoliv preventivně.“

ELEKTRÍNA

V řešeném území jsou dosud osady, které nemají k chatám zavedenou elektřinu, přestože některé o to usilují. Elektřina je čím dál častěji přiváděna podzemními rozvody, ale najdou se i osady, kde je elektřina přiváděna prostřednictvím drátů

**Obr. 30: Solární panely v CHO VY10.J.1.
Rohozná – u Rohozenského r.
Zdroj: Nováková (2013)**

vysokého napětí. Všeobecně platí pravidlo, že do vzdálenějších osad je elektřina přiváděna pomocí rozvodů vysokého napětí a do bližších osad je elektřina přiváděna pod úrovní terénu. V současné době se preferuje přívod v podzemí, je to sice dražší varianta, ale při přívodu elektřiny pomocí sloupů vysokého napětí hrozí v zalesněných oblastech při polomech poničení vedení.

V zahrádkových osadách, kde není přivedena elektřina, využívají elektrické baterie. Další alternativou jsou solární panely.

PLYN

V řešeném území se autorka setkala se 2 osadami, které byly z části napojeny na plyn. Jedná se o část chat v osadě VY10.B.5. Dvorce – Kostelec u J. – žel. zastávka Dvorce a část chat v osadě VY10.A.6. Zborná - ves. K vaření jsou v osadách využívány plynové vařiče na propan-butanové láhve.

KOMUNÁLNÍ ODPAD

Každá obec by měla zajistit chatařům nádoby na vhazování komunálního, eventuálně tříděného odpadu. Chataři platí za odvoz odpadů poplatky ve výši stanovené vyhláškou obce. V řešeném území jsou stanoveny roční poplatky za odvoz komunálního odpadu v rozmezí 0 – 700 Kč za objekt. Žádný poplatek neplatí například v chatové osadě VY10.L.1. Batelov - u Pilského r., přestože mají v osadě dokonce i kontejnery na tříděný odpad. Zde mají dvě separační hnízda s kontejnery na komunální odpad, plast, papír a sklo. Tento nulový poplatek je možná kompenzován zvýšenou daní z nemovitosti. Obec si může stanovit koeficient podle §12 zákona č. 338/1992 Sb.^[32] Jako opačný příklad lze uvést osadu VY10.J.2. Dolní Cerekev - SZ, kde je obcí stanoven poplatek ve výši 500 Kč na rok za 1 objekt individuální rekreace a kontejnery jsou umístěny přibližně 2 km od osady ve vesnici.

Na stížnosti chatařů kvůli výši poplatku s ohledem na vzdálenost umístění kontejnerů starosta reagoval: „*Zákon je jasný, lidé v domech ve vsi také kolikrát nebydlí, a přesto musí platit, po letech dohadů chataři platí, případně by obec poplatek nechala vymáhat.*“

Dále jsou osady, které neplatí poplatky za odpad, avšak kontejnery zde také nejsou (například VY11.X.3. Stará Říše – u r. Kladina). Zde je důležité zamyslet se, zda jsou chataři uvědomělí a odpady skutečně odvezou do místa trvalého bydliště a nespálí je, popřípadě nebudou jimi znečišťovat okolní lesy.

Počet kontejnerů a jejich vzdálenost od chatové osady není vyhovující v některých osadách, stejně tak frekvence vyvážení především v letních měsících.

Nevhodně řešeným příkladem vzdálenosti kontejnerů od chatových osad je sběrné místo v Jeclově pro chatovou osadu VY10.H.2. Jeclov – u řeky. Jedná se o klec na komunální, plastový a skleněný odpad, která se dá uzamknout a každý osadník vlastnil klíč. Tato forma se neosvědčila, proto zůstává klec odemčená pořád. Odvoz probíhá pravidelně dvakrát v týdnu. Podle slov starosty, pana Bohumila Kříže, je vzdálenost pro osadníky vyhovující, s výjimkou krajových chat, které mají bližší cestu k sběrné kleci přes sídlo Bradlo. Starosta zavedl další alternativu pro chataře. Mohou si vyzvednout na obci igelitové pytle, které vyhodí na sběrném místě. Tuto nabídku využívají přiměřeně. V sídle Bradlo mohou navíc zanechat sklo a plasty

Jeden z chatařů v osadě VY10.H.1. Kosov – u řeky – V si pořizoval fotodokumentaci zaplnění dvou kontejnerů, které jsou určeny právě pro tuto osadu. Tento chatař se domnívá, že kontejnery využívají spíše trvale bydlící obyvatelé blízkých sídel a uživatelé cyklostezky než právě chataři. Toto částečně potvrdil bývalý starosta Bítovčic (pan Josef Částka), který byl v minulosti nucen řešit problémy se skládkami, které podél stezky vytvořili občané Jihlavy. Stav přeplnění hladiny kontejneru chatař zaznamenával od roku 2012 a některé fotografie autorce práce zapůjčil (příloha č. 4). Z fotografií je patrné, že jsou neustále přeplněné i v zimě, kdy jsou chaty opuštěné, mimo jeden objekt, který je využíván celoročně. Svoz probíhá jednou za týden, tedy přiměřeně k počtu chat. Dalším kritériem stížností je vzdálenost kontejnerů od osady 1 750 m.

„Průjezd pro svozový vůz je možný, ale je to o ochotě.“ (chataři). Starosta obce stál za tvrzením, že zde velký objemový vůz pro svoz odpadu neprojede. Autorka práce tedy zkontaktovala zaměstnance Služeb města Jihlava (SMJ), pana Josefa Edera, DiS zajišťujícího svoz odpadů ve vybraných obcích Jihlavska. Dotazy se týkaly možnosti zajištění menšího svozového vozu (multikáry), který by do této oblasti byl schopen zajet, navýšení finančních nákladů atp. Pan Eder autorce sdělil, že SMJ disponují pouze 1 multikárou, která je plně vytížená při obou směnách a o možnosti zakoupení další multikáry neuvažují ani poté, co se autorka zeptala na případnou poruchu.

Dalším problémem jsou skládky, které se v minulosti vytvářely v blízkosti několika osad. Podle zjištění s tímto problémem dosud bojují v Batelově v osadě

VY10.L.1. Batelov – u Pilského r., kde nejen chataři vytvářejí hromady nepotřebných věcí. Obec je nucena odklízet skládky na své náklady. Problém se výrazně zlepšil díky zavedení sběrného dvora (Zařízení na uložení a rozprostření zeminy) v roce 2011, který se vyváží dvě soboty v měsíci. Do sběrného dvora může vhadzovat nevhodné věci každý, kdo vlastní nějakou nemovitost v Batelově, tedy i chatu. S ohledem na vzdálenost některých chatařů od míst trvalých bydlíšť je to výhodné.

Obr. 31: Cedule v obvyklém místě skládky. Paradoxem je 20 m vzdálenost Od kontejnerů, v VY10.L.1. Batelov – u Pilského r.

Obr. 32: cedule v zahrádkové osadě VY10.G.6. Jihlava – CHAAZR Sasov – Ráj - SZ
Zdroj: Nováková (2013)

Zdroj: Nováková (2013)

Opatření jsou: cedule informující o zákazu skládky a kontroly, dalším opatřením by mohly být fotopasti. Těm se starosta Batelova, pan Ing. Jiří Doležal brání z důvodu možného odcizení, pokud by se napsalo, že je oblast monitorována.

Přeplněné kontejnery u zahrádkových osad v Jihlavě byly velkým problémem ještě v nedávné době. Svoz probíhá nejčastěji jednou, někdy i dvakrát týdně. V zahrádkových osadách v Jihlavě se nachází 36 kontejnerů (údaj k 5. 9. 2012). Kontejnery jsou umístěny a přiřazeny podle počtu chat, počtu lidí a samozřejmě také podle aktuální potřeby. Veškerý odpad nacházející se mimo kontejner, i ten z kontejneru přečnívající je označován černou skládkou. Odvoz kontejnerů i černých skládek zajišťují Služby města Jihlavy. Odvozem skládek se zvyšují náklady. Při konzultaci stávajícího problému se zaměstnanci Odboru životního prostředí Magistrátu města Jihlavy bylo navrženo řešení instalace biokompostéru. V rámci programu je možné zapůjčit si od města kompostér, aby lidé nepřepřehovali bioodpadem kontejnery na komunální odpad, jak tomu bylo dosud.

Odbor životního prostředí Magistrátu města Jihlava spustil v roce 2013 nový program na hlášení černých skládek v okrese Jihlava. Lidé, kteří zjistí případ nelegální skládky, zadají do programu na webových stránkách magistrátu: svůj email, ulici, definují závadu a místo také označí na mapě, případně mohou dodat fotodokumentaci. Program se nazývá Kniha hříchů – černé skládky.

Biologický odpad většina chatařů především v zahrádkových osadách kompostuje na svých pozemcích. Autorka se v rámci terénního šetření zjistila, že uchovávat bioodpad na vlastním pozemku není pravidlem a poměrně často se okrajoví chataři zbavují bioodpadu přehozením za plot.

V rámci mikroregionu Třeštsko získal městys Batelov dotace na kompostéry v rámci operačního programu Životní prostředí. Cílem je zapůjčení plastových kompostérů za účelem snížení množství odpadu ukládaného na skládky. Lidé mohli prostřednictvím referenda zvolit velikost kompostéru. Ten, kdo si kompostér od obce zapůjčil, musí ho mít označený nálepkou s informací, že se jedná o kompostér získaný z OP Životní prostředí.

TELEFONNÍ SIGNÁL

Pokrytí telefonním signálem se podle slov chatařů v posledních letech zlepšilo ve většině osad řešeného území. Žádný nebo přerušovaný signál bývá spíše v údolních oblastech a v osadách umístěných daleko od obcí. Jsou osady, kde chytají například pouze jednoho telefonního operátora, ale i za to jsou vděční. Například v chatovém okrsku VY10.O. Uhřínovice – Přísecký potok mají nedostatečné pokrytí od 3 největších tuzemských telefonních operátorů a pro odeslání textových zpráv mají již vytipovaná místa, odkud se zprávy odešlou. Podobně je tomu i v jiných odlehlějších osadách. Původně autorka chtěla údaje ověřit navštívením poboček 3 hlavních telefonních operátorů. Bohužel ve společnostech T-mobile a Vodafone autorce bylo sděleno, že na to není čas. Pouze zaměstnankyně O2, paní Zuzana Havlíčková, autorce práce údaje poskytla. Zároveň se dotazovala na důvody špatného pokrytí a konkrétní posílení a jiné prognózy do budoucna. Setkala se s pozitivní odezvou například v osadě VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou (zesílení pokrytí signálem).

TELEVIZNÍ SIGNÁL

Autorka zaznamenala rozmanité odpovědi na tuto problematiku. Jsou chataři, kteří televizní signál mají dobrý, dále chataři, kteří televizní signál chytají pomocí antény, chataři, kteří signál nemohou chytit a chtějí by a také ti, kteří jsou zásadně proti. Chatu si pořídili, aby měli možnost realizace v přírodě, nikoliv, aby unikli z městských sídlišť do přírody sledovat televizor. Dalším důvodem je podpora místních hostinců, kam chodí chataři v případě absence televizního signálu sledovat společně především sportovní utkání. Příkladem je osada VY10.K.4. Dolní Smrčné – u soutoku Brtnice s Jihlavou.

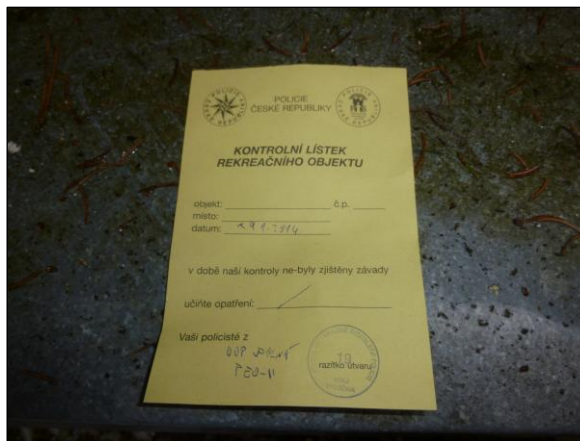
INTERNET

Poměrně běžně bývá internetové pokrytí osad umístěných na okraji obcí. V chatové osadě JC18.A.10. Krahulčí – u Dobré Vody, je na jedné z chat dokonce umístěna obecní WIFI.

6.7 Kriminalita a vandalství v chatových osadách:

Na základě dotazování chatařů, představitelů obcí a příslušných policejních útvarů lze konstatovat, že případů vykrádání chat ubývá. Tato informace se může od reálné skutečnosti odchylovat z důvodu obav o potenciální vytipování chat. Data získaná z oficiální statistiky Policie České republiky jsou spíše zavádějící, protože dle mluvčí krajského ředitelství Policie ČR pro kraj Vysočina územního odboru Jihlava, majitelé chat hlásí drtivé minimum případů poškození. Tato skutečnost se hypoteticky potvrdila autorce práce při dotazování chatařů. Skutečného počtu postižených majitelů lze dopátrat stěží (viz příloha č. 5). Mnohem častěji chataři dle odpovědi řeší vandalství, které je v některých případech provázáno s vykrádáním. Pachatelé se dopouštějí kriminálních úkonů převážně v zimních měsících, kdy jsou chaty často opuštěné. Chataři bývají poučeni z předchozích let, kdy byli v zimních měsících vykradeni, proto si cenné předměty z chat raději odvázejí. Kontroly městskou policií v zimních obdobích probíhají ve většině osad řešeného území. Policie obdržela klíče od uzamčených zahrádkových kolonií a prochází je pěšky. Preventivní kontroly se provádí narázově v průměru třikrát až čtyřikrát v roce. Vytipované chatové osady policie

monitoruje pomocí letecké služby. V některých případech policie s psůvody zanechává při prohlídce území kontrolní lístek s datem kontroly u vstupních dveří do chaty, některé osady pouze prochází a některé nekontroluje podle odpovědi chatařů vůbec.

Obr. 33: Kontrolní lístek zanechaný Policií ČR v osadě VY10. H.2. (2014)

Zdroj: Nováková (2014)

V určitých místech se nespolehají pouze na policii, ale jsou chataři slovně domluveni s konkrétní osobou, která čas od času provede kontrolu. Příkladem je JC18.A.5. Vanov – u Svatojanského r., kde lesní hospodář dvakrát až třikrát týdně uskuteční obchůzku. Srovnávat chatové osady podle zajištění bezpečnosti a prevence proti kriminalitě by bylo neobjektivní, protože detailní údaje autorka získala pouze na některých obcích a na některých územních pracovištích městské policie, vzhledem k zvědavým dotazům na danou problematiku vzbuzovaly podezření. V každé osadě sledovaného území se setkali v určité míře s kriminalitou.

„Už dloouho nic,“ jiní poukazovali na drobnou kriminalitu: „Sklidili česnek a cibuli“ a také autorka natrefila na chataře, kteří se rozvyprávěli.

Obecně lze říci, že kriminalita se odehrává spíše v okrajových chatách a ve vzdálenějších osadách než v těch, které jsou nedaleko od sídel. Chataři, kteří mají alespoň jednu chatu v osadě trvale obydlenou, si pochvalovali skutečnost, že počet loupeží se snížil od té doby, co chataři začali objekty využívat celoročně. Příkladem takové osady je VY10.G.4. Jihlava – Sasov – Jihlávka.

V osadě Řásná – mezi r. Velký Pařezitý a Plodový autorka zaznamenala nejzásadnější činy vandalství. Pravděpodobným důvodem jsou častá soustředění adolescentů v nedalekém kempu, kteří způsobují škody. Hůře se vyjadřovali chataři o turistických skupinách posilněných alkoholem. Nejzávažnější bylo sériové vykrádání automobilů v roce 2012, do kterých se pachatelé dostávali rozbitím okna kladivem.

Pachatelé odcizují především elektrické spotřebiče a zahradní stroje, dále také předměty z mědi, železa, mosazi a hliníku. Proti krádežím kovů by mohla pomoci novela zákona, která by umožňovala obcím vydávat vyhlášku, kterou by omezili nebo přímo zakázali výkup odpadů.^[33]

O kuriózních případech vandalství se autorka dozvěděla v rámci terénního šetření v VY10.C.4. Jihlava – CHAAZ u tunelu na západě. Zde chataři nemají dostatečnou kapacitu parkovacích míst u svých chat a často nechávají svá vozidla stát při silnici. Jeden chatař byl policií obviněn z nezaplacení paliva u čerpací stanice poté, co jeho vozidlu neznámý pachatel sundal státní poznávací značky a nasadil na své vozidlo. Auta stojící při silnici jsou dle slov chatařů častým terčem vykrádání. V této osadě dokonce jednou chatařka přistihla zloděje, který přelézal její plot. Bránil se slovy, že potřeboval na toaletu.

V chatovém okrsku VY10.N. Třešť - Pouště se v roce 2011 stala kuriozita. Pachatel slovenské národnosti poničil 12 chat. Jeden poškozený objekt měl čerstvě vyměněná okna, která pachatel bez lítosti rozbil. Policisté s psovody prohledávali v noci osadu a pachatel jim stihl proniknout do sousední, ve které další noc poničil ještě více objektů. Pachatel byl v Rakousku odsouzen i za jiné trestné činy (potvrdila zastupitelka obce Beranovec, paní Věra Svěráková).

Podle slov chatařů z tohoto okrsku se pachatel hájil u soudu slovy: „*Nesnáším načančaná chaty.*“

V osadě VY10.K.2. Vržanov – u řeky – JZ dotazovaní chataři autorku práce odkazovali na první chatu v osadě. „*Kriminalita? Běžte se zeptat ke Karasum, ty jsou magnetem. Už je vybrali osmadvacetkrát*“ „*Snad prej má napsáno nad zrcadlem- Vem si co chceš.*“ Příklad tak častého vykrádání jednoho objektu v celé osadě je ve sledovaném území raritou. Majitelé objektu jsou starší lidé, kteří už rezignují. Veškeré zabezpečovací systémy selhaly, proto upřednostňují obyčejný zámek a na oknech mají

okenice s mřížemi. Brání se pouze tím, že si odvázejí cenné věci. Je nutné podotknout, že si většinu věcí zloději z chaty už odnesli (potvrdil bývalý starosta obce Bítovčice, pan Josef Částka).

Ztrátu zahradního nářadí řeší především v zahrádkových osadách. Majitelé objektů zahrádek jsou především lidé z panelových sídlišť (z řízených rozhovorů). Ve sklepech panelových domů nemají prostor na přezimování zahradního nářadí, proto někteří chataři nechávají svoje zahradní nástroje uzamčené v osadách.

V několika osadách byl z dotazníkového šetření zaznamenán pobyt bezdomovců, zejména v chladných obdobích. Tento zvláštní druh kriminality se opět odehrává spíše v odlehlých osadách. V zahrádkové osadě VY10.Z.6. Jihlava – CHAAZR u Tesca se shlukují bezdomovci, kteří v chatách přespí. Majitelé chat jsou většinou obyvatelé protějšího sídliště a předsedkyně osadního výboru (paní Bendová) je domluvená s policií na pravidelných hlídkách, takže nezvané návštěvníky zjistí včas. Bezdomovci nehledají pouze místo pro přespání, ale především zásoby potravin, alkoholu a teplého oblečení. Autorka se dotazovala zároveň na následky způsobené pobytem bezdomovců a pouze ve dvou osadách řešeného území došlo na zapálení chaty.

„Je to různé, nám vzali pouze ešus, lžičky a jídlo, nechali televizi, radio, kolo i alkohol a sousedům vzali vše a ještě po sobě zanechali výkaly v posteli.“ vypovídala chatařka z osady VY10.Z.5. Rantířov – Hosov – u r. Dolní Bradlo.

Návrhem řešení prevence proti kriminalitě může být fungující domluva mezi obcemi a chatovými osadami, aby zajistili kontrolu všude a s častější frekvencí. Toto doporučení má zásadní nedostatky, protože některé příjezdové komunikace nejsou v zimě prohrnovány, osad je mnoho a policie nemá dostatek času na častější kontroly. Zabezpečení chat se odráží na finanční situaci majitelů objektů. Ke standardním opatřením se řadí mechanické zábranné prostředky umístěné zpravidla na vchodových dveřích a oknech (bezpečnostní zámky, ochranné okenní fólie, bezpečnostní skla).

Policie doporučuje nadstandardní zabezpečení v podobě ochranných mříží, uzamykatelných okenic, elektronickou zabezpečovací signalizaci. Poslední typ zabezpečení může mít opět zásadní nedostatky, protože v řešeném území se najdou osady, které nemají dostatečné pokrytí telefonním signálem a ani pevnou telefonní linku. Elektrickou zabezpečovací signalizaci využívají například v osadě VY10.K.1. Bítovčice – podél Kamenického potoka. Po obdržení signálu o narušení vyvolá hlásič navolená čísla a informuje o pohybu. Existují také falešná opatření (imitace kamerových systémů, pouhá samolepka informující o monitorování objektu nebo napojení na bezpečnostní systém).

Obr. 34: Příklad samolepky umístěné na okně Rekrečního domku v VY10.O.1. Uhřetínovice – u Oboreckého r.
Zdroj: Nováková (2013)

Obr. 35: chráněný objekt v osadě VY10.G.4. Jihlava – Sasov - Jihlávka
Zdroj: Nováková (2014)

Škody způsobené vniknutím do objektu jsou v mnohých případech vyšší než

Obr. 36:Bezpečnostní zařízení umístěné na rekreačním objektu v VY10.N. 1. Třešť - Poušť – u r. Duchák a Petrčák
Zdroj: Nováková (2013)

samotná loupež, proto se chataři brání nadstandardním zabezpečovacím systémům, které vyžadují pojišťovny. Pachatelé, kteří se vloupají do kvalitně zabezpečených objektů za účelem pouhého přespání nebo získání potravy, mohou způsobit větší škody kvůli závistivému rozhořčení. Tento typ pachatelů ničí vše, co nemůže odcizit, v některých případech zatopí nebo nechá elektrospotřebiče zapnuté v zásuvce a chatu opustí^[34]. Základním opatřením je nenechávat v době nepřítomnosti cennosti, neschovávat klíče pod rohožkou nebo na

jiných místech, neodkládat viditelně v blízkosti chaty žebřík a předměty, které by výtržník mohl využít ke vstupu do chaty. Čas od času navštěvovat chaty i v zimě, všimat si podezřelých, a pokud k loupeži dojde, neprodleně nahlásit policii před vstupem do chaty (z rozhovoru s mluvčí Krajského ředitelství policie kraje Vysočina pro Jihlavsko, paní Janou Kroutilovou).

Obr. 37: Zámekm zabezpečený žebřík v JC18.A.9. Dobrá Voda - podél Práskolesského potoka
Zdroj: Nováková (2012)

6.8 Problémy sociálního soužití v chatových osadách

Otázky týkající se vztahů mezi chataři, chatařských organizací a zahrádkových sdružení byly kladeny v závěru rozhovoru.

Nejčastější odpověď byla: „*Jsou dobré.*“

Protože se jednalo o řízené rozhovory, někteří zareagovali po autorčině reakci detailněji. Nejčastější neshody vyvolává neohleduplné chování, hlasitá hudba, vymezení intervalu pro rušivou práci (sekačky, motorové pily, míchačka,...), hluk dětí, oslavy, chov drobných hospodářských nebo domácích zvířat, zabránění průjezdu, neudržování pozemků, atp.

Nejaktuálnějšími problémy jsou pozemkové neshody, které vycházejí najevo na základě katastrální digitalizace.

Zásadní konflikty způsobuje neúplná obměna generace anebo pronajímání chat cizím lidem. Další neshody se týkají podílu využívání společných objektů osady. Někteří chataři jezdí na chatu zřídka, jiní ji využívají v létě nepřetržitě, ale poplatky do společné pokladny osadního výboru mají všichni stejně vysoké. Podobně je to s rozdělením práce na opravy nebo novou výstavbu společných prostor.

Generace chatařů se obměňuje a mladší nástupnická nemá potřebu sdružovat se do osadních výborů. Zde dochází k častým konfrontacím názorů. Fungující osadní výbory jsou důležité kvůli demokratické volbě, zachování kulturního života atp. V osadách, kde osadní výbor není, panuje zpravidla bezvládnost a uživatelé objektů rodinné rekreace se příliš neznají.

Při rozhovorech s chataři na tuto problematiku zazněly věty typu: „*To víte, v sobotu na schůzi se vám na brigádu přihlásí 10 lidí, v den D přijde 5, ale kolaudačku nevynechá nikdo.*“ „*Dřív jsme se scházeli v hojném počtu, pořádali jsme dětské Olympiády, podívejte na fotky,*“ smutně ukazoval Karel Havran, předseda osadního výboru v osadě VY10.K.1. Bítovčice – podél Kamenického potoka, na fotky v Kronice osady. „*A teď? Sejdeme se jednou za měsíc, sice si zabekáme u kytary, zasmějeme, ale ti mladší se distancují. Prakticky je ani neznáme.*“

Obecně lze říci, že každá odpověď je formulovaná jinak, ale významy jsou všude podobné. Neshody jsou, byly v minulosti a v současné uspěchané době budou také. V dnešní době už na odpočinek prakticky není čas, ale lidé v objektech druhého bydlení ho tráví čím dál více. (Bičík, Fialová 2001). V době totalitního režimu, kdy se nesmělo jezdit na Západ, chataření bylo nejžádanější a nejdostupnější formou rekreace, proto v 70. a 80. letech dochází k exponované výstavbě chat. V dřívější době byly mezilidské vztahy na jiné úrovni. Samozřejmě se i v té době našel nepřizpůsobivý občan, který dokázal rozpoutat nesváry mezi lidmi a pokazit poklidný průběh rekreace, ale pře nebyly tak časté. Chataři byli zpravidla městští obyvatelé z panelákových sídlišť a vyhledávali pobyt v přírodě. Zábava v chatových osadách upadá. Lidé už nestojí o

sdužování a zábavu ve prospěch všech, ale spíše se scházejí v rámci upevnování sousedských vztahů individuálně. Stejně tak ubývá členů v zahrádkových sdruženích.

Společné objekty se v současnosti nestaví. Výjimkou v řešeném území je osada VY10.K.1. Bítovčice-podél Kamenického potoka, kde osadníci usilují o výstavbu společné budovy, ale v současnosti se potýkají s problémem odkupu pozemku. Společné objekty slouží ke schůzím i k oslavám. V některých osadách jsou stávající buňky hojně využívány především ke kulturním účelům.

Obr. 38: Společná buňka na schůze osadního výboru v osadě VY10. Z.6. Jihlava – CHAAZR – u Tesca

Zdroj: Nováková (2013)

6.9 Vztahy chatařů s autochtonním obyvatelstvem v sídlech řešeného území, s představiteli obcí jednotlivých sídel, jinými představiteli veřejné správy a turisty

Na základě rozhovorů s chataři a nejrůznějšími představiteli veřejné správy lze usoudit, že vztahy jsou ve většině případů neutrální. Najdou se ovšem i výjimky. Vše se odráží na vzdálenosti obce od chatové osady a individuálních lidech. V řešeném území dále pak převažují negativní vztahy nad kladnými, ale je třeba podotknout, ve srovnání se vztahy neutrálními se jedná o minoritní menšiny. Problémové vztahy vyplývají spíše ze strany obecních úřadů, kteří nemají zájem rozšiřovat chatové osady, přestože by to dle územních plánů bylo možné. Podle slov chatařů se představitelé obcí nezajímají o jejich potřeby a příliš je nerespektují. Obce často nekladou příliš velký důraz na rozvoj osady.

Neshody se týkají zejména příjezdových komunikací a komunálního odpadu. V řešeném území jsou osady, kde si chataři musí sami zajistit opravy i celoroční údržbu komunikací. Na druhou stranu byly zaznamenány osady, kde obec zajišťuje opravy a celoroční údržbu, včetně zimního protahování. Příkladem je VY10.J.1. Rohozná – u Rohozenského r., ve které je podle slov starosty obce, pana Františka Venkrbce, zajištěna „nadstandardní“ údržba komunikací k chatovým osadám v důsledku využívání 6 chat k trvalému bydlení. Naopak negativní ohlasy u chatařů stejné chatové osady vyvolávají poplatky za odvoz komunálního odpadu (viz odpadové hospodářství v kapitole 6.6). Většina dotazovaných starostů upřednostňuje rozvoj sídla a chatové osady řeší pouze okrajově. Na druhou stranu existují i dobře fungující vztahy osadníků s představiteli obcí. Například v chatové osadě VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík se starosta obce většinou účastní schůzí osadníků a společně hledají různá východiska rozvoje. V zastupitelstvu obce Čížov je také zastupitelka, jež má na starosti agendu chatové osady, avšak zdejší spolupráce není stoprocentní.

Vzdálenost chatových a zahrádkových osad od sídel se odráží na vztazích mezi chataři a trvale bydlícími obyvateli. Osady situované uvnitř nebo v těsném zázemí sídel přichází do styku s autochtonními obyvateli častěji než ty umístěné dále. Rekreatanti přispívají do obecního rozpočtu nakupováním v místních obchodech. Obchodníci odvádí daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Chataři se schází v místních hostincích a určitou mírou oživují kulturní dění. Naopak nesváry zapříčiňuje především pálení bioodpadu, hluk zahradních mechanismů a neukázněnost.

Negativní ohlasy vyvolávají stížnosti na celoročně bydlící chataře u starostů obcí, kteří platí poplatky za objekt, kdežto trvale bydlící platí za každou přihlášenou osobu, přestože odpadů mohou vyprodukovat stejně, někdy i více. Pokud se jedná o malou obec, která disponuje nízkým obecním rozpočtem, jsou to pro ni ztráty. Trvale bydlící chataři si často neoprávněně nárokují zajištění služeb, když si za ně platí, ale ne vždy to lze zcela uskutečnit. Zde se nabízí otázka, do jaké míry není snaha zajistit trvale bydlícím v chatových osadách služby a do jaké míry je to nereálné. Trvale bydlícím chataři nejčastěji požadují umístění kontejnerů na odpad blíže k osadám, usilují o celoroční údržbu komunikací a jiné. Na první námitku autorka bohužel musí konstatovat, že v řešeném území, kdy se s tímto typem stížností setkala, nelze postavit kontejnery do prostor bližším osadě z důvodu neprůjezdnosti sběrného vozu. Jedná se především o zahrádkové osady v Jihlavě. Autorka práce vidí jako možnou alternativu svozu komunálního odpadu v hůře dostupných lokalitách využití multikár.

Po konzultaci tohoto návrhu se zaměstnancem Odboru životního prostředí s agendou na odpadové hospodářství Ing. Janem Machančíkem a s vedoucím divize odpadů, skládek a sběrných dvorů Služeb města Jihlava, panem Josefem Ederem, DiS, je tato varianta potenciálně reálná, ale záleží na finančních náhradách za spotřebované palivo, nedostatečném množství vozů tohoto typu atp.

V případě turistů nebyl shledán zásadní problém. Snad jenom nedávná výstavba cyklotrasy (protkaná cyklostezkami) zintenzivnila pohyb turistů a znesnadnila pobyt chatařů, kteří byli zvyklí na relaxaci v klidném prostředí. Výstavba hojně využívané cyklotrasy ovlivnila pobyt zásadně. Chataři nemohou využívat vodu z řeky Jihlavy k zalévání zahrádek stejně jako před vyasfaltováním trasy, protože je zde potenciální nebezpečí zakopnutí turisty o hadici. V současnosti mohou zalévat donáškou konví naplněných vodou, anebo existující alternativa: umístit hadici mezi větve vzrostlé vegetace. Tento problém zní banálně, ale je třeba brát zřetel na lokalizaci chat, které jsou postaveny především ve stráni a zároveň je třeba zohlednit věk chatařů. Po konzultaci problémů evokovaných výstavbou cyklostezky se autorka práce spojila s manažerkou Místní akční skupiny Leader-Loucko, paní Zdeňkou Švaříčkovou a zástupci obcí dotčených území. Paní Švaříčková považovala návrh upozornění, konkrétně hadice vyvěšené do stromů na internetové stránky cyklostezky za vhodný a slíbila, že se tomu tak stane. Chatařku z osady VY10.H.2. Jeclov – u řeky stálo natažení hadice přes cyklostezku, zapříčinění nehody a způsobených následků dohromady 47 000 Kč. Tato skutečnost nevychází pouze ze slov chatařky, ale je potvrzená starostou obce Velký Beranov a obecních částí Bradlo a Jeclov, panem Bohumilem Křížem a výše zmiňovanou paní Zdenkou Švaříčkovou. Není zde povoleno volné pobíhání domácích zvířat. Turisté si naopak stěžují na možný průjezd chatařů k osadám automobilem, který je také diskutabilní. Úseky cyklostezky jsou přerušovány cyklotrasami z důvodů umožnění průjezdu chatařům anebo kvůli nevykoupěným pozemkům pod cyklostezkou. Vjezd je majitelům nemovitostí sice povolen, ale možný průjezd návštěv je řešen neprakticky. Obecní úřad může vydat povolení návštěvám, ale jak se autorka práce dozvěděla na obecních úřadech, tuto možnost nikdo nevyužívá. Existují úseky, kam nesmějí ani chataři, přesto tam jezdí, i když vědí, že jim hrozí pokuta. Úseky, kde není asfaltová silnice, jsou každoročně zpevňovány návozem šterku, který si čas od času chataři na kolečkách odvozí pro svoje osobní využití.

7. ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce byla analýza, systematizace a poznání územně rozvojových problémů spojených s chatařením v okrese Jihlava a návrh řešení některých problémů. Tento cíl byl splněn a řešen v 6. kapitole a v příložených tabulkách (příloha č. 2). Doplnkovým cílem byla diskuze o literatuře pojednávající o geografii cestovního ruchu, problematice druhého bydlení a jiné. Druhým doplňujícím cílem byla geografická charakteristika řešeného území ve vztahu k chataření.

V úvodu práce byly stanoveny hypotézy. Tvrzení o nedostatečné dopravní infrastruktuře ve Středočeské rekreační oblasti, které uvádí (Fialová 2004) a také v okrese Pelhřimov (Kotlíková 2013) a v oblasti dolní Lužnice (Havlová (2013) se potvrdilo. Většina osad okresu Jihlava má nezpevněné příjezdové komunikace anebo zpevněné pouze částečně. Cesty jsou nejčastěji majetkem obcí a ty se zaměřují na úpravy cest uvnitř sídel a tyto podřadné komunikace financují spíše z přebytkového rozpočtu. Příjezdové cesty jsou v zimních měsících prohrnovány v minimálním počtu osad, výjimku tvoří osady, ve kterých jsou trvale hlášeni obyvatelé.

Druhá hypotéza týkající se kriminality a vandalství v odlehlých osadách a v okrajových chatách osad byla částečně potvrzena. Na základě rozhovorů s mluvčí krajského ředitelství Policie ČR pro kraj Vysočina územního odboru Jihlava, paní Janou Kroutilovou, jsou skutečně častěji vykrádány odlehlejší osady, které majitelé chat jezdí v zimě kontrolovat kvůli neprůjezdnosti ojedinele. Podle (Křištofová 2011), zloději skutečně preferují nedostatečně zabezpečené objekty, ale na základě terénního průzkumu a potvrzení paní Jany Kroutilové, došlo v řešeném území k ničení několika dobře zajištěných objektů vandaly. Chataři se často brání nadstandardním zabezpečovacím systémům, protože škody způsobené poničením elektronického zámku, bezpečnostních dveří atp. bývají vyšší než samotná loupež. V tomto směru se hypotéza v okrese Jihlava částečně vyvrátila. Kontrola policií ČR, o němž, se zmiňuje (Millerová 2011) v Jihočeském kraji se potvrdila i v řešeném území Na základě vlastního terénního šetření i v zimních měsících se autorka skutečně setkala se zanechanými kontrolními lístky u vstupních dveří, eventuálně za okenicemi (viz foto 33).

Třetí hypotéza, kterou uvádí (Kubeš 2009) se potvrdila, protože dle územních plánů v řešeném území dochází k rušení alespoň částí zahrádkových osad. Zcela zanikla osada VY10.Z.9. Batelov – CHAAZ – ves, území se přeměňuje dle územního plánu na plochu pro bydlení, která v obci chyběla (Kolektiv 2012). Zanikla část osady VY10.Z.6.

Jihlava – CHAAZR – u Tesca. Majitel získal část osady v restitucích a na místě nechal postavit komerční centrum. V budoucnu se zruší také části zahrádkových osad v Jihlavě kvůli výstavbě vnějšího obchvatu města a plochy se přemění v sídelní zeleň. V úvodu práce byla také stanovena hypotéza (Vágner 2004) týkající se zahrádkářského zákona, který by více ochraňoval zahrádkové osady. V roce 2010 zákon zastavil Václav Klaus a v lednu 2014 členové ČZS opět usilují o jeho schválení (chtějí, aby zahrádkaření bylo považováno za veřejně prospěšnou činnost).

Poslední hypotéza o tvrzení, že u víkendové rekreace hraje největší roli vzdálenost (Toušek, Vunc a kol. 2008) se autorce potvrdila při řešení případové studie. V rámci dotazování chatařů, inspirovaný (Fialová 2004), došla k závěru, že většina chatařů má vzdálenost z místa trvalého bydliště do objektů druhého bydlení v rozmezí 6 – 20 km (v Batelov – u Pilského r. 78 %, v Čížov – Okrouhlík 80 % chatařů). Krátká vzdálenost se odráží také na využívání objektů rodinné rekreace. Protože Čížov – Okrouhlík je vzdálen od Jihlavy 7 km, odkud je většina rekreatantů, využívají objekt častěji než rekreatanti z Batelov u – Pilského r., jejichž vzdálenost od Jihlavy je 19 km. S častějším užíváním objektů druhého bydlení je spojena i nižší kriminalita. Hojně využívané chaty jsou komfortně vybaveny a postupně se přeměňují v objekty stálého bydlení podobně jako je tomu v chatové osadě v Černošicích u Prahy (Neubergová, Hykš 2012).

V bakalářské práci dochází k aktualizaci dat z roku 2006 zjištěných v diplomové práci (Hadrava 2007) a zároveň k inventarizaci územně rozvojových problémů ve stejně rozsáhlém území. Terénní průzkum byl zdoluhavý. Problematice se autorka věnovala intenzivně, poctivě a zodpovědně, za účelem dosáhnout viditelných výsledků. Autorka věří, že systematizovala územně rozvojové problémy a upozornila na hlavní nedostatky, které jsou v kompetenci úřadů spíše tabu. Byla by ráda, kdyby se práce stala přínosem a chataření nebylo úředníky považováno pouze za druhotnou záležitost. Území stávajících osad lze považovat za potenciál rozvoje cestovního ruchu, protože jsou zde většinou zachovány přírodní hodnoty. Kladným příkladem rozvoje území a snaha o získání dotací je například v práci často zmiňovaná osada VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík, ve které starosta obce Čížov uvedl požadavky na zpracovatele nového územního plánu. Usiluje o důraz na rozšíření osady a zároveň existuje snaha o propagaci území z hlediska cestovního ruchu obecně. Zároveň je vděčná za zkušenosti z jednání s představiteli různých funkcí veřejné správy a poznatků zjištěných při tvorbě považuje za přínosné nejen v budoucím profesním životě, ale i osobním.

Jak již bylo avizováno výše, řešené území bylo velmi rozsáhlé. Autorka považuje za vhodné navázání rozšíření této bakalářské práce o jednotlivé dílčí problematiky. Problémy technické a dopravní infrastruktury, problémové vztahy chatařů s představiteli obcí, atp. jsou zmiňovány snad ve všech bakalářských a diplomových pracích zaměřených na toto téma (viz Hadrava 2007, Havlová 2013, Kotlíková 2013 a jiné). Autorka by ráda poukázala na jiné frekventované problémy zjištěné terénním průzkumem a z řízených rozhovorů ve sledovaném území. V ostatních pracích jim není věnována žádná pozornost, anebo zcela minimální. Jsou jimi například nesrovnalosti zjištěné katastrální digitalizací, která v řešeném území stále probíhá. Autorka se tímto tématem zabývala podrobně. Po zjištění nesrovnalostí plynoucích z rozhovorů s chataři a představiteli obcí konzultovala nejprve s představiteli stavebních úřadů, poté se zaměstnankyní Katastrálního úřadu v Jihlavě paní Ivanou Zerzánkovou a nashromáždila soubor podkladů vhodných pro rozšíření konkrétně tohoto problému. Původně chtěla i tento problém zakomponovat do práce více, ale vzhledem k omezenému rozsahu je to nemožné. Dalším diskutabilním tématem je zbytečně nízká daň z nemovitosti objektu druhého bydlení na to, v jaké míře chatové osady limitují rozvoj území. Tímto by se přispělo do rozpočtů obcí a vzhledem k rozptýlené sídelní struktuře v okrese Jihlava by navýšení uvítaly nejen malé obce. Zvýšenou daň z nemovitosti v řešeném území odvádí pouze majitelé nemovitostí v Batelově. (Stejného názoru je například starostka obce Dvorce, paní Eva Duchanová).

Další analýza by se mohla dotýkat odkupů pozemků pod chatami do soukromého vlastnictví, které probíhá v řešeném území intenzivně v posledních letech (potvrdilo několik starostů, například pan Bohumil Kříž, starosta obce Velký Beranov). Z terénního průzkumu bylo rovněž vysledováno, že vlastník nemovitosti, který nabyde i vlastnictví pozemku, jenž obec nebo jiná právnická či fyzická osoba odprodá do soukromého vlastnictví, svůj objekt často zvelebuje, přestavuje a jinak upravuje. Autorka si při terénním průzkumu povšimla těchto změn především v zahrádkových osadách v Jihlavě, kde dochází k odkupu pozemků pod chatami zejména v posledních 5 letech a objekty se zvětšují a chátrající zahrádková brownfields jsou vidět spíše ojediněle. V souvislosti s novým Občanským zákoníkem platným od 1. 1. 2014, ve kterém se uvádí, že stavba i pozemek jsou ve vlastnictví jedné osoby. Vlastník pozemku má předkupní právo ke stavbě a vlastník stavby má předkupní právo k pozemku (respektive k příslušné části pozemku, na němž stavba stojí), bude tato problematika

jistě aktuální. Majitelé chat, kteří byli pouze ústně domluveni s majitelem pozemku, papírově o objekt přichází.

Autorka se domnívá, že by se v chatových osadách měla udržovat osadní sdružení, neaktivní oživit a zaniklá obnovit pro snazší domluvu a rozvoj. Poznatkem z terénního průzkumu vyplývá, že v osadách, kde spolky, sdružení, výbory atp. fungují, mají lepší předpoklady k rozvoji.

Složitá je i problematika přeměny objektů druhého bydlení na objekty trvalého bydlení, přestože je to v rozporu s ÚP. Lidé mohou mít v určitých případech hlášený trvalý pobyt v objektech druhého bydlení. Platí poplatky vyšší než chataři, respektive ve výši trvale bydlících a vyžadují stejné podmínky, kterých se jim nedostává. V některých případech je to nemožné. Jedná se například o veřejné osvětlení, příjezdy svozových vozů apod. (potvrdil Ing. Jan Machančík, referent odpadového hospodářství Odboru ŽP Magistrátu města Jihlavy). Na druhou stranu stavební úřady většinu staveb nekontrolují. Stává se, že lidé nechají velký dům rekolaudovat jako kůlnu nebo jako rekreační chatu, či jiný objekt druhého bydlení, pro ně platí levnější poplatky, protože ve většině osad řešeného území se odvádí poplatky za odpad za chatu, nikoliv za fyzické osoby.

8.. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ODBORNÁ LITERATURA:

BIČÍK, I. A KOL. (2001): Druhé bydlení v Česku. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 167.

CULEK, M. A KOL. (1996): Biogeografické členění České republiky I. Engima, s. r. o., Praha, 347 s.

CHÁBERA, S. (1998): Fyzický zeměpis jižních Čech (přehled geologie, geomorfologie, horopisu a vodopisu). Jihočeská univerzita, České Budějovice, 139 s.

DEMEK, J., MACKOVČIN, P. A KOL. (2006): Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. 2. vydání. Brno, Agentura ochrany a přírody, 580 s.

DEMEK, J. (1987): Hory a nížiny: Zeměpisný lexikon ČR. Academia, Praha, 584 s.

Hampl, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 147 s.

KOLEKTIV (1992): Statistický lexikon obcí České republiky 1992. Český statistický úřad, Praha, 895 s.

KOLEKTIV (1994): Statistický lexikon obcí České republiky 1992. Český statistický úřad, Praha, 892 s.

KOLEKTIV (1999): Přírodní rezervace Údolí Brtnice s ochranným pásem. Agentura ochrany přírody a krajiny. Praha. 19 s.

KOŽÍŠEK, F., (2003) : Studna jako zdroj pitné vody. 2. vydání, Státní zdravotnický ústav, Praha, 36 s.

KOLEKTIV (2002): Chráněná území ČR Jihlavsko, svazek VII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, s. 130-204.

KOLEKTIV (2002b): Statistický lexikon obcí České republiky 2002. Český statistický úřad, Praha, 895 s.

KOLEKTIV (2005): Turistický lexikon Česko. SHOCart Zadveřice. 683 s.

KOLEKTIV (2005b): Turistický atlas Česko. SHOCart Zadveřice. 664 s.

KOLEKTIV (2006): Voda v České republice. Praha, Consult, 2006, 253 s.

KOLEKTIV (2007): Atlas podnebí Česka. 1. vyd.: Praha: Český hydrometeorologický ústav, 255 s.

KOLEKTIV (2009): Politika územního rozvoje České republiky 2008. Ústav územního rozvoje. Brno, 90 s.

KOLEKTIV (2010): Zásahy urbánní politiky. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Praha, 58 s.

KOWALCZYK, A. (1994): Geograficzno-społeczne problemy zjawiska „drugich domów“. Uniwersytet Warszawski Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawa, 167 s.

KOZÁK, J. A KOL. (2009): Atlas půd České republiky. 2. vyd. Praha, ČZU Praha, 2009, 150 s.

STEHLÍK, O. (1975): Potencionální eroze půdy v ČSSR. 1:5000 000, GÚ ČSAV Brno.

TOMÁŠEK, M. (1995): Atlas půd České republiky. Český geologický ústav, Praha, 36 s.

TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J., A KOL. (2008): Ekonomická a sociální geografie. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 411s.

VLČEK, V., A KOL. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR: Vodní toky a nádrže. Academia, Praha, 315 s.

VYSTOUPIL, J. A KOL. (2006): Atlas cestovního ruchu České republiky. Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, 157 s.

VÁGNER, J. FIALOVÁ, D. A KOL. (2004): Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku. Univerzita Karlova, Praha, 321 s.

KAPITOLY V EVIDOVANÉ LITERATUŘE:

ANDĚL, J. (2004): Vývoj druhého bydlení na Ústecku. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 90-99.

BIČÍK, I. (2001): Postavení změny a perspektivy druhého bydlení v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 25 – 41.

BIČÍK, I., FIALOVÁ, D. (2001): Šetření rekreačních objektů v zázemí Prahy v letech 1991 – 1997. In: Bičík, I., a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 72–87.

BIČÍK, I. SIMONÍKOVÁ, H. (2001): Druhé bydlení v těsném zázemí Prahy (modelové území Jiloviště, Klíнец, Trnová). In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 113–121.

DŽUPINOVÁ, E., PŠENKA, T. (2010): Vybrané geografické aspekty druhého bývania na Slovensku. In: 1. Mezinárodní kolokvium o cestovním ruchu, Sborník příspěvku, Masarykova univerzita, Brno, s. 7 – 16, [online] [2013-03-04], dostupné z: http://www.humannageografia.sk/clanky/druhe_byvanie.pdf

FIALOVÁ, D. (2001a): Informační základna o územním rozložení objektů individuální rekreace v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 19–24.

FIALOVÁ, D. (2001b): Typologie rekreačních lokalit v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 90-101.

FIALOVÁ, D. (2004): Dotazníkové šetření jako součást terénního výzkumu. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 214-222.

FIALOVÁ, D. (2004b): Okolnosti podmiňující vznik a vývoj druhého bydlení v Česku. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 39-48.

KUBEŠ, J. (2004a): Vývoj chataření v zázemí Českých Budějovic. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 70 – 80.

KUBEŠ, J. (2004b): Prvky územní struktury chataření a jejich typologie. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 184 – 200.

KUBEŠ, J. (2009): Chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s. 120-141.

KUČERA, M. (2001). Soupis objektů individuální rekreace při Sčítání lidu, domů a bytů 1991: geneze, průběh, výsledky, In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 11–18.

MEJSNAROVÁ A KOL. (2004): Druhé bydlení z pohledu územně plánovací praxe – návštěvnost chatových osad v zázemí Prahy. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciacie druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 177-183.

VÁGNER, J. (2001): Vývoj druhého bydlení v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 72–87.

VÁGNER, J. (2004): Vznik a vývoj zahrádkových osad na území Česka. In: Walha, A.: „Geografie a proměny poznání geografické reality“ – sborník z mezinárodní konference, Ostravská univerzita v Ostravě, s. 231-237.

ODBORNÉ ČASOPISY:

BOROVÍČKA, B. (1994): Chalupy, chaty a rekreační domky. Územní plánování a urbanismus, 21, s. 276-283.

FIALOVÁ, D. (1999): Second homes in the hinterland of Prague and possibilities of their transformation for permanent houses. Acta Fakultatis Naturalium Universitatis Comenianae. Geographica Supplementum NO2/II, s. 213-221.

HILTUNEN, M. J. (2007): Environmental impacts of rural second home tourism – Case lake district in Finland. Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism, 7, p. 243-265.

KUBEŠ, J. (2011): Chatové oblasti České republiky. Geografický časopis, 63, č. 1, s. 53-68.

KUČERA, M. (1992): Sčítání lidu, domů a bytů. Část 23 – hlavní směry dojížděky do objektů individuální rekreace. Zprávy a rozborů ČSÚ, Český statistický úřad, Praha, 35 s.

MARJAWAARA, R. (2007): The Displacement Myth: Second Home Tourism in the Stockholm Archipelago. Tourism Geographies, 9, 3, s. 296-317.

MARJAWAARA, R., MULLER, D. K. (2007): The Development of second homes assessed properte values in Sweden 1991-2001. Scandinavian journal of Hospitality and Tourism, 7, 3, s. 202-222.

DISERTAČNÍ, DIPLOMOVÉ A BAKALÁŘSKÉ A PRÁCE:

BARTESOVA, I. (2008): Chataření v okrese Pelhřimov (vývoj, územní rozložení a typologická rozmanitost), Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice.

HADRAVA, M. (2007): Chataření v okrese Jihlava (vývoj, územní rozložení a typologická rozmanitost). Diplomová práce. Katedra geografie PF JU, České Budějovice. 74 s.

HULEŠOVÁ, D. (2006): Chataření v České republice – rozmístění a typologie územních struktur chataření. Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 75 s. + přílohy.

KAPICOVÁ, M. (2004): Chataření na Lipně a v zázemí Českých Budějovic – rozmístění a typologie územních struktur chataření. Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice.

KOTLÍKOVÁ, N. (2013): Územně rozvojové problémy chatových osad v okrese Jihlava a jejich řešení. Bakalářská práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 83 s.

HAVLOVÁ, R. (2013): Chataření podél dolní Lužnice – územní struktura, rozvojové problémy a jejich řešení. Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 71 s.

KEYZLAROVÁ, S. (2012): Zahrádkaření a chataření – environmentální, sociální a ekonomické aspekty na příkladu města Brna, Disertační práce. Přírodovědecká fakulta MU Brno. 210 s. + přílohy.

PLUCHA, M. (2006): Chatové oblasti České republiky – vymezení, typologie a počty chat. Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 53 s. + přílohy.

POSPÍCHALOVÁ, L. (2013): Sociogeografický průzkum druhého bydlení vybrané oblasti jižních Čech, Diplomová práce. Katedra regionální ekonomie a správy Ekonomicko-správní fakulta MU, Brno. 63 s.

SMÉKALOVÁ, M. (2009): Fenomén chataření a chalupaření v České republice, Bakalářská práce. Katedra sociologie Fakulta sociálních studií MU Brno. 36 s.

SVOBODOVÁ, H. (2006): Regionálně geografická analýza zemědělství okresu Jihlava, Diplomová práce. Ústav geografie Přírodovědecká fakulta MU Brno. 86 s. + přílohy.

VORÁČEK, O. (2003): Vývoj druhého bydlení v zázemí Českých Budějovic (s důrazem na chataření). Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 81 s. + přílohy.

ZOUHAR, J. (2008): Chataření v okrese Hodonín (vývoj, územní rozložení a typologie). Diplomová práce. Katedra geografie PF JU České Budějovice. 84 s.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

[1] Program rozvoje kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina 2011 [online] [2013-06-07]

<<http://www.kr-vysocina.cz/program-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300352>>

[2] Zásady územního rozvoje kraje Vysočina[online] [2014-01-02]

<<http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300412/archiv=0&p1=37749>>

[3] Katastrální zákon č. 253/2013 Sb. [online] [2014-04-04]

<www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-253>

[4] Český statistický úřad [online] [2014-01-03]

<http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jihlava>

[5] Povodí Moravy

- <<http://www.pmo.cz/cz/uzitecne/vyznamne-vodni-toky/>>
- [6] MIČKA, T. (2010): Jihlava a její zázemí: regionálně geografická studie (se zaměřením na analýzu vývoje a struktury obyvatelstva, hospodářství a trhu práce) [online] [2012-11-26]
<http://geography.upol.cz/soubory/studium/bp/2010-rg/2010_Micka.pdf>
- [7] Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky [online] [2012-09-10]
<www.aopk.cz>
- [8] KOLEKTIV (2013): Statistický lexikon obcí České republiky 2013. Český statistický úřad, Praha, 856 s.
- [9] Český statistický úřad [online] [2014-03-03]
http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/1302-13-r_2013
- [10] Český statistický úřad [online] [2013-02-04]
<www.scitani.cz/data/2000013/OKRESY/Jihlava/SPOK151_40665.pdf>
- [11] Český statistický úřad [online] [2013-03-04]
<[http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5F004059BE/\\$File/130211001.pdf](http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5F004059BE/$File/130211001.pdf)>
- [12] Kraj Vysočina [online] [2013-03-04]
<www.kr-vysocina.cz>
- [13] Jak se žije v kraji Vysočina, Tisková konference Český statistický úřad [online] [2013-05-04]
<[http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/prezentace_z_tk_jak_se_zije_v_kraji_vysocina/\\$File/csu_tk_jihlava_prezentace.pdf](http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/prezentace_z_tk_jak_se_zije_v_kraji_vysocina/$File/csu_tk_jihlava_prezentace.pdf)>
- [14] Strategie kraje Vysočina2020 [online] [2013-01-03]
<<http://www.kr-urady.cz/strategie-kraje-vysocina-2020/ds-302546>>
- [15] Územně identifikační registr [online] [2012-12-11]
<www.uir.cz>
- [16] Kraj Vysočina – Ředitelství silnic a dálnic
<http://www.rsd.cz/sdb_intranet/sdb/download/prehledy_2014_1_vy.pdf>
- [17] Hrad Roštejn [online] [2012-12-11]
<<http://www.hrad-rostejn.cz/index.php/contact-us/hist>>
- [18] Stříbrné pomezí [online] [2012-12-11]
<www.stribrnepomezi.cz>
- [19] Hornická naučná stezka [online] [2012-12-11]
<<http://www.jihlava.cz/kralovskemesto/pdf/hornicka-stezka-s.pdf>>

- [20] Zákon č. 183/2006 Sb., Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [online] [2012-12-21]
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>>
- [21] Zákon o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.) [online] [2013-12-02]
<<http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1?OpenDocument>>
- [22] Prstnatec májový-vzácná rostlina Meziříčska [online] [2013-04-05]
<<http://www.novinyvm.cz/2397-prstnatec-majovy-dactylorhiza-majalis-vzacna-rostlina-meziricska.html><http://botany.cz/cs/dactylorhiza-majalis-pece/>>
- [23] Portál kulturního a přírodního dědictví Kraje Vysočina [online] [2013-02-04]
<http://www.dedictvivysociny.cz/priroda/natura_2000-12/?id=866>
- [24] Fórum ochrany přírody [online] [2013-04-05]
<<http://www.forumochranyprirody.cz/obnova-lokality-carex-davalliana-v-evl-rybniky-v-poustich>>
- [25] Česká inspekce životního prostředí [online] [2013-03-04]
<http://www.cizp.cz/2885_Poskozeni-Evropsky-vyznamne-lokality-Slapanka-a-Zlaty-potok>
- [26] Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) (č. 254/2001 Sb.) [online] [2013-04-05]
<<http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/2a434831dcbe8c3fc12564e900675b1b/20f9c15060cad3aec1256ae30038d05c?OpenDocument>>
- [27] EVROPA: Účinná protipovodňová opatření v rámci EU [online] [2014-03-02]
<http://neviditelnypes.lidovky.cz/evropa-ucinna-protipovodnova-opatreni-v-ramci-eu-f74-/p_zahranici.aspx?c=A060413_190111_p_zahranici_wag>
- [28] Zákon o lesích (č. 289/1995 Sb.), (lesní zákon) [online] [2013-08-09]
<<http://www.lesnizakon.cz/>>
- [29] Základní vnitrosvazové předpisy Českého zahrádkářského svazu o.s. [online] [2013-03-04]
<http://www.zahradkari.cz/dokumenty/download/zakladni_vnitrosvazove_predpisy.pdf>
- [30] Žďárský deník [online] [2013-12-11]
<<http://zdarsky.denik.cz/z-regionu/lidske-vlasy-neodradily-divoka-prasata-ze-sjezdovky-20121016-qion.html>>

- [31] Vyhláška o obecných požadavcích na využívání území (501/2006 Sb.) [online] [2013-03-04]
<<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=501~2F2006&rpp=15#seznam>>
- [32] Zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí (č. 338/1992 Sb.) (o dani z nemovitých věcí) [online] [2014-02-02]
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>>
- [33] Krádeže kovů by pomohla řešit novela zákona [online] [2013-03-04]
<<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/232353-kradeze-kovu-by-pomohla-resit-novela-zakona/>>
- [34] Článek Policie ČR – Strážníci radí nejlepší vychytávky [online] [2013-11-11]
<<http://jihlava.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Vykradli-vam-chatu-Straznici-radi-nejlepsi-vychytavky-jak-nezvane-hosty-odradit-794>>

OSTATNÍ INTERNETOVÉ ZDROJE:

Regionální informační servis [online][2013-02-03]

<<http://www.risy.cz>>

Regionální rozcestník Jihlavsko[online][2013-02-03]

<www.jihlavsko.cz>

Vysočina na dlani [online][2014-02-03]

<appl.vpapel.net/vpapel/catalogos/ObceVysociny/>

Česká centrála cestovního ruchu [online][2014-03-03]

<www.czechtourism.cz>

Vyhláška federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj o obecných technických požadavcích na výstavbu (č. 83/1976 Sb.) [online] [2013-04-06]

<www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-83>

Vyhláška MMR o obecných požadavcích na výstavbu (č. 137/1998 Sb.) [online] [2013-05-06]

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>> [online] [2012-12-11]

Galerie z Jihlavy [online] [2014-03-04]

<<http://galerie.zjihlavy.cz/jihlava-letecke-fotografie/celkovy-pohled-na-jihlavu-08.html>>

Čistá Vysočina [online] [2014-03-02]

<http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=40292_03>

Cyklostezka Jihlava – Třebíč – Raabs [online] [2012-02-03]

<<http://www.jihlava-trebic-raabs.cz/>>

PREVENCE – Ochrana objektů soukromých osob, Policie České republiky – KŘP Karlovarského kraje (Papežová Zdeňka) [online] [2012-02-03]

<<http://www.policie.cz/clanek/prevence-ochrana-objektu-soukromych-osob.aspx>>

Policie České republiky – KŘP Jihočeského kraje Rozsáhlá kontrola chatových oblastí, Millerová Hana, 2011 [online] [2012-12-11]

<<http://www.policie.cz/clanek/rozsahla-kontrola-chatovych-oblasti.aspx>>

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY:

Územní plán města Telč 2011

Územní plán obce Brtnice 2010

Územní plán obce Kamenice u Jihlavy včetně místních částí Kamenička, Řehořov a Vržanov 2006

ZEMANOVÁ, B. (2013): Územně analytické podklady obce Čížov

<http://www.jihlava.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=5967&id_dokumenty=498073>

Případová studie Luka nad Jihlavou 2006

<http://www.ieep.cz/projekty/ppo/stahuj/Pripadova-studie_Luka-nad-Jihlavou.pdf>

Územní plán obce Velký Beranov 2006

Územně analytické podklady ORP Telč

<<http://www.telc-etc.cz/telc/store/dokumenty/1945.pdf>>

Územní plán Jihlava (v tisku)

Územní plán obce Batelov 2012

Územní plán obce Čížov 2004

Územní plán obce Čížov (v tisku)

9. SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHY V TEXTU:

Tab. 1: Rozdělení obyvatelstva dle věkové struktury na území okresu Jihlava k 26. 3. 2011 (zdroj: Kolektiv (2013))

Graf č. 1: Podíl zemědělské půdy a nezemědělských pozemků v okrese Jihlava k 31. 12. 2013 (zdroj: www.czso.cz)

MAPA 1: Administrativní členění okrese Jihlava v roce 2014

PŘÍLOHY:

1. Případové studie VY10.L.1. Batelov – u Pilského r. a VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík, dotazník podle (Fialová 2004) (1 - 25)
2. Tabulky (1 – 13)
 - 2.1. Charakteristika chatových osad v chatové oblasti Jihlava jihlavská (1 – 7)
 - 2.2. Charakteristika chatových osad v chatové oblasti Křemešnická vrchovina (1 – 2)
 - 2.3. Charakteristika chatových osad v části chatové oblasti Povodí horní Rokytné a Želetavky (1)
 - 2.4. Charakteristika chatových osad v části chatové oblasti Křižanovská vrchovina – západ (1)
 - 2.5. Charakteristika chatových osad v části chatové oblasti Javořická vrchovina (1 – 2)
3. Schéma dotazů pro řízené rozhovory (1 – 3)
4. Fotodokumentace přeplnění kontejneru VY10.H.1. Kosov – u řeky (1 – 2)
5. Tab.č. 3: Statistické údaje ke krádežím vloupáním do rekreačních objektů v okrese Jihlava (1)

6. Mapové přílohy:

- 5.1 MAPA 2. Základní charakteristika okresu Jihlava
- 5.2 MAPA 3. Chatové oblasti, okrsky a chatové osady v okrese Jihlava v roce 2014
- 5.3 MAPA 4. Architektonicko stavební typologie chat v chatových osadách okresu Jihlava v roce 2014

Případové studie chatových osad Čížov – Okrouhlík a Batelov – u Pílského r. inspirovaný (Fialová 2004)

Pro případovou studii byly vybrány osady VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík (dále jen Čížov – Okrouhlík), a VY10.L.1. Batelov – u Pílského r. (dále jen Batelov – u Pílského r.). Existovala zde dobrá spolupráce s chataři, představiteli obce a zástupci stavebních úřadů. Autorka provedla řízené rozhovory pro zjištění podrobnějších informací. Dotazník byl inspirovaný (Fialová 2004) a upravený společně s doc. Bičíkem. Osady mají odlišná umístění. První z nich Čížov - Okrouhlík obklopuje tři rybníky, je izolována v krajině, s obtížným napojením na infrastrukturu. Osada Batelov – u Pílského r. postupně srůstá s městysem Batelov.

Případová studie osady VY10.I.1. Čížov – Okrouhlík

Osada Čížov – Okrouhlík začala vznikat v 50. letech, kdy bylo postaveno 10 % objektů, v 60. a 70. letech výstavba pokračovala, ale nejvíce chat (33 %) pochází z 80. let 20. století. Osada se v posledních letech nerozšířila, ale dochází k přestavbě objektů. Zahrnuje 151 chat, 7 z nich je využíváno celoročně (údaj k 20. 3. 2014). Chaty jsou elektrifikovány, mají vlastní vodní zdroje, topení na tuhá paliva, 60 % chat je napojeno na vějířovitou čističku odpadních vod. Rekreatanti využívají asfaltovou příjezdovou komunikaci, která je přetížená. Parkují nejen na vlastních pozemcích, ale i v lese, kde je to zakázané.

Obr. 1: Následky polomů 2013
Zdroj: Pešková (2013)

Obr. 2: Detailnější fotografie.
Zdroj: Pešková (2013)

Většina chat stojí na soukromých pozemcích s výjimkou dvanácti, které stojí na pozemcích obce Čížov. Novější chaty bývají oplocené. Osada leží nedaleko obce Čížov

a správně pod ni spadá. V novém územním plánu, který bude publikován v roce 2016, zastupitelstvo obce žádá po zpracovateli, aby se důkladně věnoval osadě Okrouhlík, především z hlediska infrastruktury (dopravní), rozvoje volnočasových aktivit atp. Obec usiluje o získání dotačního titulu od kraje Vysočina, aby se podílel na rozvoji lokality. Kraj se bude podílet, poté co se prokáže nadmístní zájem o oblast. V novém územním plánu chce také vymežit místa pro rozšíření rodinné rekreace v osadě Okrouhlík. Osada leží v mimořádně hodnotné krajině, hojně využívané k cykloturistice a pěším výletům. Dostupnost od okraje Jihlavy je 15 minut automobilem a 30 minut autobusem. Chaty jsou architektonicky pestré, z důvodu odlišného období vzniku, přestavbám a benevolentnímu územnímu plánu. V osadě je pouze jedna chata méně udržovaná.

Obr. 3: Pohled na chatovou osadu od Středního Okrouhlíku.

Zdroj: Nováková (2012)

Obr. 4: Panoramatický pohled na „českou stranu“ v Čížov – Okrouhlík.

Zdroj: Nováková (2012)

Případová studie osady VY10.L. Batelov – u Pilského r.

Chatová osada začala vznikat v 70. letech 20. století, kdy bylo postaveno téměř tři čtvrtiny (73%) chat. V 80. letech bylo postaveno 19% chat a zbytek v 90. letech 20. století. Zde leží 78 objektů, 4 z nich jsou využívány trvale (k 1. 2. 2014). Osada je elektrifikována, s vlastními vodními zdroji, topení na tuhá paliva. V obci byla na podzim roku 2013 zkolaudována nová kanalizaci oddělující splaškové vody od dešťové, na osadu se to ale nevztahuje. V osadách jsou jímky, které se podle chatařů pravidelně vyvázejí, ale podle společností, které zajišťují služby vyvážení ne. Příjezdové cesty jsou částečně zpevněné štěrkem (jedna z cest je udržována více kvůli pěší stezce k místu, kde K. Havlíček. Borovský skládal svoji

Obr. 5: Pamětní deska na místě, kde K. H. Borovský komponoval svoji dumku, ležící 20 m od osady v lese.

Zdroj: Nováková (2013)

dumku. Chaty postavené ve svahu jsou výjimečně oploceny. Osada leží na okraji městyse Batelov, vzdálená 19 km od Jihlavy. Architektura chat je poměrně jednotná (převaha chat ze 70. let 20. století).

Obr. 6: Pohled na osadu Batelov – u Pilského r.

Zdroj: Nováková (2013)

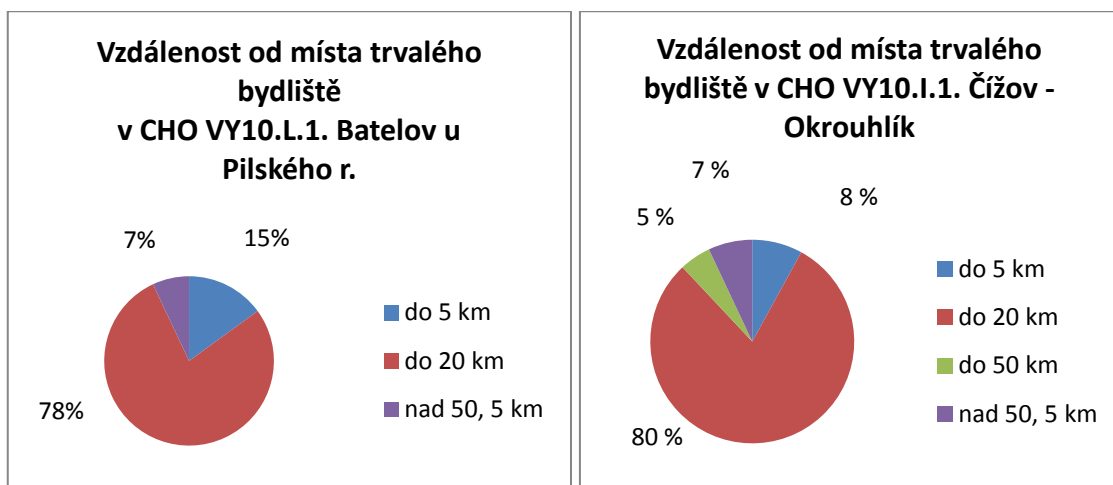
Obr. 7: Pohled na osadu Batelov – u Pilského r.

Zdroj: Nováková (2013)

Rozšiřující dotazník (inspirovaný Fialová 2004)

Dotazník byl upravený společně s doc. Bičíkem. Původně byly v odpovědích zařazeny i jiné kategorie výběru, ale pokud nebyly žádným chatařem zvoleny, nebyly zaneseny ani do legendy (př. doprava samotným autobusem v otázce č. 6).

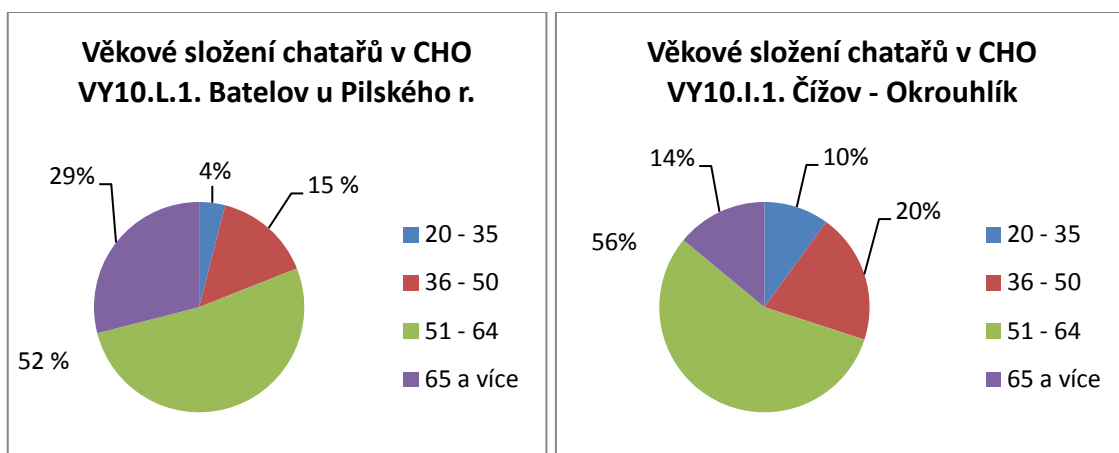
1. Vzdálenost od místa trvalého bydliště

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014) Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V CHO Batelov u Pilského r. je více než většina chatařů občany Jihlavy, která je vzdálena 19 km od Batelova. Pouze 3 chataři spadají do kategorie vzdálenosti delší než 50, 5 km. Jedná se o 2 občany z Prahy a jednoho obyvatele Brna. Podobně je tomu v CHO Čížov – Okrouhlík, kde 67 chatařů má trvalý pobyt v Jihlavě, která je vzdálena 7 km.

2. Věkové složení chatařů

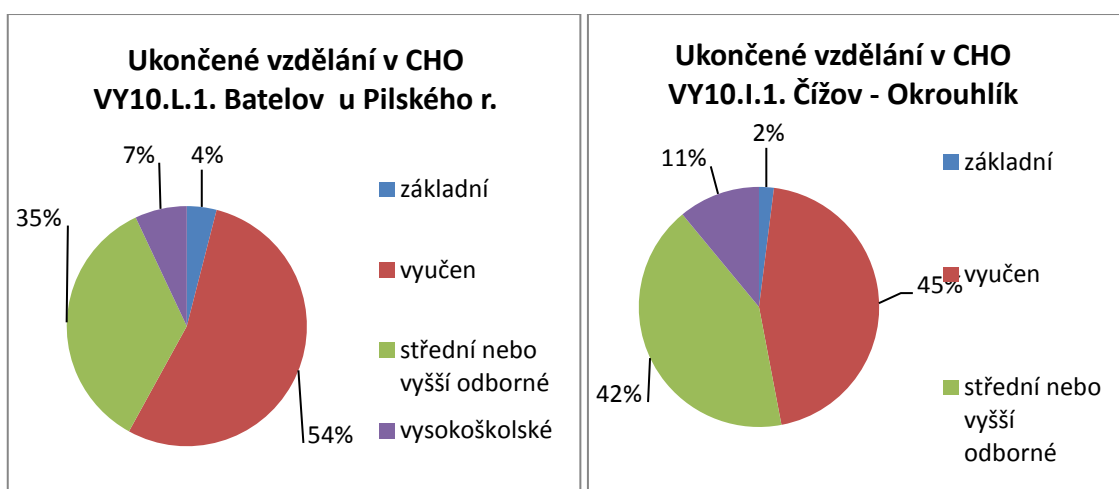

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Věkové složení chatařů je odlišné především v kategoriích 20 – 35 a 65 a více. V CHO Batelov u Pilského r. převažuje složka obyvatelstva ve věku 65 let a více (zaujímá 29% dotazovaných chatařů), oproti CHO Čížov – Okrouhlík, kde je tato kategorie zastoupena 14 %. K masové výstavbě chat v CHO Batelov – u Pilského r. došlo v 70. letech (73% chat), proto je kategorie 65 a více silně zastoupena, ve srovnání s Čížovem - Okrouhlíkem, kdy je tato kategorie zastoupena 14 %. O 4 % více je zastoupena škála 51 – 64 a o 21 % silněji zastoupena mladší složka obyvatelstva (20 – 35 a 36 – 50). Je to dáno postupnou obměnou generací (odkup, výstavba i přeměna objektů druhého bydlení na objekty trvalého bydlení) v CHO Čížov - Okrouhlík.

3. Ukončené vzdělání

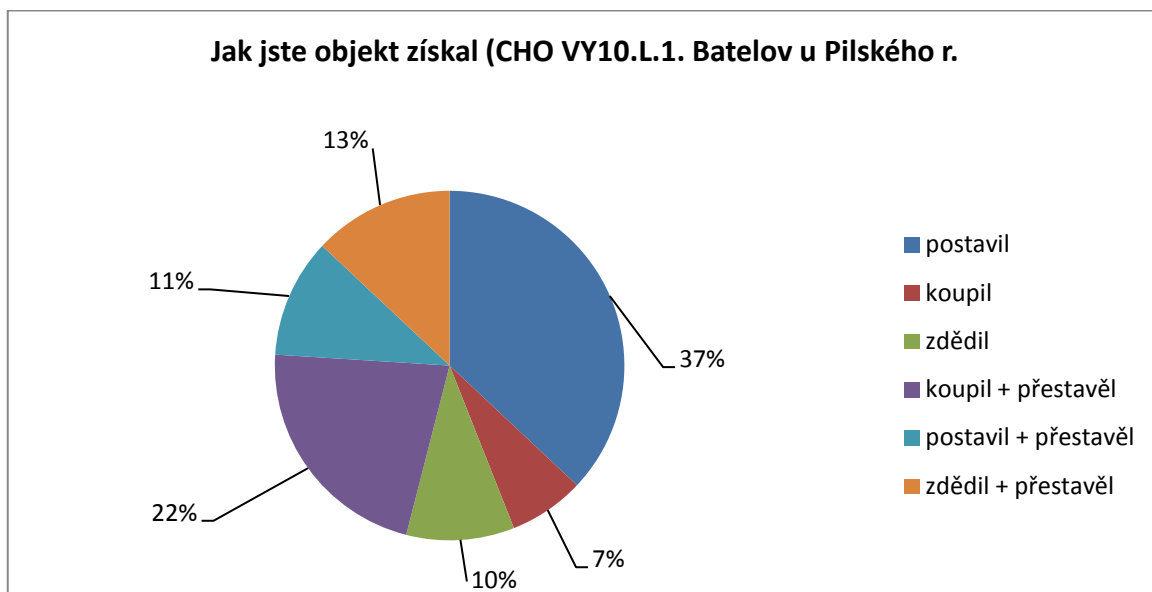

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

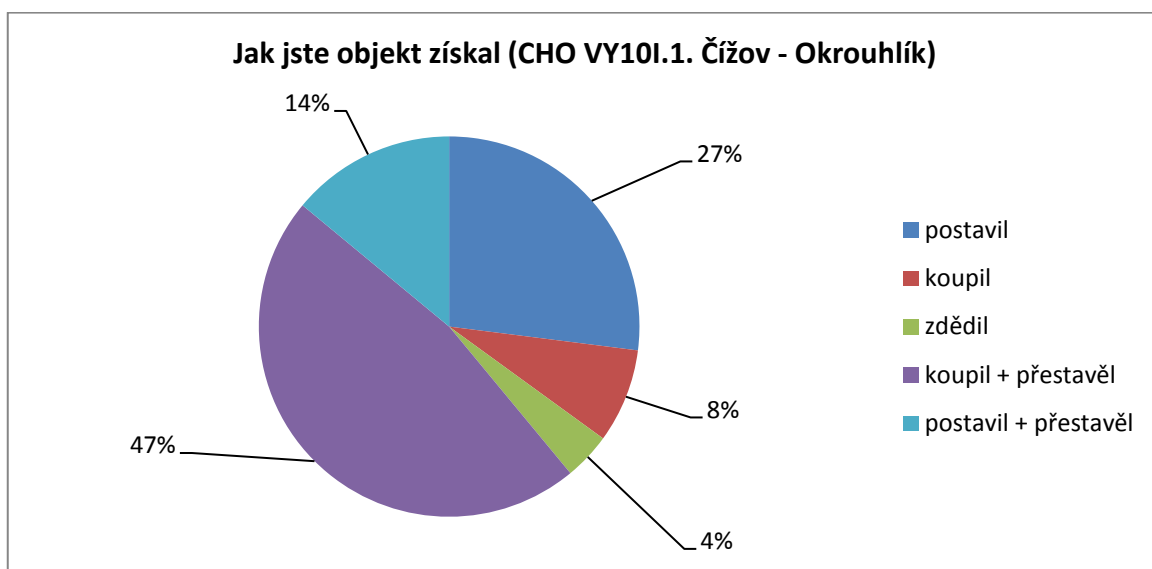
Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V CHO Čížov – Okrouhlík je silnější zastoupení rekreatů s vysokoškolským vzděláním (o 4% více se středním nebo vyšším odborným (o 7 % více). Chataři s nejvyšším ukončeným vzděláním – vyučen, převažují o 9% a se základním o 2 % v CHO Batelov – u Pilského r. Je to dáno zejména zastoupením starší složky rekreatů.

4. Způsob získání objektu

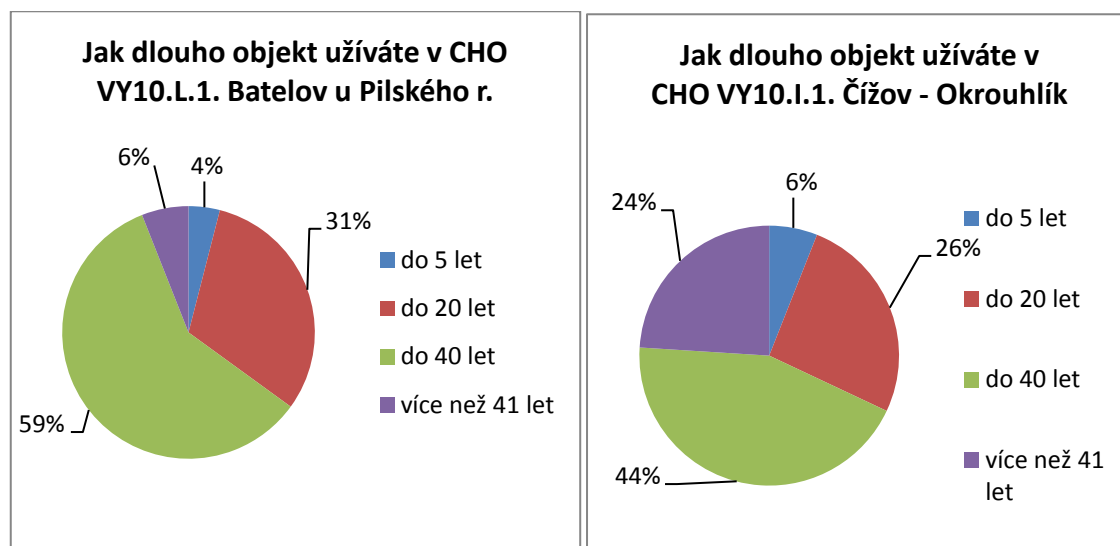
Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V CHO Čížov – Okrouhlík téměř polovina chatařů (47%) objekt koupila a přestavěla. V CHO Batelov - u Pilského r. zdědilo objekt 23% dotazovaných chatařů (13% z nich si objekt ještě přestavěli).

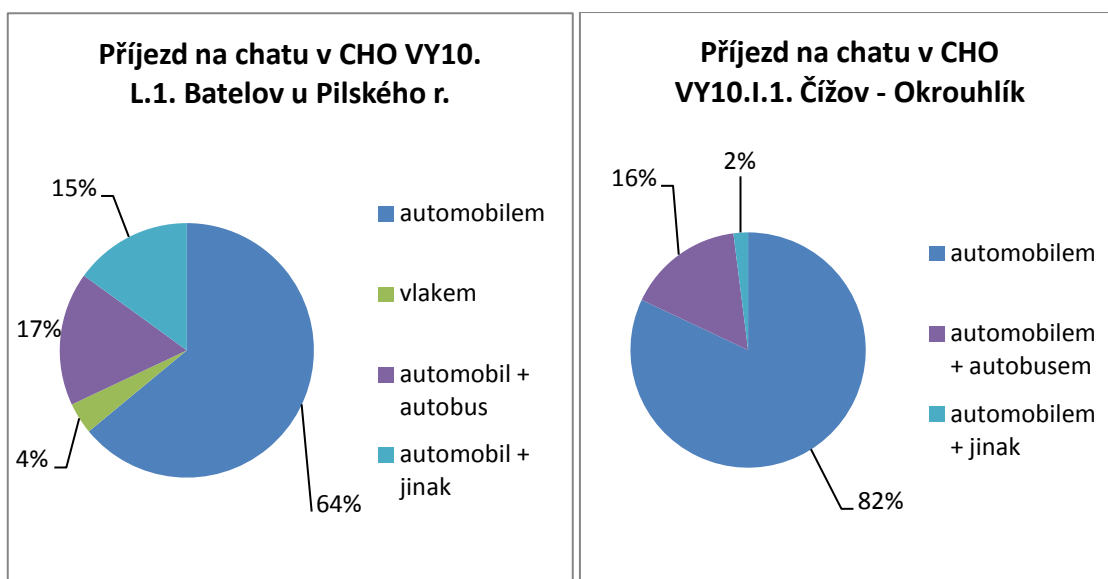
5. Doba užívání objektu

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014) Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V osadě Batelov – u Pilského r. jsou objekty užívány nejčastěji věkovou kategorií do 40 let. V osadě Čížov – Okrouhlík je také tato kategorie procentuálně nejvíce zastoupena, ovšem objekty užívané kategorií nad 41 let mají výrazně vyšší zastoupení, a to o 18 % ve srovnání s osadou Batelov - u Pilského r.

6. Způsob příjezdu na chatu

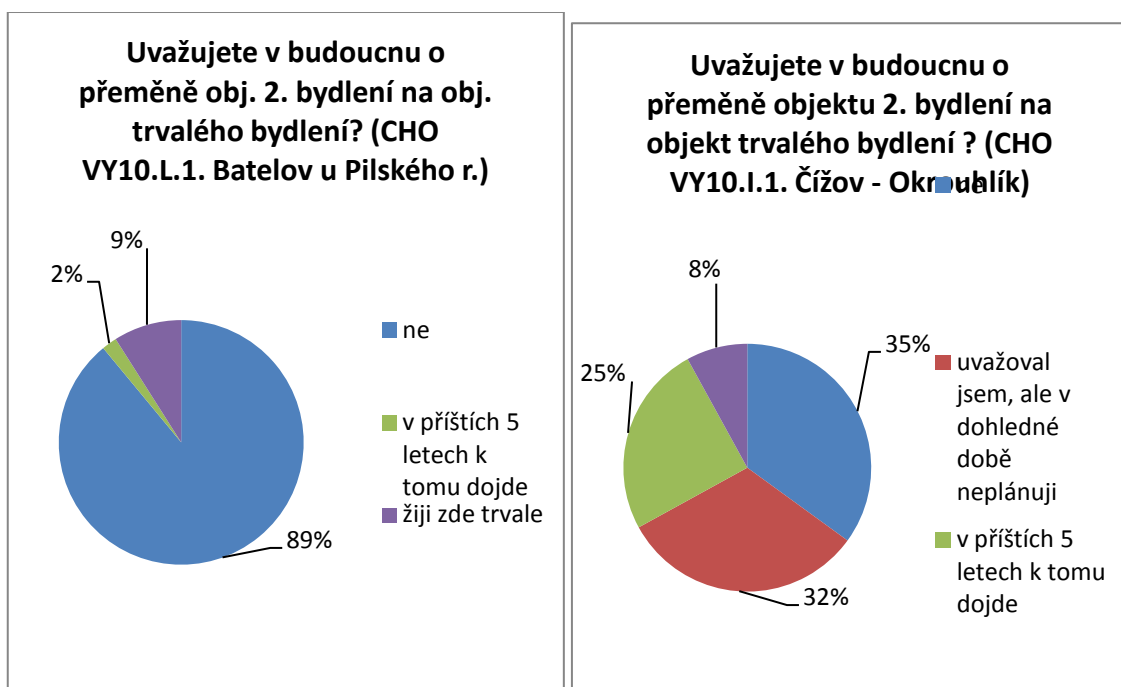

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V obou osadách je výrazná převaha dojížděky automobilem. V CHO Okrouhlík je příjezdová komunikace velice přetížená. Starosta obce, pan Přemysl Moravec, prováděl ve 4 pracovních dnech a o víkendu v červenci 2012 šetření frekvence průjezdu osobních automobilů a došel k závěru, že v nejrůšivějších hodinách mezi 15. až 18. hodinou měřeným úsekem v chatové osadě projedou v průměru 4 automobily za minutu.

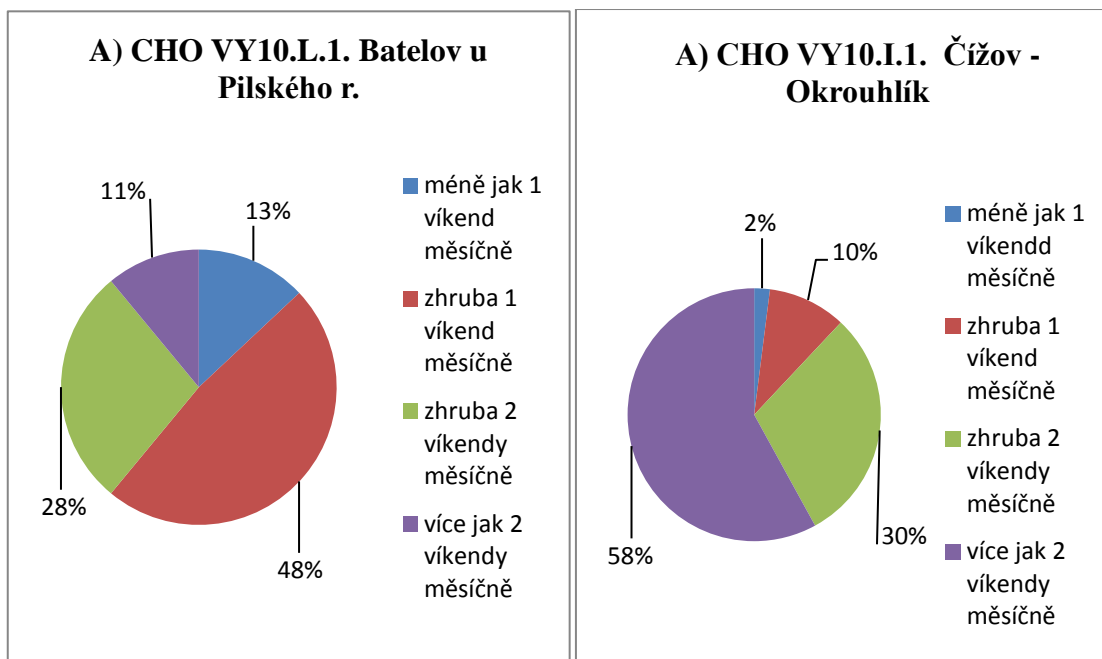
7. Přeměna objektů druhého bydlení na objekt trvalého bydlení

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014) Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V CHO Batelov – u Pílského r. 89% rekreatantů neuvažuje o přeměně. Nejčastějším důvodem byl problém se zamrzlou vodou v zimě a komfort, který si mohou dopřát v bytech (nemusí topit pouze tuhým palivem). V osadě Čížov - Okrouhlík se došlo ke zcela odlišným výsledkům. O přeměně neuvažuje pouze 35% chatařů. V souvislosti se zlepšujícím se infrastrukturním vybavením je přeměna v zájmu chatařů, ale ne v příliš velkém zájmu ze strany obce.

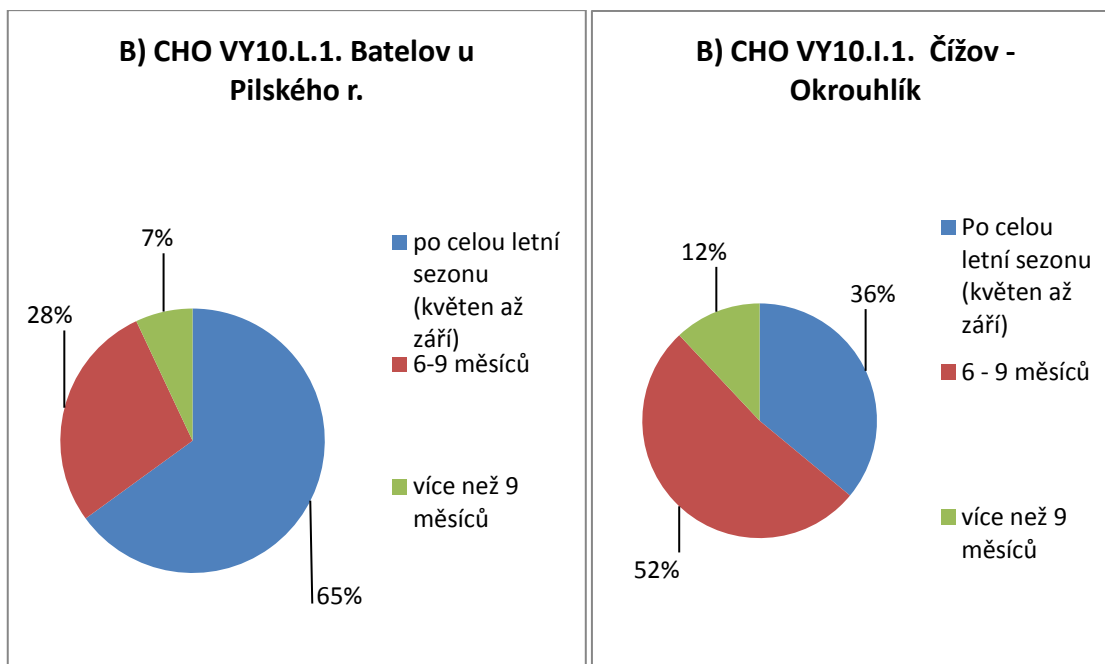
8. Po jakou dobu v roce je objekt využíván?

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

V CHO Čížov – Okrouhlík je 58 % objektů využíváno častěji než 2 víkendy v měsíci. Tato skutečnost je ovlivněna infrastrukturním vybavením a postupnou přeměnou objektů druhého bydlení na objekty trvalého bydlení, podobně jak je tomu v Černošicích (Neubergová, Hykš, 2012). V CHO Batelov - u Pilského r. jsou objekty nejčastěji navštěvovány 1 víkend v měsíci. V zimních měsících především zkontrolovat objekty před zloději.

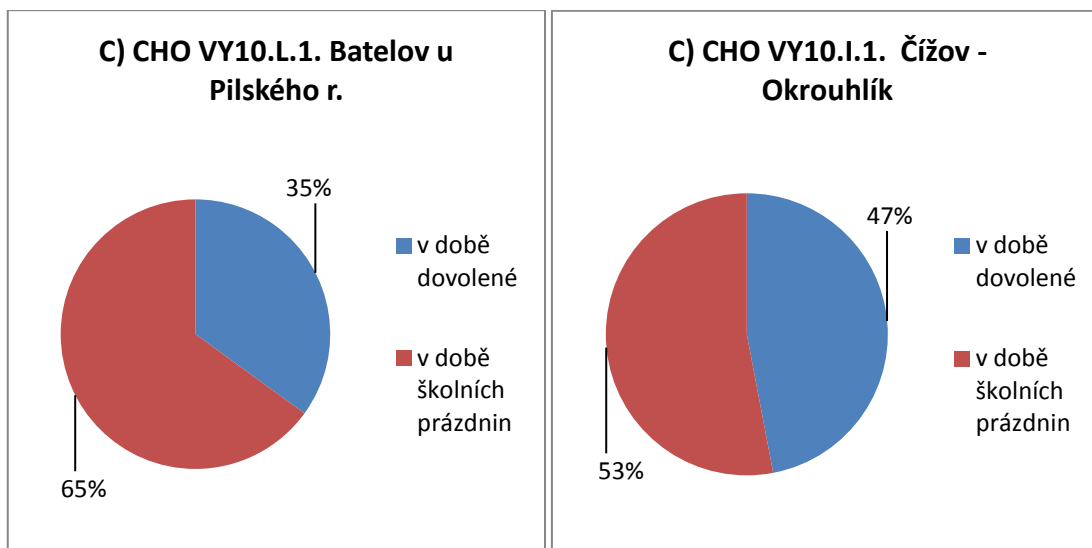

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Rekreanti CHO Batelov u Pilského r. využívají objekt z 65 % po celou letní sezónu (květen až září) a pouze 7% rekreatantů objekt využívá více než 9 měsíců. V CHO Čížov – Okrouhlík využívá 12% chatařů objekt více než 9 měsíců. Nejvíce však (52 %) rekreatantů chatu obývá téměř celý rok mimo zimní období, čili 6 až 9 měsíců. Jak uvádí Fialová (2004) v obou osadách dochází ke specifickému trávení volného času. Avšak životní styl rodiny rozlišující „ zimní a letní“ organizaci se uplatňuje především v Batelov u Pilského r., přičemž v letní sezóně rodina hospodaří ve dvou domácnostech a trpí jakousi „prostorovou schizofrenií¹.“ (Fialová 2004).

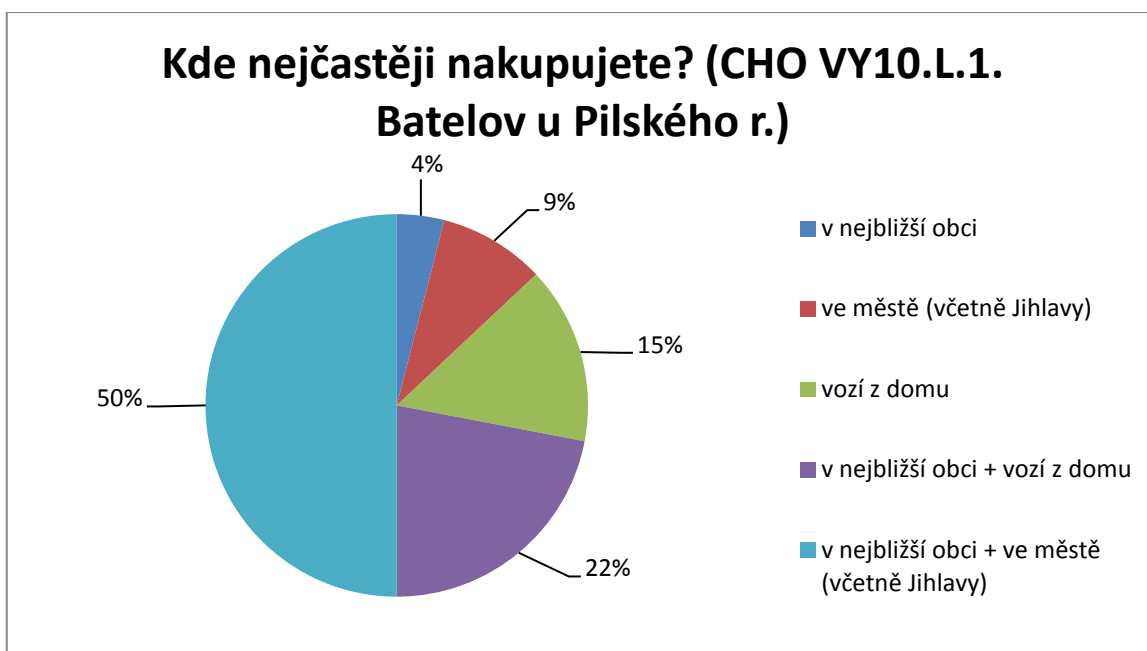
¹ Jedná se o rozdělení života mezi dvě bydliště se stálým pohybem mezi nimi (Fialová 2004).

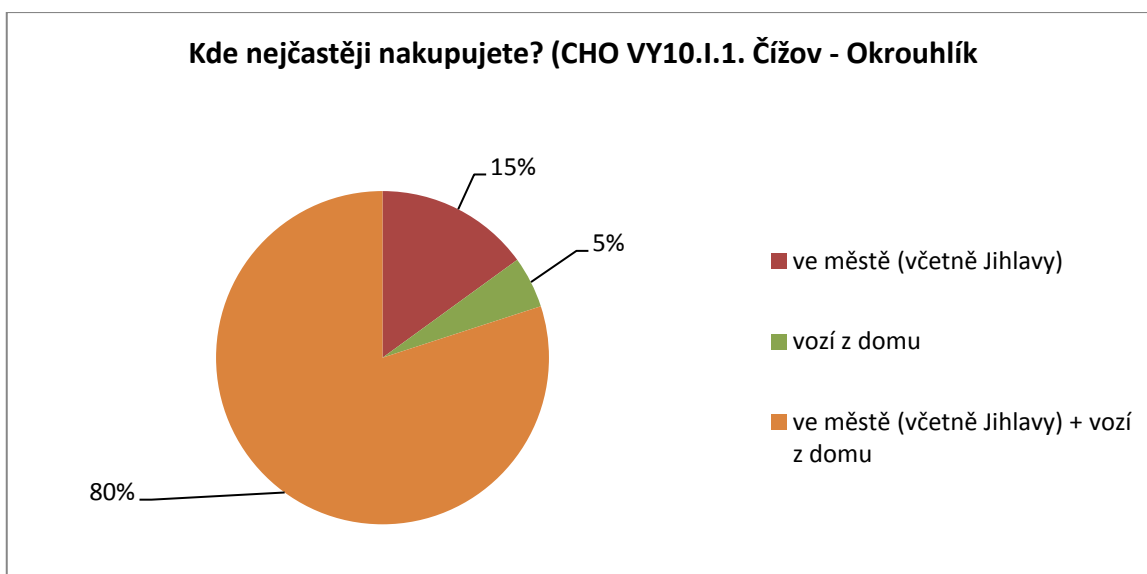
Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování

9. Nakupování

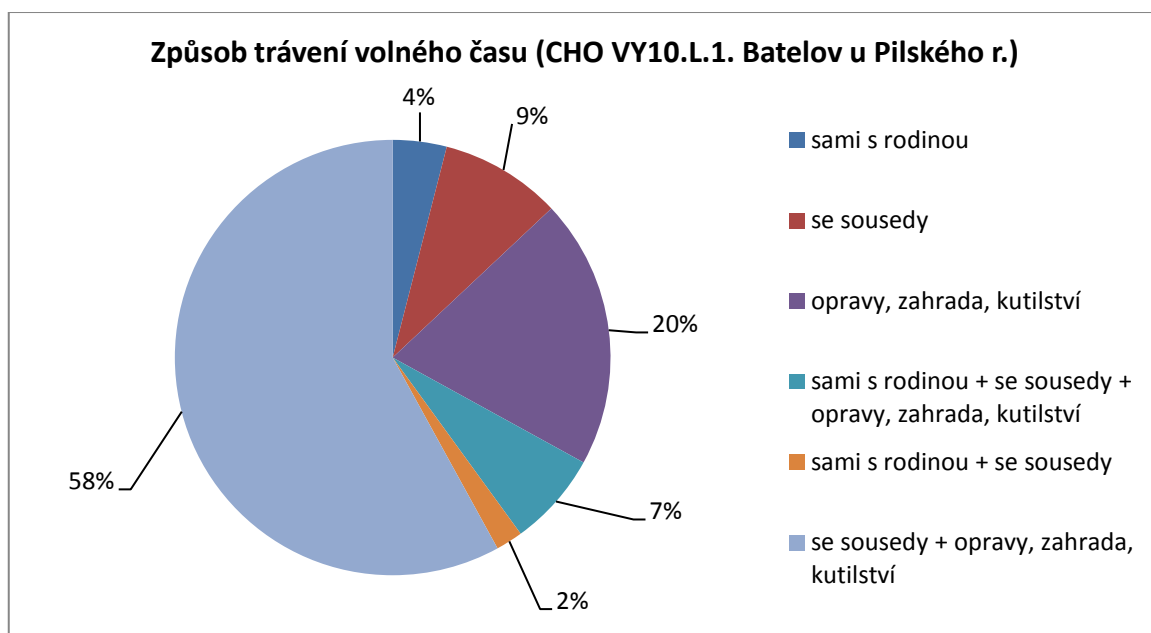
Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

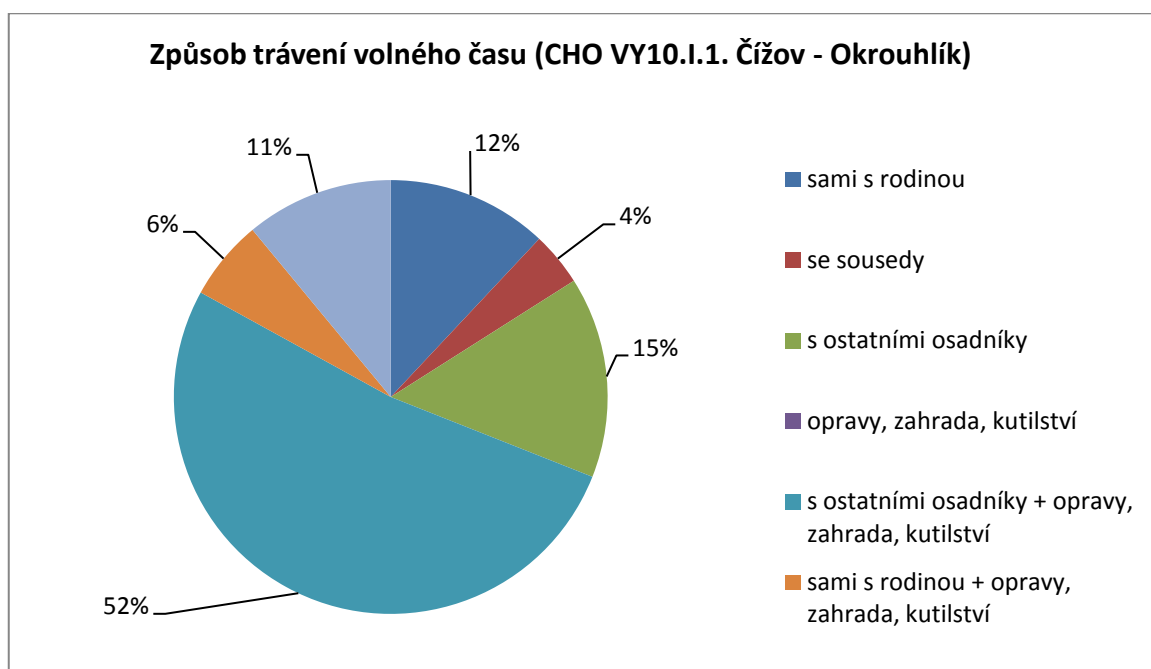
Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Tyto 2 grafy jsou nejodlišnější, z důvodu absence obchodu v nejbližší obci Čížov pro osadu Čížov – Okrouhlík. Většina chatařů jsou občané Jihlavy, tudíž nakupují ve městě Jihlava a tím pádem vozí i z domu (včetně Jihlavy). V Batelov u Pilského r. by byl graf shodnější, kdyby v městyse neexistovaly služby potravin a pohostinství. Padesát procent rekreatantů využívá místní obchody k nákupu čerstvých surovin (především pečivo, maso), dále k nákupu zboží, které nečekaně dojde a zbytek vozí z domu. I zde jsou nejvíce zastoupeny občané Jihlavy, kteří vozí z domu (včetně Jihlavy).

10. Trávení volného času

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

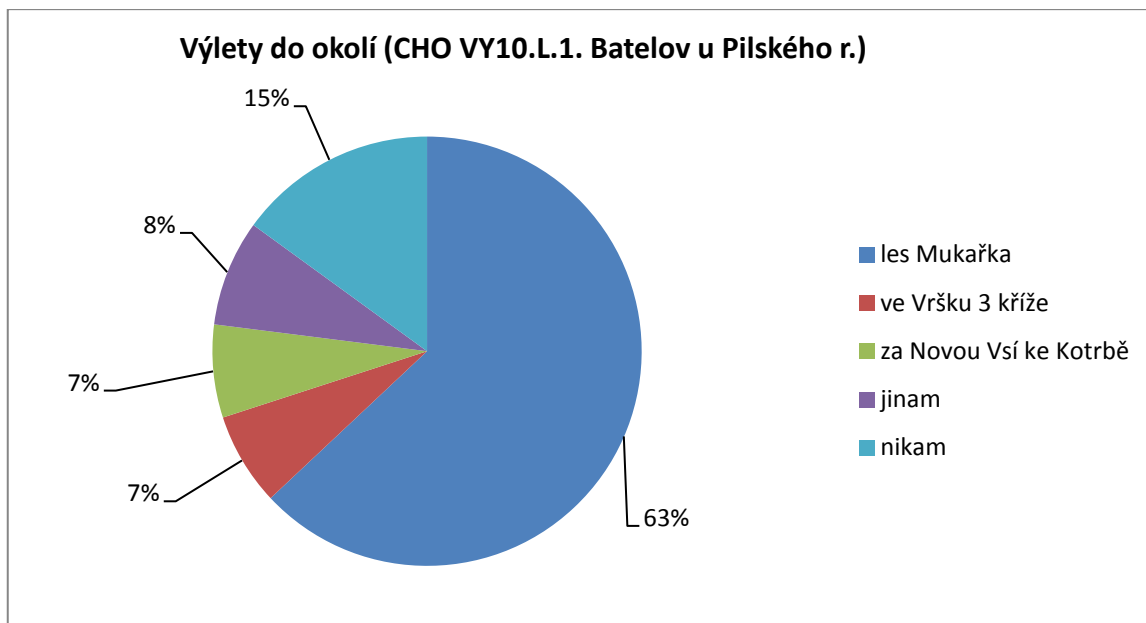

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

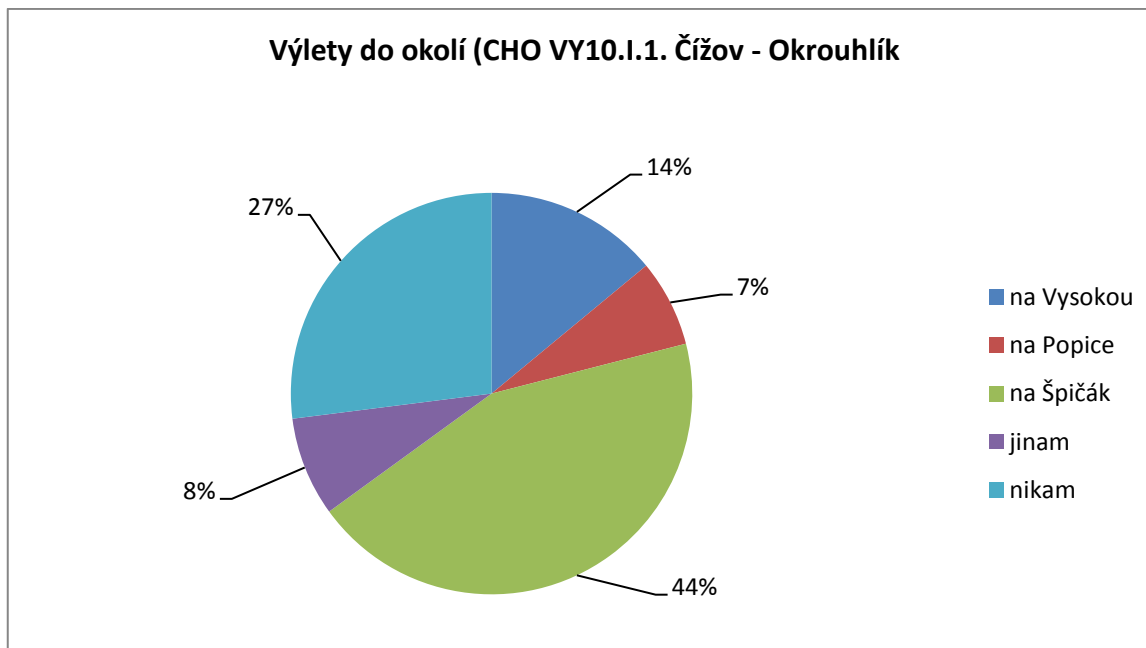
V CHO Čížov – Okrouhlík nejvíce chatařů (52%) označilo možnost trávení volného času s ostatními osadníky + opravy, zahrada, kutilství. V CHO Batelov u Pilského r. respondenti nejčastěji uváděli možnost se sousedy + opravy, zahrada, kutilství (58%). V této osadě osadní výbor zanikl v roce 2010, úmrtím vedoucího osadního výboru a jeho funkci nikdo dosud nenahradil. Chataři mají rozporuplný názor na obnovení

osadního výboru, starší by uvítali společné akce a mladším rekreantům vyhovuje současný stav.

11. Výlety do okolí

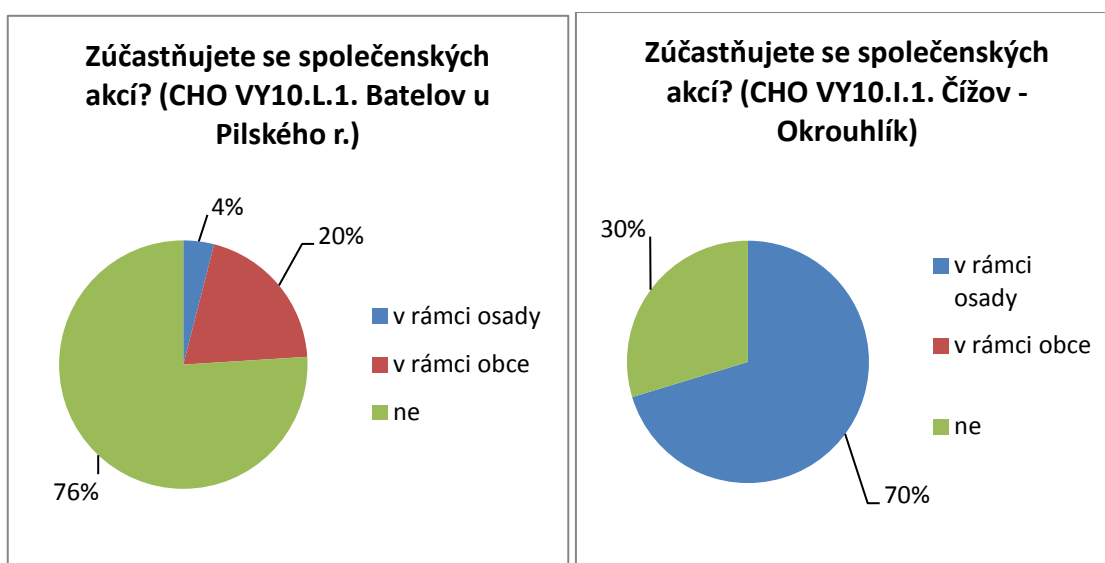

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

12. Účast na společenských akcích

Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014) Zdroj: z dotazování chatařů, vlastní zpracování (2014)

Při prvním terénním průzkumu v osadě Čížov – Okrouhlík autorka přijela do osady v den, kdy probíhala schůze osadního výboru. Osadní výbor funguje výborně, i podle slov starosty obce. Osadníci se sdružují, pořádají sportovní, kulturní a jiné akce. Třicet procent chatařů se strání, společných akcí a někteří dokonce uváděli, že jsou zásadně proti. V CHO Batelov u Pilského r. se 76% chatařů žádných akcí nezúčastňuje. Na druhou stranu v městyse Batelov se konají zábavy, plesy, hasičské soutěže a jiné události, které navštěvuje 20 % chatařů.

13. Kvalifikovaný odhad přírůstku tržby v místních obchodech a pohostinstvích v období VI. – VIII. měsíce v roce.

Na kvalifikovaný odhad přírůstku tržby chataři v období VI. – VIII. měsíce v roce, se autorka tázala v místních obchodech a pohostinstvích. Nejprve dotazovaným objasnila pojem kvalifikovaný odhad a poté se dotazovala. Někteří respondenti odpověděli bez hlubšího zamyšlení (viz autorčiny poznámky v tabulce).

Tab. 1: Kvalifikovaný odhad přírůstku tržby v obchodech a pohostinstvích městyse Batelov v období VI. – VIII. měsíce v roce 2013

Restaurace na Západě	3 %	Tomáš Turňa (číšník) , Chataři přispívají 3%. „Čas od času zajdou, ale spíše popíjí na chatách. Zvýšené tržby v tomto období mají především díky cyklistům.“	Číšník se v době dotazu zamyslel a do diskuze o kvalifikovaném odhadu zapojil i další členy provozovny.
Můj obchod	nedokáží odhadnout	Lan Vu Thi Kim (majitel)	Nejprve se autorka dotazovala pokladní, která nechala zavolat majitele, a ten nedokázal odlišit chataře od místních.
Konzum U Hradeckých	10 %	Antonín Hradecký (majitel) „Chataři chodí nakupovat čerstvé pečivo a věci, které zapomenout koupit nebo nečekaně dojde.“ „Horentní částky neutrácí.“	Autorka hovořila s majitelem a dvěma prodavačkami a nad odpovědi se příliš nerozmýšleli.
Maso uzeniny	4%	Zdeňka Mariňáková (prodavačka)	Původně se autorka v tomto obchodě neměla v plánu dotazovat, ale někteří chataři při dotazníkovém šetření zmiňovali tento obchod jako jediný využívaný.
Restaurace U Formánků	8%	Vladimír Háva (hospodský)	Hospodský se příliš nezamýšlel.
Zlatý lev	10%	Zdeněk Valenta (provozovatel) „Chataři chodí v létě hodně, k pivu si také zakousnou utopence atp. Podotýká, že v tomto období utrácejí spíše cyklisté než samotní chataři.“	Zlatý lev je lokalizovaný nejbližší osadě. Provozovatel se hluboce zamýšlel na odpovědi.

Flop smíšené zboží	7%	Jana Holubová (prodavačka)	V létě chodí chataři pro čerstvé suroviny.
Hospoda Na Mýtě	3%	Leona Kroupová (hospodská)	Hospoda je daleko od osady, proto je přírůstek nízký.

Zdroj: z dotazování, vlastní zpracování (2014)

SWOT analýza VY10.L.1. Batelov u Pílského r.:

SILNÉ	SLABÉ
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšená daň z nemovitosti • Přísné regulativy pro výstavbu nových chat • Revitalizovaný Pílský rybník • Vlastní studny • Podpora místních služeb (potravin, hospoda, řemeslnické práce) • Centrální poloha v přírodě na okraji městyse • Houbaření, zahrádkaření • Využívání dotací ze Strukturálních fondů EU k zbudování infrastruktury • Turistika, cykloturistika • Převážně nízká kriminalita 	<ul style="list-style-type: none"> • Žádné poplatky za odvoz komunálního odpadu • Absence ČOV v osadě • Vysoký věkový průměr vlastníků druhého bydlení
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Obnovení osadního výboru • Možnost rozšíření osady podle ÚP • napojení na obecní kanalizaci • Zpevnění komunikací v osadě • Napojení chat na obecní vodovod • Rozvod elektřiny zemi • Zpřísnění požadavků na vyvážení jímek • Zavedení poplatků na rozvoj osady • Zavedení poplatků za svoz komunálního odpadu • Podpora manuálních činností, kutilství • Útěk od stresů velkoměstského života 	<ul style="list-style-type: none"> • Kůrovec • Možný pád stromů • Přetékající jímky • Častý vznik černých skládek • Nevyvážení jímek • Trvalé bydlení

V roce 2013 byla zkolaudována nová obecní kanalizace, oddělující splaškové vody od dešťových. Žádná z chat není napojena, ale možnost napojení je reálná z důvodu blízkosti zakončení. Skládky ve zdejší osadě jsou stále aktuální.

Na základě terénního průzkumu se s touto problematikou potýkají nejvíce v této osadě. Opatřením by mohli být fotopasti, které starosta obce, pan Jiří Doležal navrhuje, z důvodu možného odcizení. V nejfrekventovanějších místech výskytu skládek jsou instalovány cedule. V osadách jsou prováděny kontroly. Paradoxem je možná separace a nulové poplatky za svoz komunálního odpadu.

Obr. 8: skládka v osadě
Zdroj: Nováková (2013)

Obr. 9: jedna z mnoha cedulí v osadě
Zdroj: Nováková (2013)

V roce 2011 byl zřízen sběrný dvůr pod správou městyse Batelova. Do sběrného vozu mohou ukládat věci všichni lidé, kteří jsou vlastníky nějaké nemovitosti v Batelově (tedy i chaty). Svoz probíhá dvě soboty v měsíci. Množství a rozsah skládek, se díky tomuto kroku výrazně zlepšil. V rámci výhod Mikroregionu Třeštsko, si chatari mohli zdarma vyzvednout kompostér.

Obr.10: vhodně umístěné kontejnery uvnitř osady
Zdroj: Nováková (2013)

Obr. 11: dotovaný kompostér
Zdroj: Nováková (2013)

Zvýšená daň z nemovitosti je vhodným navýšením obecního rozpočtu v poměru, jak stávající chaty limitují rozvoj území. Nulové poplatky za svoz odpadů jsou možnou kompenzací za zvýšenou daň z nemovitostí.

Rozšíření osady je reálné, avšak podle územního plánu jsou vymezená místa pro rodinnou rekreaci v soukromém nikoliv obecním vlastnictví.

Většina cest v osadě je částečně zpevněná, ale některé komunikace mají nezpevněný povrch. Obec čerpala dotace z Programu obnovy venkova na opravu lesních cest (navezení štěrku). Cesty vedoucí k turisticky atraktivnímu místu ve Vršku, kde K. H. Borovský komponoval svoji dumku, jsou zpevněné na rozdíl od ostatních.

Obr. 12: částečně zpevněná komunikace financovaná z nezpevněná, pouze vyjeté koleje k druhé části osady Strukturálních fondů EU a zcela

Zdroj: Nováková (2014)

SWOT ANALÝZA (ČÍŽOV - OKROUHLÍK)

SILNÉ	SLABÉ
<ul style="list-style-type: none"> • kontrola Policií ČR • čistička odpadních vod • vlastní vodní zdroje a 2 centrální studny pro celou osadu • vhodná poloha v přírodně hodnotné krajině a v blízkosti Jihlavy • vodní plochy • lesy • kvalitní životní prostředí • podmínky pro turistiku, houbaření • odreagování se především městského obyvatelstva • povolení k vjezdu do osady • reproduktory varovného systému na pláži • dobře fungující osadní výbor • společné prostory (hospoda U Billa, veřejné WC, převlékárna) • internet v osadě • akce pořádané osadním výborem (kulturní, sportovní, letní) • pravidelné schůze společně se starostou obce • rozvoj manuálních činností, kreativita, kutilství, 	<ul style="list-style-type: none"> • krádeže dřeva, pytláčení ryb chataři • koupání psů ve středním Okrouhlíku • hluk motodromu • dlouholetí dlužníci za komunální odpad a za pokrytí služeb • černé skládky (především na u cesty na Vysokou) • zbytečně nízká daň z nemovitosti • absence obchodu v nejbližší obci • svod z okapů napojen na kanalizaci zakončenou ČOV, správně to má být svedeno na kanalizaci dešťovou • neudržovaná 1 chata • území v periferní poloze • stížnosti na způsob lesního hospodaření • omezování autobusových a vlakových spojů

zahrádkaření <ul style="list-style-type: none"> většina příjezdových cest má asfaltový povrch a jsou udržované celoročně elektřina tažená zemí hráze rybníku v pořádku 	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> dvě dotazníková šetření v osadě poplatky obci za služby materiální podpora ze strany obce centrální biokontejner podpora turistického ruchu rozšíření osady Sportovní klub SK Okrouhlík Společná hospoda U Billa Retarder kvůli bezpečnému provozu Napojení všech osadníků na ČOV Odbahnění rybníku V zastupitelstvu Čížova – agenda osada Okrouhlík Navýšení poplatku na služby chatařům Menší benevolence ve výstavbě nových objektů v osadě plynofikace 	<ul style="list-style-type: none"> pytláctví, krádeže přetížená příjezdová cesta nedodržování rychlosti v osadě pád stromů otevření krajiny polomy 2013 přeměna objektů druhého bydlení na obj. trvalého bydlení nedodržování rychlosti v osadě žhářství nepovolená parkování v lese a na obecních pozemcích

Poplatky obci za služby ve výši 200 Kč za objekt je pro chataře únosný, ale podle slov starosty pana Přemysla Moravce, zdaleka nepokryje vše, co obec vydá ze svého vlastního rozpočtu na podporu a rozvoj osady. Druhým poplatkem je 618 Kč za odpady/nemovitost. Kontejnery v osadě jsou na komunální odpad, plast, papír, sklo a bioodpad. Jednou za rok obec zajišťuje svoz železného šrotu a dvakrát ročně velkoobjemový odpad, aby se předešlo skládkám v lese, které vznikaly nejčastěji podél cesty směrem na Vysokou. Svoz komunálního odpadu v sezoně probíhá třikrát v týdnu a mimo sezonu jednou za dva týdny. Tříděný odpad a bioodpad mají jiný režim (stejný režim jako v obci Čížov), plast (jednou za dva týdny), sklo (jednou za měsíc), papír (jednou za tři týdny). Plastový a papírový odpad bývá někdy přeplněn, v takových případech se objednává individuální svoz, kterým se zvyšují náklady.

Zákaz koupání psů v rybnících uvnitř osady je platný už několik let. V roce 2011 byly nainstalovány cedule informující o zákazu, i přesto jej všichni chataři nerespektují.

Obr. 13: Nainstalovaná cedule, informující o zákaze koupání psů
Zdroj: Nováková (2013)

Stěžují si na nedostatečné zabezpečení ze strany obce. Podobně je tomu s pytláčením ryb a nepovoleným odcizením dřeva z obecních lesů.

Každoročně je odcizeno několik m³ dřeva. Fotopasti nemají podle slov starosty obce Čížov řešení. Přestože dochází ke kontrolám, chataři jsou vzájemně domluveni, v případě kontroly si zavolají a pilu vypnou.

Motodrom v sousední obci ruší poklidný život na chatách.

Díky reproduktorům varovného systému na pláži Horního Okrouhlíku, osadníci slyší rozhlas z Čížova. Varovný upozornovací systém je rovněž napojený na Hasičský záchranný sbor Jihlava.

Obec materiálně zabezpečuje osadu (např. štěrk na zimu, oprava retarderů, asfalt, atp.). Někteří osadníci štěrk využívají k soukromým účelům a ostatní chataři

**Obrázek 14: štěrk poskytnutý chatařům ze strany obce
Zdroj: (Nováková 2013)**

Chataři byli zvyklí pálit bioodpad na svých pozemcích, v horším případě zavážet struhy a vozit ho do lesa. Obec nechala nainstalovat centrální biokontejner, který zpočátku nebyl příliš využíván a problém s výskytem skládek bioodpadu v lese trval i nadále. Obec pohrozila zrušením centrálního biokompostéru a při výborné spolupráci představitelů osadního výboru se starostou obce Čížov, panem Přemyslem Moravcem došlo k intenzivnímu využívání a problém se vyskytuje spíše ojediněle.

Obr. 15: biokontejner pro osadu
Zdroj: Nováková (2014)

Chata je obklopena lesem, proto je zde nebezpečí pádu stromů. V červenci 2013 došlo

Obr. 16., 17., 18. a 19. : Polomy (2014)
Zdroj: Pešek, Urbánek (2014)

k polomům (popadalo téměř 4 m³). Pád stromů spadl na chaty a na 5 aut. Žádná z chat nemusela být zbořena, ale došlo ke značnému poškození střech.

Chataři si stěžovali na kácení lesa v minulosti, avšak starosta obce oponoval, že došlo k vykácení lesa a následné výsetbě podle lesního hospodářského plánu

Na kořenovou čističku odpadních vod (dále jen ČOV) s předřazeným septikem je napojeno 65% chat. Obec usiluje o napojení všech., avšak neexistuje zákonný prostředek, který by přinutil k napojení na kanalizaci. Obec nechává u vybraných nenapojených objektů provádět kontroly. Avšak kontrolování chataři se podle slov starosty obce seženou potvrzení o vývozu. Jestliže je neznámá nelegální cesta odvodu splašků „trativod,“ pak je to nezjistitelný problém. Na Odboru životního prostředí v Jihlavě se autorka také dozvěděla o odvodu splašků do kaskády rybníků v době před výstavbou ČOV.

Cesta k osadě je asfaltová, udržovaná (brigády osadníků, materiální podpora ze strany OÚ). Komunikace je příliš vytížená. V červnu v době mezi 15. - 18. hodinou po ní projedou průměrně 4 automobily za minutu. (průzkum prováděl starosta obce, pan Přemysl Moravec, v roce 2013).

Obr. 20: nedodržovaná rychlost v osadě
Zdroj: Nováková (2014)

Obr. 21: Dodržování předpisů jezdí kontrolovat policie
Zdroj: Nováková (2014)

Rozšíření komunikace není v zájmu obce. Zároveň není dodržovaná rychlost i přes opatření (cedule, retardér, pokuty). Obec vydává povolení k vjezdu do osady (3 SPZ na chatu + hosté.) Povolení lze vydat pouze chatařům, kteří mají uhrazené veškeré poplatky.

V zájmu obce je podpora cestovního ruchu (pěší a cykloturistika) v rámci nového ÚP. Chataři se tomu příliš nebrání.

Policejní kontrolu zajišťuje Policie Třešť. V létě jsou zavedeny hlídky na žádost starosty obce. Policie kontroluje nejen SPZ s povolením k vjezdu, ale měří také dodržovanou rychlost.

Osada se měla rozšířit, ale z důvodu výskytu blešivce potočního (*Gammarus fossarum*), Odbor životního prostředí v Jihlavě zakázal výstavbu chat ve vytipované lokalitě. V novém územním plánu obec projednává se zpracovatelem jiná místa vhodná pro rozšíření osady.

Jedna z členů zastupitelstva obce má na starost agendu „osada Okrouhlík“. Avšak tato funkce není vykonávána podle slov chatařů a podle slov starosty obce, stoprocentně. Lepší spolupráce funguje mezi starostou obce Čížov, který se téměř pravidelně účastní osadních schůzí, s předsedou a místopředsedou osadního výboru.

Jak už bylo avizováno výše, obec vybírá poplatky za komunální odpad a za pokrytí služeb. První z nich je vymahatelný, na druhý neexistuje právní opora. představiteli obce i osadního výboru. Jediným opatřením proti „neplatičům“, je nevydání povolení k vjezdu do osady ze strany obce.

Každé 4 roky je volen předseda a místopředseda osadního výboru. Pořádají kromě brigád také kulturní události (folklorní festival, Mikuláš, oslavy narozenin, karneval, lampionový průvod, zahájení prázdnin, ukončení prázdnin, Literární pásmo, šermířská představení atp.) a sportovní akce (cyklovýlety, volejbal, fotbal, tenis, překážková dráha pro děti, pochody atp.)

Vodní plochy jsou vhodné jak k rybolovu (Horní Okrouhlík – sportovní rybolov, obec vydává rybářské povolenky), tak k rekreaci (Střední Okrouhlík). Technický stav rybníků je výborný, stav vody je přijatelný. Problém s výskytem sinic se snaží obec řešit vhodnou výsadbou ryb. V roce 2013 se opravila stavidla hrází na Horním Okrouhlíku. Provádí se každoroční prohlídka hrází. Jednou za 10 let se ze zákona provádí velká prohlídka (naposledy v r. 2012), která se hlásí na Vodohospodářský úřad. Prohlídku provádí majitel nebo provozovatel a je vedena patřičná dokumentace.

V osadě dochází stále častěji k celoročnímu užívání objektů. Z dotazování vyšlo najevo, že chataři o transformaci uvažují, ale ze strany obce není kladná odezva.

V Čížově není obchod, který by chataři uvítali, navíc by se tím přispělo do obecního rozpočtu.

Současný územní plán je hodně benevolentní Objekt rekreace může mít zastavěnou plochu o rozloze max. 150 m² (Kolektiv 2004). V novém územním plánu by se měly zavést regulativy.

6. Rozvojové možnosti a problémy chatových osad a návrhy jejich řešení

Dotazy pro řízené rozhovory

6.1 Ochrana přírody a vodních zdrojů

- A. Zvláště chráněná území přírody velkoplošná – zóny ochrany a jejich možné využívání, nároky na environmentální, krajinářské a architektonické řešení v NP nebo CHKO, regulativy pro chataření v nich
- B. Zvláště chráněná území přírody maloplošná - **nároky na environmentální, krajinářské a architektonické řešení, regulativy pro chataření**
- C. **Přírodní parky – krajinářské a architektonické řešení**
dopady na krajinný ráz, přírodu a návrhy
- D. Prvky ÚSES – nároky na environmentální řešení a management, **tvorba a ochrana prvků prvků ÚSES a návrhy – SÚ, orgány ochrany přírody a krajiny na ORP**
- E. **Chráněné rostliny, chránění živočichové, chráněné geologické a geodetické prvky**
dopady
- F. **Vodní zdroje a jejich ochranná pásma – typ a význam zdroje, existence pásma, zóny a příslušné limity a jejich dodržování**

6.2 Přírodní nebezpečí

- A. Povodně a ochrana před povodněmi – **desetiletá až padesátiletá voda, vyběžení vodních toků a nádrží, zaplavení pozemků u chat, zaplavení chat, škody na chatách, stržení mostů, povodňové mapy, varování před povodněmi, zpevňování břehů, další protipovodňová opatření**
- B. *Sesuvy a ochrana před sesuvy* – sesuvy vyvolané nesoudržným podložím a srážkami, sesuvy podpořené lidskou činností, **ochrana, ochranná opatření, škody**
- C. **Pád stromů** – při větrných událostech, při těžbě, nebezpečí a škody
- D. **Požáry přírodní a vyvolané člověkem** – na pozemcích v okolí, v chatách, *příčiny*
- E. **Silný vítr** – poškození chat, zvláště střech

6.3 Zemědělství, zahrádkaření, sportovní rybaření, chov ryb, myslivost a lesnictví

- A. Zemědělství – ovlivnění zemědělskými chemickými postřiky a hnojením, škody na zemědělských kulturách způsobené chataři, bránění přístupu na pozemky chat
- B. Zahrádkaření - ovlivnění chemickými postřiky a hnojením, zastínění ovocnými stromy, přenos škůdců a plevelů, organizace zahrádkaření v zahrádkových osadách, vysekávání travnatých ploch, voda pro zalévání, podoba zahrádkových staveb, oplocení zahrádek, vstup do zahrádkových osad a na zahrádky, kvalita půdy pro zahrádkaření, chov hospodářského zvířectva
- C. Sportovní rybaření – **povolené a pytláčení chatařů, chatařské zásahy do koryta a rybího společenstva**, umožnění přístupů ke břehům pro rybáře ze strany chatařů, oplocování břehů chataři, koupání a rybaření, chataření a kanoistika, znečišťování vod chataři a rybaření, *místní rybářské organizace*
- D. **Chov ryb v rybnících – pytláctví chatařů**, znečištění vody z chat, pohyb hladiny vodní nádrže ve vztahu k nedalekým chatám
- E. **Myslivost na okolních pozemcích – pytláčení**, plašení zvěře, ohrožení při lovu, *spolupráce s myslivci – vše ve vztahu k chatařům, přístup myslivců na pozemky chatových osad*
- F. Lesnictví – **legální a nelegální těžba dřeva chataři**, poškozování lesní vegetace chataři, zastínění chatových osad vzrostlou stromovou vegetací, chatařský sběr lesních plodin, **chaty na lesních pozemcích**

6.4 Krajinný ráz

- A. Krajinný ráz – *nepříznivé ovlivnění krajinného rázu výstavbou chat a chatových osad* (mikroprostory a větší celky a v nich siluety a panoramata, dominanty, textura, rámování obrazu, možnosti ovlivnění, viz také požadavky na krajinný ráz v chráněných územích)

6.5 Architektura, urbanismus, územní plánování a vlastnictví pozemků

- A. **Architektura chat** – kvalitní, neutrální, nekvalitní – specifikovat v čem, *jednotnost a nejednotnost architektury chat v osadě, architektonická rozmanitost chat, architektura chat vůči okolní krajině, nevhodné přístavby a nástavby chat, údržba a neúdržba stavebního charakteru chat, rozpadlé chaty,*

- brownfields, problematika oplocení chatových a zahrádkových pozemků, *problematika „mobilních“ rekreačních chat, specifika architektonického řešení zahrádkových a zahrádkovo- rekreačních chat, specifika rekreačních domků* – vyjádřit se celkově k osadě a k extrémům jednotlivých chat
- B.** Urbanistické řešení chatových osad – *kvalitní, neutrální, nekvalitní - specifikovat v čem, půdorysné rozmístění chat v chatové osadě*, komunikační přístupy k jednotlivým chatám v rámci osady, problematika řešení společných prostor a objektů osad
- C.** Územní plánování chatových osad a okolních pozemků – **existence či neexistence plánovacího řešení území chatové osady v územním plánu obce**, tvorba (připomínky chatařů atp.) a praktické využívání územního plánu ve vztahu chataření a chatovým osadám, územní a stavební řízení a rozhodování ve vztahu k chatovým osadám, **limity a regulativy územního plánu dotýkající se chatových osad, působení stavebních úřadů a dalších státních úřadů v územním plánování chatové osady, existence stavební uzávěry na výstavbu chat**, rušení zahrádkových osad na pozemcích obce a cizích vlastníků v zájmu stavebního rozvoje
- D.** Vlastnictví pozemků pod chatami a nezastavěných pozemků u chaty – **osobní vlastnictví, břemena nebo pronájem pozemků, vlastnictví příjezdových komunikací**, vlastnictví společných pozemků a objektů v chatových osadách, **vlastnictví pozemků zahrádek organizacemi zahrádkářů**
- E.** Přeměna chatových objektů na nechatové určené ke stálému bydlení a přetváření sezónních chat na (téměř) celoročně rekreačně využívané chaty – zastoupení, podoba, problémy (soužití, infrastruktura, přestavba), **územně plánovací možnosti**
- F.** Kulturní a historické dědictví a chataření – ochrana artefaktů trampingu a chataření (staré *sruby a chaty*, místa událostí spojených s počátky trampingu a chataření a jejich ochrana), chataři a ochrana stavebních památek v blízkosti chatové osady (křížky, kapličky, ...)

6.6 Infrastrukturní vybavení

- A.** Místní komunikace – *povrch, kvalita, odvodnění, údržba, parkování u chat a společná parkoviště*, vlastnictví cest a parkovišť
- B.** Pitná voda – **existence zdroje či přívodu vody**, jeho kvalita a vydatnost, vzdálenost zdroje pokud není rozveden vodovod, **vlastnictví zdroje**, charakter rozvodu pitné vody
- C.** Splašky – *typ sociálního zařízení* – průměrná charakteristika (suché WC, splachovací, praní, dlouhodobost pobytu), **způsob likvidace splašků** (volný odtok, jímka – vyvážená nebo nevyvážená, **existence a charakter kanalizace, vývod kanalizace – volný nebo ČOV**), dopady nelikvidovaných splašků na znečištění spodních vod, studní, povrchových vod, **územně plánovací požadavky na splašky a jejich plnění a kontrola**
- D.** Elektřina – existence, *způsob* a kvalita rozvodů v osadě, **problematika elektroměrů a jističů**
- E.** Plyn – zejména využívání lahví s plynem
- F.** Pevný odpad – *komunální odpad (divoké skládky a jejich postihování a likvidace, sběrné nádoby a kontejnery a jejich rozmístění a odvážení, cena za službu), tříděný odpad (nádoby a kontejnery na tříděný odpad, jejich rozmístění a odvážení)*, biologický odpad (vhodné a nevhodné skládkování, kompostování, pálení), stavební suť (skládkování, využití, likvidace)
- G.** Telekomunikace – **televizní signál multiplex** (možnost příjmu, jeho kvalita), **pokrytí území sítěmi operátorů mobilních telefonů** (možnost příjmu, jeho kvalita), *systém varování před nebezpečím* (přítomnost lokálních hlásičů)
- H.** Společné objekty chatových osad – existence a stav klubovny, hřiště, ohniště, posezení, grily, mosty, lanovky, přívozy, oplocení, nástěnky

6.7 Kriminalita a vandalství spojené s chatařením

- A.** Vykrádání chat – **poškození zámků a vchodů**, vnitřního vybavení, **krádeže** vybavení, **opakované vykrádání, zabezpečení chat před krádežemi**, organizované střežení chat, pocit bezpečí při pobytu v osadě a případné události, **spolupráce s policií ČR nebo městskou policií**
- B.** Vandalství spojené s chatami, jejich pozemky a s chatovými osadami

6.8 Sociální soužití chatařů, společenství chatařů

- A.** Sociální soužití chatařů – **pozemkové neshody, přejezd přes cizí pozemky**, povolování staveb ovlivňujících sousedy, **zeleň zastiňující sousední pozemky**, oplocování pozemků v rekreačních

chatových osadách, hlučné chování, používání hlučných strojů, pálení organického a jiného odpadu, *nepořádek na pozemcích u chat a dalších pozemcích*, péče o travnaté plochy, odvodňování pozemků, cizí splašky na pozemcích, přístup k

vodním zdrojům, podávání stížností, vzájemná pomoc chatařů, vzájemná komunikace a navštěvování k chatařům

B. Společenství chatařů – chatové osadní výbory, tramské osady, zahradkářská sdružení, sportovní organizace chatařů, chataři organizovaná setkání a zábavy, chataři a společné řešení rozvojových problémů, zapojení chatařů do společných akcí, důležitost chatařského společenství, tradice společenství chatařů

6.9 Chataři, představitelé obcí a trvale bydlící – vztahy

A. Vztahy chatařů s představiteli obce – negativní, neutrální, pozitivní – problematika pozemků, místních komunikací, **odpadů**, **poplatků pro obec**, spolupráce při rozvojových akcích obce, spolupráce v kultuře a sportu, účast chatařů na jednání obce, účast chatařů na územním plánování obce

B. Vztahy chatařů s trvale bydlícími obyvateli - negativní, neutrální, pozitivní – problematika pozemků, přístupů na pozemky, hlučnost, zastínění, výpomoc chatařů obyvatelům, výpomoc obyvatel chatařům, podpora podnikání na základě chataření

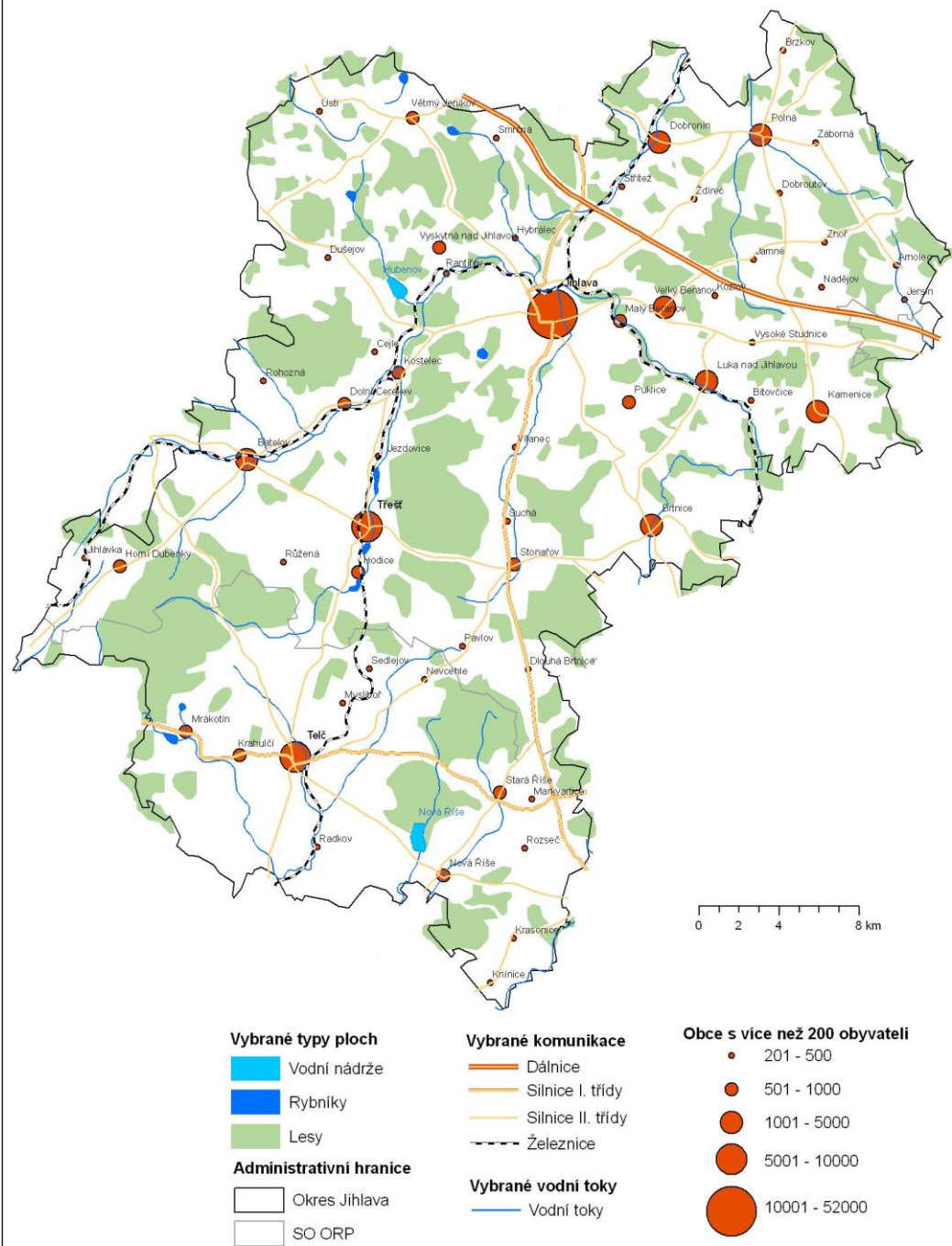
Tab. 3: Statistické údaje ke krádežím vloupáním do rekreačních objektů v okrese Jihlava

rok	Počet trestných činů	Objasněno v procentech	Škoda v tisících
2013*	53	16,98	815
2012	76	52,63	1 164
2011	53	22,64	543
2010	92	19,57	1 826
2009	38	5,26	444
2008	40	15	680
2007	68	17,65	532
2006	64	45,31	509
2005	39	33,33	419
2004	53	33,96	698
2003	92	22,83	1 515

*údaj ke dni do 31. 10. 2013

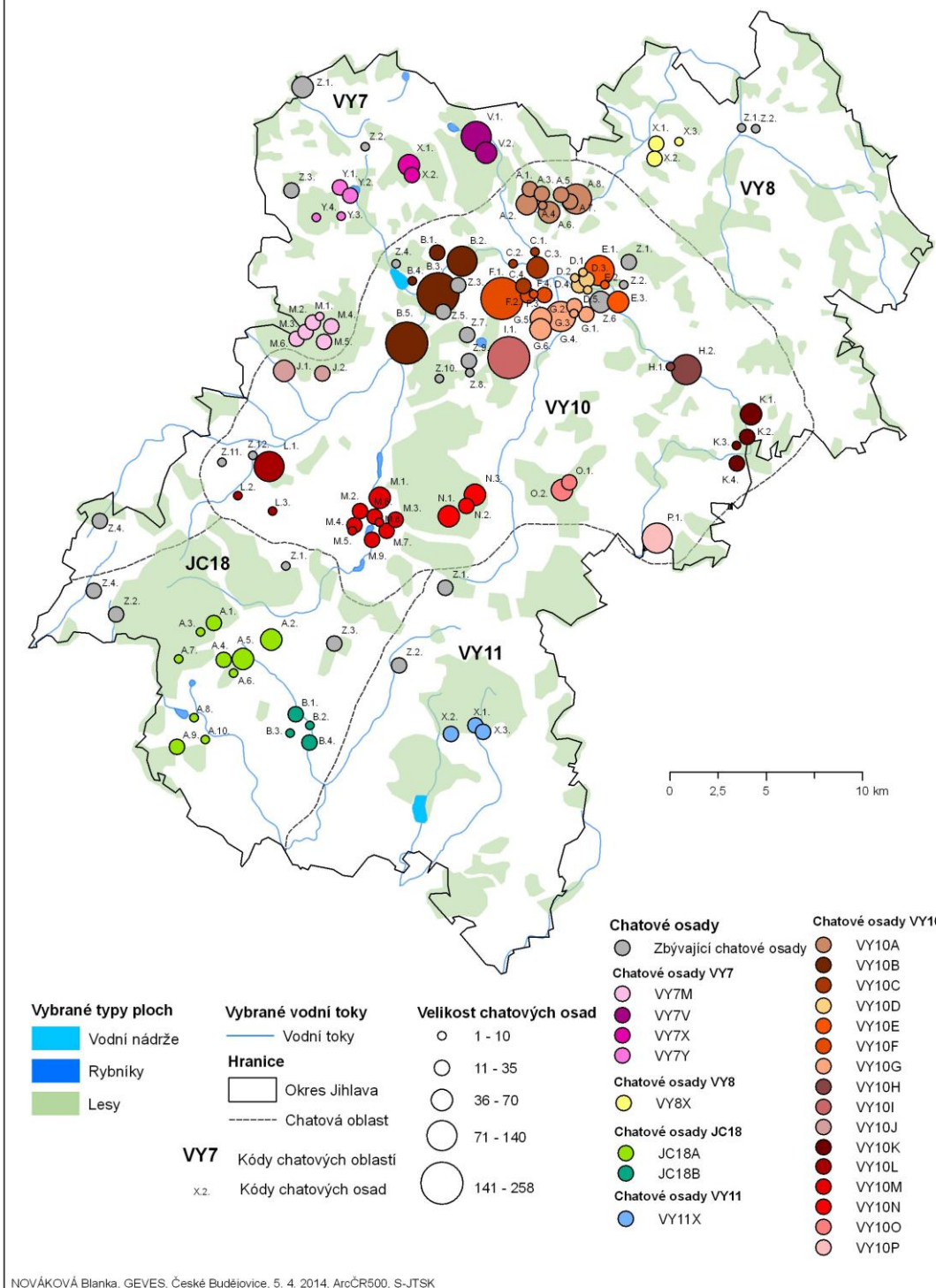
Zdroj: Krajské ředitelství Policie kraje Vysočina, Bc. Jana Kroutilová, vlastní zpracování (2013)

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OKRESU JIHLAVA V ROCE 2014

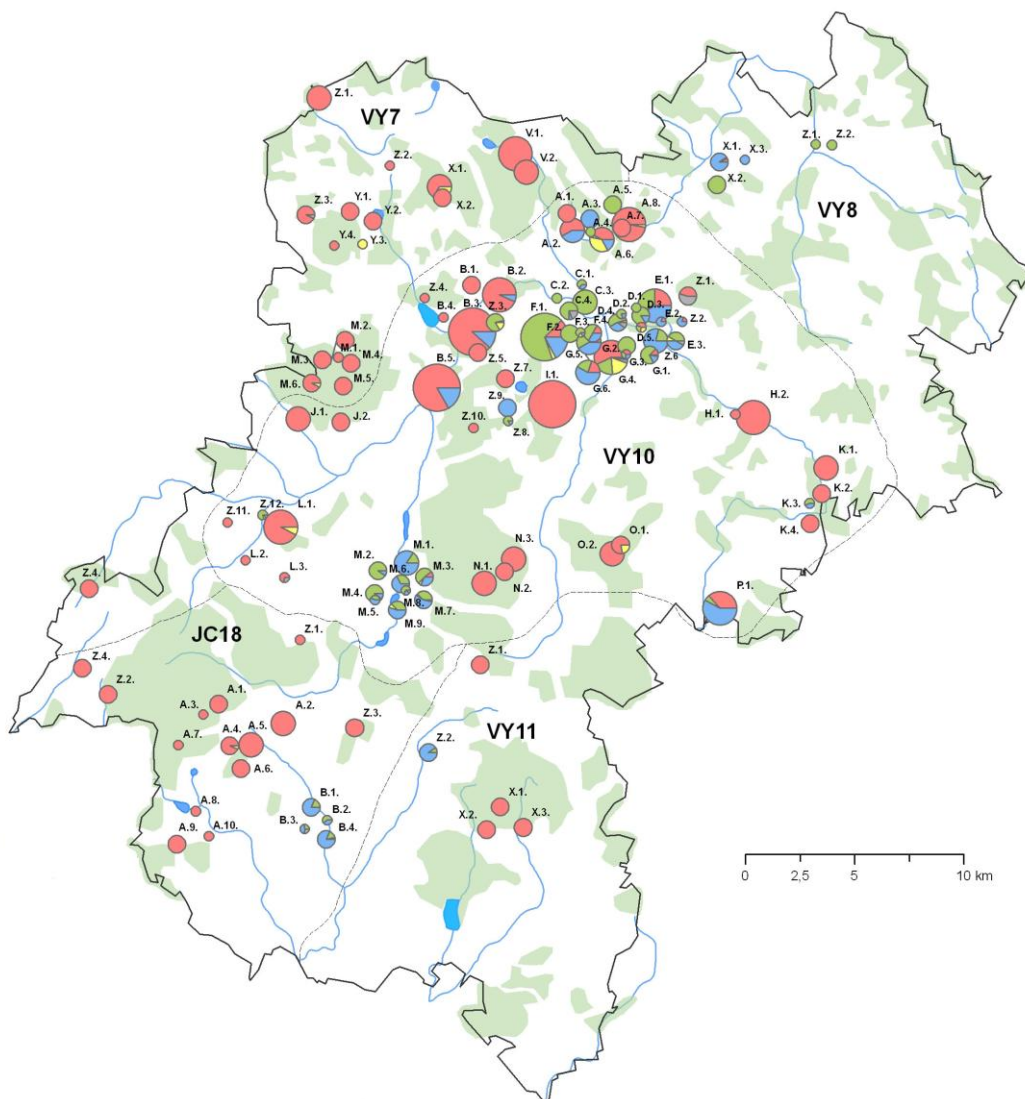

NOVÁKOVÁ Blanka, GEVES, České Budějovice, 3. 4. 2014, ArcČR 500, SJTSK

CHATOVÉ OBLASTI, OKRSKY A CHATOVÉ OSADY V OKRESE JIHLAVA V ROCE 2014

ARCHITEKTONICKÝ STAVEBNÍ TYPOLOGIE CHAT V CHATOVÝCH OSADÁCH OKRESU JIHLAVA V ROCE 2014

<p>Vybrané typy ploch</p> <ul style="list-style-type: none"> Vodní nádrže Rybníky Lesy <p>VY7 Kódy chatových oblastí z.1. Kódy chatových osad</p>	<p>Vybrané vodní toky</p> <ul style="list-style-type: none"> Vodní toky <p>Hranice</p> <ul style="list-style-type: none"> Okres Jihlava Chatová oblast 	<p>Velikost chatových osad</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 - 10 11 - 35 36 - 70 71 - 140 141 - 258 	<p>Architektonicko stavební typologie</p> <ul style="list-style-type: none"> Rekreační chaty (CHAAR) Záhrádkářské chaty (CHAAZ) Rekreační domky (CHAARD) Záhrádkářsko - rekreační chaty (CHAAZR) Specifické chaty (CHAAS)
---	--	---	--

NOVÁKOVÁ Blanka, GEVES, České Budějovice, 6. 4. 2014, ArcCR500, S-JTSK

